

**ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЕЛХОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 ГОДИНА (ПИРО)**



**ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ЕЛХОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 ГОДИНА (ПИРО)**



2021 г.

Съдържание:

ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Елхово.....	5
1. Ситуационен анализ на община Елхово.....	5
1.1. Местоположение: предимства и ограничения за развитие	5
1.2. Структура на природния комплекс.....	6
1.2.1. Геоложки строеж и развитие.....	6
1.2.2. Релеф и полезни изкопаеми	6
1.2.3. Климат	7
1.2.4. Води и водни ресурси.....	12
1.2.5. Почви и почвени ресурси	15
1.2.6. Растителност и животински свят. Горски ресурси.	16
1.3. Динамика и структура на човешките ресурси	18
1.3.1. Население	18
2. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината	31
2.1. Състояние на местната икономика	31
2.1.1. Общински бюджет	32
2.1.2. Общински актив	42
2.1.3. Селско стопанство – структура и тенденции на развитието.....	44
2.1.4. Промисленост - структура и тенденции на развитието	49
2.1.5. Търговия и услуги	52
2.1.6. Строителство	53
2.1.7. Финансови услуги	53
2.1.8. Туризм	53
2.1.9. Средства за масова информация	56
2.1.10. Административни услуги	57
2.1.11. Противопожарна, Гражданска защита, МВР	59
2.2. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси	60
2.2.1. Образователна система	60
2.2.2. Здравеопазване	69
2.2.3. Социално подпомагане и услуги.....	72
2.2.4. Култура.....	76
2.2.5. Спорт	78
2.2.6. Социален туризм	80
2.3. Инфраструктурно развитие.....	81
2.3.1. Техническа инфраструктура	81
2.3.2. Селищна мрежа и планова обезпеченост	96
2.3.3. Институционално развитие.....	99
2.3.4. Състояние и опазване на околната среда	103
2.3.5. Административен капацитет	114
SWOT анализ.....	117
Част II. Цели и приоритети за развитие на Община Елхово за периода 2021-2027.....	119
2.1. Визия.....	120
2.2. Стратегически цели, приоритети и мерки	121
Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност	128
Част IV. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини - приоритетни зони за въздействие	131
Част V. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;.....	131
Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия	134
Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО	135
Част VIII. Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗРР.....	136

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на Община Елхово е основен инструмент за прилагане на регионалната политика за устойчиво и балансирано развитие на общинско ниво, както и за ефективно управление на общината за периода 2021-2027 г., и съвместява в рамките на един документ елементите на общинският план за развитие (ОПР) и интегрираният план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), които действаха за периода 2014-2020 г.

ПИРО е разработен, като стратегически документ и обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията.

В паралел е с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България и същевременно с това е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

ПИРО е разработен и в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027г. допринасяйки в максимална степен към цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Съгласно чл.13, ал.1 от ЗРР, ПИРО определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини.

ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

При разработването на документа са включени всички необходими елементи и е спазена структурата, съгласно специфичните изисквания за разработване му дадени в Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.

Планът за интегрирано развитие на Община Елхово съдържа :

Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Елхово ;

Част II. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027;

Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;

Част IV. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини -приоритетни зони за въздействие ;

Част V. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;

Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия

Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО;

Част VIII. Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗРР.

При разработването му е спазено основното изискване по отношение на ПИРО за периода 2021-2027г. - прилагането на интегриран подход на развитие, т.е. подход на тясна координация на различните публични политики на базата на местните специфики.

Главните задачи за развитието на община Елхово, които определят основното съдържание и насоки на Плана са следните:

- да се разкрият и оценят сравнителните предимства и ресурси, както и да се определят структурите и функциите на общинското развитие като основа за дефиниране на стратегическите цели и приоритети до 2027 г.;
- да се формулират цели и приоритети, съответстващи на потенциала и перспективите за развитие на общината;
- да се създаде ефективна координация и съгласуваност между секторните цели и приоритети за развитие на общината;
- да се създадат условия за изпълнение на стратегията за развитието на общината, както и да се създаде организация за систематично наблюдение и оценка на постигнатите резултати, основано на система от критерии и използване на данни и информация от надеждни източници.
- да се разшири и задълбочи партньорството между общинското ръководство и всички заинтересовани страни (местния бизнес, неправителствени организации, населението на общината) за цялостно изпълнение на утвърдените приоритети, цели и проекти и тяхното ресурсно осигуряване;
- да се развие формирания модел в общината за усвояване на финансовите ресурси на Структурните фондове и Кохезионния фонд и други донорски програми. Да се повиши административния капацитет за стратегическо планиране и прогнозиране на местното развитие, както и промотиране и управление на проекти;
- да се съхранят, възстановят и използват ефикасно даденостите и традициите на природното и културното наследство на територията на общината като основа на националната идентичност и разширяване на ценностната система на населението към обединена Европа в съответствие с принципите на устойчивото и балансираното развитие на територията;
- да се прилагат външни и вътрешни финансови механизми и стимули за насърчаване на балансираното и устойчивото развитие на общината и концентрация на ресурси в най-необлагодетелстваните територии и сектори;

При разработването на Плана за интегрирано развитие на общината са приложени доказани методически подходи за стратегическо планиране на устойчивото общинско развитие. Проучени и използвани са съвременни практики за подготовка на стратегически

документи, изготвяне на комплексни анализи и оценки и прогнозиране на развитието съобразно изготвения анализ. Внимателно е подхождано към инструментите за реализация на плана изградени както на основата на прилаганите европейски подходи, така и на реалния опит и умения за управление на проекти в общината, неправителствения и частния сектор. Приложени са следните принципи:

- Структурираност - ПИРО е съвкупност на смислово, функционално и хронологично свързани елементи.
- Комплексност - изследванията и изводите на ПИРО касаят разнообразните социални, икономически, екологични, културни и управленски аспекти на местното развитие.
- Точност - приложените анализи се основават преобладаващо на официална статистическа информация и становища на институции.
- Публичност - активният контакт и обмен на идеи със заинтересованите страни е ръководен принцип във всички дейности от обхвата на ПИРО.

Планът за интегрирано развитие на община Елхово е отворен планов документ. Законите процедури предвиждат регулярно провеждане на процедури по неговото изпълнение и актуализация.

I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Елхово

1. Ситуационен анализ на община Елхово

1.1. Местоположение: предимства и ограничения за развитие

Територията на община Елхово е разположена в Югоизточната, периферна част на страната. В административно отношение тя е част от област с център гр. Ямбол и попада в Югоизточния район за планиране. Територията на община Елхово заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на р. Тунджа.

На север административната граница я отделя от територията на община Тунджа, на северозапад има малка контактна зона с община Стралджа /при с. Леярово и с. Поляна/, а на изток граничи с община Болярово. Западната граница се отличава с това, че по-голямата част преминава по долината на р. Тунджа и я отделя от община Тополовград, а по-малката част, южно от селата – Изгрев, Пчела и Малък манастир, е сухоземна. Южната граница на община Елхово съвпада с държавната граница на страната с Р Турция. В тези граници, площта на общината е 702 кв.км, което съставлява 20,9% от територията на областта и 4,8% от Югоизточния район за планиране.

Предимствата на местоположението са свързани с транспортната инфраструктура. На 19 юни 2005г. е отворен граничният пункт между с. Лесово и с. Хамзабейли /България-Турция/, който поема значителна част от трафика между двете страни. Освен това шосейната магистрала на юг от гр. Елхово за с. Гранитово – с. Лесово – Турция, става част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който на север през Ямбол и Старопланинските проходи – Върбишки, Котленски и Вратник, се поддържат икономическите връзки със Североизточния и Северния централен райони за планиране и

между Турция – България – Румъния по направление на първокласен път I-7. Път I-7 осъществява и връзка с АМ “Тракия”. През територията на община Елхово преминава важен път, свързващ долината на р. Марица /при гр.Харманли с транспортен коридор № 9/ с южното Черноморие /през град Болярово за Средец и Бургас/.

Ограниченията от периферността на местоположението на общината се преодоляват чрез ГКПП, както и чрез изпълнението на общи проекти със съседните общини и общини от Р Турция. Те са насочени към развитието на техническата, включително и транспортна инфраструктура, съвместни културни и стопански инициативи.

Община Елхово е разположена в Югоизточна България в границите на област Ямбол, като включва град Елхово и прилежащите двадесет и едно села.

1.2. Структура на природния комплекс

1.2.1. Геоложки строеж и развитие

Съгласно тектонското райониране (Йовчев, 1971) територията на общината попада в Алпийската нагъната система – една от трите тектонски единици в страната. В нея е разположена Сакар-Странджанската тектонска зона, в която се намира водосбора на средното и долното течение на р.Тунджа. По-важни структури от по-нисък ранг в басейна са наложените депресии в Елховското (Ямбол-Елховско) понижение. Те са образувани на мястото на тектонски грабенови езера, запълнени с плиоценски и кватернерни отложения.

1.2.2. Релеф и полезни изкопаеми

Територията на общината е разположена в Тракийско – Среднотунджанската подобласт - по средното поречие на р. Тунджа и включва Елховското поле и част от Дервентските възвишения. Преобладава равнинния и равнинно - хълмист релеф. Елховското поле е с надморска височина 100 – 150 м и се простира от двете страни на р. Тунджа, която протича от север на юг. В периферната си част полето постепенно преминава в полегатите склонове на Манастирските (600м н. в. на запад) и Дервентските възвишения (450 м н. в. на югоизток). На североизток Елховското поле се огражда от възвишението Бакаджици, което служи за вододел между Черноморския и Средиземноморския басейн.

Дервентските възвишения се простират на изток от долината на р. Тунджа и по-голямата част от билото им минава българо-турската граница.

Манастирските възвишения са разположени между долините на реките Сазлийка и Тунджа, отделени с ниска седловина на север от Светиилийските възвишения и на юг от планина Сакар.

Равнинният релеф не ограничава развитието на селищната мрежа и техническата инфраструктура на общината /транспортна мрежа, водоснабдителни мрежи, напоителни системи и др./.

Геоложкото и палеогеографско развитие на територията на общината определят вида и териториалното разпределение на полезните изкопаеми. Находищата на минерални и енергийни ресурси са разположени в Устремското поле и Елховското лигнитно находище. Открити са **оловно – цинкови руди** – с попутни компоненти от сребро и кадмий. Рудникът, който е разработвал тези находища е закрит през 1995 г. **Лигнитни въглища** – установени са по поречието на р. Тунджа, с предполагаеми запаси около 600 млн. тона. Те са с ниска

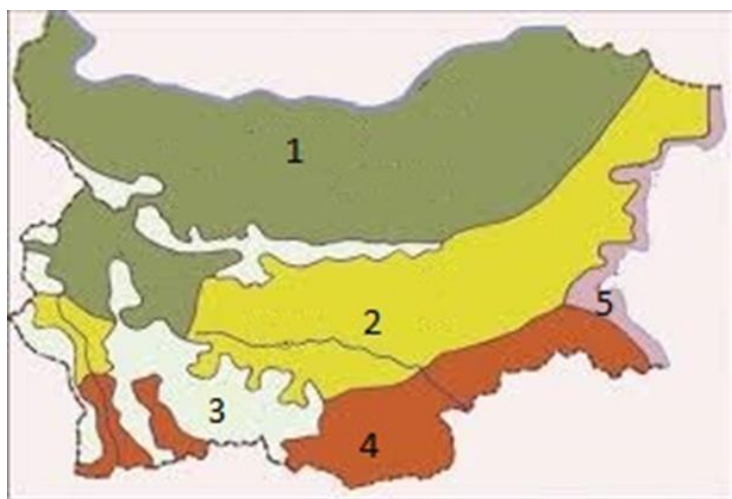
калоричност и високо съдържание на сяра. **Медни руди** – прогнозни запаси са установени в находище Лалково, което не е разработено. **Запаси от барит** са открити в Дервентските възвишения, а **мрамор** – в Странджа и Сакар. Установени са малки запаси от **скално-облицовъчни материали** и **строителни материали** – сиенит, гранит, андезит, чакъл, пясък. Съществува една регистрирана кариера при с. Гранитово.

Направените до момента анализи и специални геоложки изследвания на залежите на полезни изкопаеми в община Елхово доказват, че въпреки тяхното съществуване не е рентабилно развитието на промишлен добив от гледна точка на регионалната ефективност /икономическа, социална, екологична/. Изключение правят инертните материали - чакъл, пясък, както и добива на скално-облицовъчни материали – мрамори, гранити, андезити и сиенити.

1.2.3. Климат

Климатообразуващи фактори

Преходно-континенталният климат в общината се формира под влияние на фактори, характерни както за континенталния, така и за континентално-средиземноморския тип климат. Важна роля за формиране на климата в община Елхово играе релефът и близостта на Черно море и Средиземно море. На север Старопланинската верига ограничава нахлуването през зимата на студени въздушни маси. От югозапад Рило-Родопската област ограничава проникването на топли въздушни маси формирани над Средиземно море. Нахлуването на въздушни маси с различен произход се съпровожда със силни ветрове и незначителни валежи и с образуването на трайни термични инверсии и мъгли. През късна пролет и ранна есен при подобни условия се образуват вредоносни слани.



Климатични области:

- 1) Умерено континентална
- 2) Преходно континентална
- 3) Планинска
- 4) Преходно средиземноморска
- 5) Черноморска

Климатични елементи

•Температура на въздуха

Георграфското разположение на община Елхово характеризира преходно-континенталните климатични особености. Влияние оказват близостта до Горнотракийската низина, Черно море и Средиземноморието. Измерените температури в региона са едни от най-топлите в страната. Средните температури за най-студения месец януари са 1,2°C. Целият район

попада на юг от изотермата от 0°C, което осигурява дълъг безмразов период. Продължителността на безмразните дни в района се движи в рамките на 180 – 210.

Термичният режим се характеризира със сравнително мека зима - средна януарска температура 0° - 1°C и горещо лято /средна юлска температура около 23° C/. Средногодишната температура на въздуха е в диапазона 12 – 12.4° C. /Таблица 1, Графика 1/

Средната начална дата с трайно задържане на температурата над 10°C е около 10.04, което благоприятства вегетацията на културите. Средната продължителност на слънчевото греење в района е 2200-2250 часа, за които се набират температурни суми за вегетационния период в порядъка на 35-38 °C.

Същевременно региона се характеризира с поява на късни пролетни мразове, които в една или друга степен, могат до компрометират реколтата. Средната дата на последният пролетен мраз е 11-13.04, като най-късната дата е 08.05 за северните части на района. Лятото е относително горещо и носи белезите на континенталния климат. Средната юлска температура за района е 23°C. Абсолютната максимална температура е 44,4°C, а средната от максималните в порядъка на 38-40°C.

Есента е продължителна и често топла, като средната температура над 10°C се задържа трайно до 25.10 - 04.11. Средната дата на първия есенен мраз за същия период е 23-29.10, като най-ранната дата на първия есенен мраз е 30.09.

Таблица 1

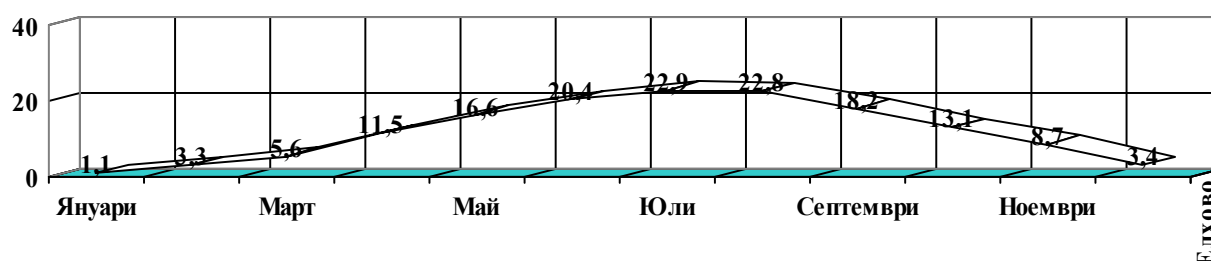
Средна месечна и годишна температура на въздуха

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год.
Ямбол	0.2	2.5	5.6	11.3	16.4	20.3	23.2	22.6	18.5	13.0	7.8	2.8	12.0
Елхово	1.1	3.3	5.6	11.5	16.6	20.4	22.9	22.8	18.2	13.1	8.7	3.4	12.3

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Графика 1

Средна месечна температура на въздуха за гр.Елхово по данни от Климатичен справочник
за НР България, 1979



•Валежи

Годишните валежи на територията на общината са в диапазона 550 – 650 мм. Това се дължи на създадената от високите оградни планини / валежна сянка. Валежният режим се характеризира с относително увеличение на летите валежи, но средномесечният максимум

се проявява през м. ноември и декември. Почти изравнени са валежните суми през останалите сезони на годината.

Таблица 2

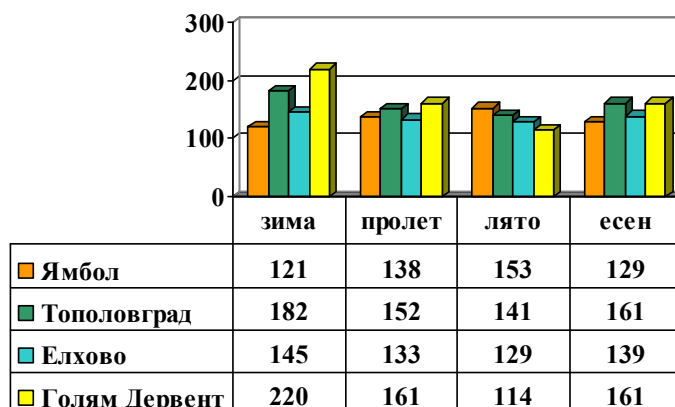
Месечно разпределение на валежите /мм /

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. год.
Ямбол	37	35	29	46	63	66	52	35	35	40	54	49	541
Тополовград	62	49	42	52	58	63	47	32	37	55	69	72	637
Елхово	46	42	35	45	53	58	43	28	36	44	59	56	547
Голям Дервент	77	63	51	52	58	53	41	20	34	48	69	80	646

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Графика 2

Сезонно разпределение на валежите по станции и сезони /мм /

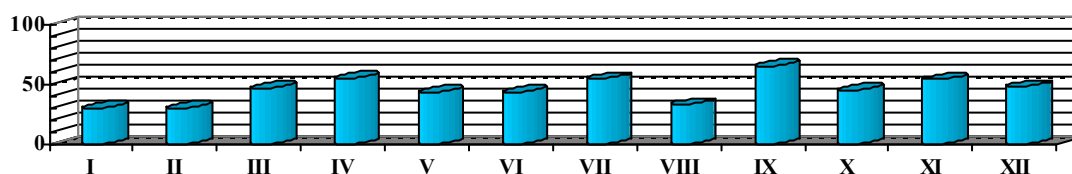


Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Валежите са разпределени неравномерно през годината. За периода 1993-2002г средните месечни суми на валежите по месеци са: януари- 29,87л/м2; февруари- 30 л/м2; март- 46,56 л/м2; април-54,66 л/м2; май- 43,71л/м2; юни- 43,74 л/м2; юли- 54,15л/м2; август- 32,74л/м2; септември-64,45 л/м2; октомври- 44,70 л/м2; ноември- 54,01 л/м2; декември- 47,74 л/м2. За същия период с най-ниски средни валежи са годините 2000 и 2001г.

Графика 3

**Средни месечни суми на валежите по месеци за периода 1993-2002
за гр.Елхово (л/м2)**



Средногодишната сума на валежите е между 530мм и 700мм в зависимост от местната орография и от експозицията на склоновете.

През последните години по отношение на валежите картината е много неблагоприятна. Почти през всички месеци те са по-малко от нормата, като най-сухи са били януари и февруари. След временно подобряване на условията за валежи (април и май) през лятото отново настъпва относително засушаване. Най-малко са били валежите през 2000г – 26,4 л/м² средно на месец. През вегетационния период на повечето култури овлажнението на почвата е недостатъчно, тъй като минимума на валежите през летните месеци съвпада с повишената изпаряемост през същия период. Поради тези причини много от културите се нуждаят от изкуствено напояване.

Снежната покривка е нетрайна и се задържа около 50 – 110 дни.

При интензивното снеготопене на снежната покривка във високите части на водосбора на р. Тунджа в съчетание с обилни валежи, особено през студената част на годината предизвиква епизодични наводнения. Ето защо по протежение на реката са изградени диги. Голяма част от тях се нуждаят от рехабилитация. Тя е особено наложителна за местността “Отвъд яръма” /участък с дължина 115 м. , който граничи с имоти 90, 95, 100; участък с дължина 15 м., който граничи с имоти 65 и 66; участък с дължина 24 м, който граничи с имоти 64 и 65 и участък с дължина 55 м по кадастралния план на община Елхово/. Необходимо е и изграждане на система за ранно предупреждение на населението от общината за опасността от наводнения и други природни бедствия.

•Ветрове

Посоката на ветровете е разнообразна поради влиянието на много динамични природни фактори. /Таблица 3/ Преобладаващи са североизточните ветрове, които са с по-голяма средна скорост. Те са особено силни през студеното полугодие на годината. Характерен е южният вятър “беломорец”, който духа по долината на р. Тунджа.

Таблица 3

Честота на вятъра по географски посоки /в %/

Станция		N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Сливен	Честота по посока Скорост, м/с	12.1	10.3	5.9	6.1	3.3	10.2	12.3	39.7
Ямбол	Честота по посока Скорост ,м/с	10.8	30.3	12.9	5.2	10.7	9.6	6.8	13.8
Елхово	Честота по посока Скорост, м/с	22.8	25.7	9.6	4.9	14.4	6.8	6.8	9.1

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Средната годишна скорост на вятъра се колебае между 1.5 и 2.5 м/сек. Най-голяма е средната месечна скорост през зимата (м.март и април) -достига до 3.4 м/сек. /Таблица 4/

Таблица 4

Средна месечна и годишна скорост на вятъра - /м/сек/

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год.
Ямбол	3.5	3.9	4.3	4.1	3.2	3.0	2.8	2.8	2.9	3.0	2.9	2.7	3.2
Тихо време %	33.9	28.0	25.4	22.8	28.6	30.7	32.1	30.2	33.4	36.1	38.1	35.2	31.3
Тополовград	1.3	1.7	1.6	1.5	1.2	1.1	1.1	1.0	1.4	1.5	1.4	1.7	1.4
Тихо време %	48.4	45.5	43.2	45.1	40.4	37.4	36.8	40.1	41.4	48.3	48.1	51.4	43.8
Елхово	2.6	2.7	3.4	3.1	2.7	2.1	2.4	2.3	2.2	2.4	2.2	2.4	2.5
Тихо време %	51.1	43.3	41.1	42.1	46.4	52.4	49.4	52.8	51.3	53.3	55.2	54.8	49.2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Преобладаващи през годината са N и NE силни ветрове, но общия брой дни със силен вятър за района на гр. Елхово са само 6. /Таблица 5/ Силните ветрове влияят благоприятно за хоризонталното разсейване на емисионните вещества и поддържат подходяща естествена вентилация на атмосферния въздух.

Таблица 5

Честота на силните ветрове по географски посоки - /в %/

Станция	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Ямбол	11.7	48.2	11.8	1.9	4.9	2.9	6.2	12.3
Елхово	25.3	23.5	7.9	5.6	22.1	9.4	2.9	3.2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

• Мъгли

Мъглите са характерно явление за студеното полугодие (X – III), когато средния общ брой на дни с мъгла е между 30 и 45. Месеците декември и януари се характеризират с най-голям брой дни с мъгла – 5-9 дни. /Таблица 6/

Таблица 6

Брой на дни с мъгла по месеци полугодие и годишно

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VII I	IX	X	XI	XI I	IV - IX	X - III	Год.
Ямбол	8.6	5.8	4.0	2.8	2.4	1.2	0.4	0.6	1.0	4.3	7.5	8.8	7.8	39	46.8
Тополовград	4.0	3.2	3.2	2.2	1.8	1.2	0.8	1.0	1.0	2.0	4.4	4.9	8.0	21.7	29.7
Елхово	6.6	4.3	2.8	1.9	2.8	2.2	1.2	1.8	1.6	5.0	7.0	8.3	11.2	34.3	45.5

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Община Елхово разполага със значителен агроклиматичен потенциал за развитие на всички подотрасли на растениевъдството – зърнени, технически, зеленчукови култури и трайни насаждения. Лимитиращ фактор се явява количеството на валежите, които са на границата на

водопотреблението на културите през вегетационния период. Силно изразената неравномерност на разпределение на валежите през годината, произтичаща от малкото им количество през летните месеци */Таблица 7/* и високата честота на периоди без валежи в същите месеци */Таблица 8/*, което предопределя необходимостта от напояване. Следователно икономическите резултати от развитието на растениевъдството в общината ще се определят от състоянието на хидромелиоративните системи.

Таблица 7

Валежи през периода м. Юни - м. Август

Район	Юни			Юли			Август		
	Обезпеченост в %								
	50%	75%	90%	50%	75%	90%	50%	75%	90%
	mm								
Сливен-Ямбол	65	44	28	41	10	10	24	12	5
Стара Загора	62	39	30	49	27	16	33	13	7
Елхово-Хасково	63	42	18	35	23	11	24	9	2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Таблица 8

Честота на периодите без валежи в %

	Юни				Юли				Август			
Район	Дати											
	11-15	16-20	21-25	>25	11-15	16-20	>25	26-31	11-15	16-20	21-25	>31
Сливен - Ямбол	23	2	-	-	29	15	2	-	28	28	10	4
Стара Загора	61	14	-	-	25	10	6	-	33	10	22	-
Елхово- Хасково	18	2	-	-	32	12	2	2	30	12	24	6

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

1.2.4. Води и водни ресурси

Повърхностни води

• Речна мрежа

Главна речна система на територията на общината е р. Тунджа. Тя е най-големият приток на р. Марица, който се влива в нея на турска територия. Извира от централната част на Стара планина източно от в. Ботев с координати на извора са $42^{\circ}43'40''$ с. ш. и $24^{\circ}58'10''$ и. д. при кота 1940 м. Дължината ѝ до границата е 350 км.

Река Тунджа приема към 50 притока, от които по-значителните са: р. Мочурица — водосборна площ 1278 km^2 , дължина 86 км; р. Синаповска — площ 871 km^2 , дължина 55 км; р. Поповска, Араплийска и др. / **Таблица 9** /

Таблица 9

Основни хидрографски характеристики на притоците на р. Тунджа

Река	Извор			Устие			Дъл- жина	Площ
	Местност	Координати		Местност	Координати			
		с.ш.	и.д.		с.ш.	и.д.	km	km ²
Поповска	Белия габрак	42 ⁰ 00'10"	26 ⁰ 54'10"	На 54.8 от устие то на р.Тунджа	42 ⁰ 09'20"	26 ⁰ 33'00"	71.6	532.9
Араплийска	800 м СИ от с. Голям Дервент	41 ⁰ 59'10"	26 ⁰ 45'50"	На 45.4 от устие то на р.Тунджа	42 ⁰ 08'00"	26 ⁰ 32'00"	42.1	351.4

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Поречието на р. Тунджа представлява тясна дълга долина, която може да се раздели по ортографски белези на три части - западна, средна и южна.

Територията на община Елхово попада в южната част на водосборната област.

Южно от гр. Ямбол долината е широка между 10 - 40 км. До гр. Елхово са типични добре изразени меандри. Югоизточно от с. Маломир реката преломява тесния и нисък рид Баалар-Кайряк и навлиза в продълговатата Елховска долина. Морфологията на речната долина оказва влияние върху териториалната конфигурация на транспортната мрежа в общината.

• Средногодишен отток

Средногодишният отток на р. Тунджа се изменя в границите от $0.470 \text{ m}^3/\text{s}$ при гр. Калофер до $33.516 \text{ m}^3/\text{s}$ при гр. Елхово или $39.710 \text{ m}^3/\text{s}$ при границата с Турция. Колебанията за периода 2014-2020 са в границите от $0.231\text{-}0.968 \text{ m}^3/\text{s}$ до $19.816\text{-}69.364 \text{ m}^3/\text{s}$ в крайните пунктове. Тази амплитуда разкрива една годишна непостоянност на оттока.

Отточните модули се изменят в диапазона от 17.87 l/s/km^2 за гр. Калофер до 5.04 l/s/km^2 при границата. Най-високи отточни модули имат старопланинските притоци, поради голямата надморска височина от 1200 м. На територията на община Елхово, р. Синаповска, при средна надморска височина около 200 м, има среден отточен модул само 3.72 l/s/km^2 /измерен при нейното устие/.

Минималният средномесечен отток е типичен през лятно-есенния период, като е най-силно изразен през м. септември. Той е с широк диапазон: от 1 м³/с за малки слабо регулирани естествени речни течения като р. Турийска, Мараш и Синаповска до 4.067 м³/с за р. Тунджа при границата. През този период най-голям дял за поддържането на оттока се пада на подземното подхранване.

• Вътрешногодишно разпределение на оттока

Вътрешногодишното разпределение на оттока в поречието на р. Тунджа е обусловено от сезонните изменения на оттокообразуващите фактори, характерни за преходния климатичен район, в който попада водосборния басейн. За районите с малка надморска височина са характерни предимно валежи от дъжд, неустойчива и краткотрайна снежна покривка през зимния период. За планинските части на басейна е характерно задържане на сравнително устойчива снежна покривка през зимата и обилни валежи през пролетта. Продължителен засушлив период с високи температури, обхващащ лятото и есента е характерен за целия водосборен басейн.

В по-ниските водосборни басейни на притоците началото на пълноводието се измества към зимата и есента. Заедно с това се увеличава продължителността на сухия период, което е твърде неблагоприятно за растенията и за регулирането на оттока за мелиорации.

Таблица 10

Вътрешно годишно разпределение на оттока на р. Тунджа и нейните притоци

Река, пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Главна река													
р. Тунджа при гр. Калюфер	5,8	6,3	9,0	17,0	21,7	12,3	5,8	3,8	3,2	4,2	4,7	6,0	100
р. Тунджа при с. Павел Баня	5.3	7.8	9.8	16.9	21.1	12.2	5.6	3.7	3.3	3.7	4.6	6.0	100
р. Тунджа при с. Баня	8.8	12.8	16.7	14.6	14.4	8.4	3.5	2.9	2.3	3.1	5.2	7.3	100
р. Тунджа при гр. Ямбол	9.3	14.2	16.0	14.3	13.1	7.7	3.3	2.6	2.5	3.2	5.5	8.3	100
р. Тунджа при границата	9.9	15.0	15.9	13.8	12.1	7.3	3.3	2.7	2.6	3.3	5.7	8.5	100
Притоци													
р. Турийска при с. Турия	10.1	17.6	18.7	16.1	11.9	7.3	1.8	0.9	0.8	2.2	4.8	7.8	100
р. Енинска при с. Енина	7.0	9.1	12.6	18.9	15.6	9.4	5.4	3.2	3.0	3.5	4.9	7.2	100
р. Беленска при с. Чумерна	9.3	14.7	14.6	16.2	11.9	6.9	3.4	2.1	2.4	2.8	6.1	9.6	100
р. Асеновска при м. Предела	10.5	16.5	15.3	14.5	11.0	6.8	3.5	2.0	1.7	2.4	4.5	11.2	100
р. Синаповска	14.8	19.4	17.0	10.5	7.5	5.3	3.6	2.4	2.2	2.8	5.1	9.4	100
р. Поповска	13,9	18,8	16,0	12,3	7,5	4,6	2,6	2,3	2,7	3,9	6,6	8,8	100
р. Мочурица при с. Воденичане	11,1	19,8	14,3	11,3	8,4	5,0	2,6	2,0	3,6	4,2	6,7	11,0	100

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Подземни води

Територията на община Елхово попада в Ямболско-Елховския хидрогеоложки район. Основният водоносен хоризонт е алувиалният. Неогенските седименти са умерено водоносни само в района на Елхово-Изгрев-Бояново.

В Ямбол-Елховския район подземните води имат обща минерализация от 0,7 до 1,13 g/l и обща твърдост 6,2-13,3 mg.ekv/l. Макросъставът на водите е доста разнообразен. Преобладават пунктовете с хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви води. Те са подходящи за изкуствено напояване.

Водни ресурси

Оценката на подземните води в алувиалните и пролувиалните отложения е направена по величината на инфилтрацията и по режимни наблюдения на нивата.

Усвоените подземни води на територията на община Елхово са посочени в *Таблица 11*.

Таблица 11

Ресурси на поровите подземни води

Поречие	Участък	Площ на вод.хор km ²	Естествени ресурси		Експлоатационни ресурси			
			Ресурси l/s	Модул l/s/km ²	Ресурси l/s	Модул l/s/km ²	Усвоено l/s	Остават l/s
Тунджа	Ямбол – Елховски	423	1540	3,6	1030	2,1	1027*	3

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Около 2/3 от подземните водни ресурси на територията на община Елхово са усвоени. Сравнението на усвояваните водни количества с ресурсите на подземни води налага извода, че вододобивът от поровите води в поречието е близък до границата на техните ресурси и евентуалното му увеличаване трябва да се извършва внимателно и обосновано.

1.2.5. Почви и почвени ресурси

Територията на община Елхово се отнася към Средиземноморската почвена област, Среднотракийско-Тунджанска провинция. Почвената покривка се характеризира с голямо разнообразие. Преобладаващи почвени типове са алувиално-ливадни, смолници и канелено-горски почви.

Излужените смолници са благоприятни за отглеждането на зърнени, фуражни и технически култури /Елховско поле/. Излужените канелени и канелено-горски почви /по склоновете на Дервентските и Манастирските възвишения/ са подходящи за овощни култури, лозя, тютюн и др. Алувиално – ливадните почви, типични за речните тераси са благоприятни за отглеждането на зеленчуци. Почвените типове са развити върху мощна карбонатна основа. Почвеният слой е с дебелина от 20 до 40 см и със съдържание на глина от 8 до 20% и хумус от 0,5 до 1,5%.

От анализа на почвените типове, разпространени на територията на общината, следва извода, че тя разполага със значителни почвени ресурси за развитие на интензивно растениевъдство – зърнени култури, технически култури, трайни насаждения /лозя/, фуражни култури. Същевременно, интензивното им използване е предпоставка за тяхната деградация и замърсяване с тежки метали. Ето защо е необходимо изграждането и поддържането на мониторингова мрежа.

1.2.6. Растителност и животински свят. Горски ресурси.

По-голямата част от територията на общината е заета от селскостопански земи. Горските масиви във вертикално отношение са разположени в един пояс със съответните подпояси: равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори.

Характерни са и крайречните и лонгозни гори /0-700 м.н.в./ - естествените насаждения заемат около 40 % от подпояса на крайречните гори. Те са представени от смесени видове на бяла топола, полски ясен, бряст и единични примеси от бяла върба, клен, дива круша, цер и черна елша, и по-рядко от един растителен вид. Състоянието на естествените гори общо е добро. Създадените горски масиви основно са тополови и по-малко от акация, полски ясен, летен дъб, сребролистна липа, червен дъб, явор, източен чинар.

В подпоясът на равнинно-хълмистите дъбови гори /0-500 м. н.в./ естествената растителност заема 76,7% от площта. Основните дървесни видове са дъбовете. Благуновите и чистите церови насаждения обхващат 1/3 от площта, след които са смесените благуново-церови и церово-благунови насаждения. Единично се срещат насаждения от мъждрян, сребролистна липа, габър и полски ясен.

В миналото на територията на общината са извършвани залесявания с иглолистни видове което е неподходящо – основно черен бор. На този вид се падат – 66 % от залесяванията. В този подпояс са създадени и масиви от орехи и бадеми. Състоянието им обаче е незадоволително. Те вече не могат да изпълняват предназначението си и се налага да бъдат ликвидирани. Залесявано е по-ограничено и с естествено разпространените на територията в общината видове – благун и цер.

Община Елхово попада в Горнотракийския район на Медитеранска зоогеографска подобласт. Обитаващите ловни видове тук са:

Клас Бозайници:

1. Сем. Еленови: Благороден елен – обитава локално по-големите горски комплекси източно от с.Жребино, южно от с.Раздел. Извършва принудителни хоризонтални миграции вследствие на горски пожари и браконьерство; Елен лопатар – единични животни се срещат около резервата “Долна Топчия” в резултат на интродукция преди 15-20 години. Обречен на унищожение в следствие на браконьерство и хищници; Сърна – обитава предимно големите горски масиви с неравномерна гъстота и запас значително под нормалния в резултат на прекомерната паша на домашен добитък, браконьерство, горски пожари и хищници;
2. Сем. Свини: Дива свиня – обитава предимно големите горски масиви с неравномерна гъстота, като извършва значителни хоризонтални миграции. Често се забелязва и в маломерните горички, особено след прибиране на реколтата от полето или пожари;

3. Сем. Зайци: Заек – обитава горските комплекси и земеделските земи. През 1984 по време на кампанията за тровенето на полските мишки е почти унищожен. Сега популацията се възстановява;

4. Сем. Кучеподобни: Вълк – рядко срещани единични екземпляри; Чакал – обитава в значителна гъстота територията на общината. Унищожава приплодите, с което възпрепятства възпроизводството на дивечовите запаси; Лисица – повсеместно разпространена;

5. Сем. Котки: Дива котка – разпространена в горските комплекси на общината;

6. Сем. Порови: Белка – малки популации обитаващи скалисти комплекси; Черен пор – обитава застроени и убранизирани пространства; Язовец – разпространен в горските комплекси около обработваемите площи. Срещат се и други представители на сем. Порови – невестулка, златка и видра.

Около населените места в общината обитават големи популации от безстопанствени кучета и котки.

Клас Птици:

1. Сем. Фазанови: Колхидски фазан – единствения в страната резерват е разположен в лонгозната гора край р. Тунджа, северно от гр. Елхово. С цел разширяване на неговата популация е създаден резерват “Долна Топчия”. Друг вид е Тракийския кеклик – обитаващ скалисти местности в ловностопанския комплекс “Гранитово” и в други ловностопански райони. Разселва се изкуствено. Яребица – разпространена е около обработваемите площи. Пъдпъдък – прелетен вид, типичен за средното поречие на р. Тунджа.

2. Сем. Гълъбови: Гривек и Гургулица – разпространени в горските комплекси и в равнинните части на общината. Част от птичия свят е обект на международен ловен туризъм.

3. Сем. Бекасови: Горски бекас – среща се рядко във влажни гористи местности около р. Тунджа;

4. Сем. Патицови: Зеленоглава патица – непостоянна популация, типична по време на прелета около водните площи в общината; Голяма белочела гъска – броя се увеличава по време на прелета около язовирите в района; Зимно бърне – среща се по време на прелета край язовирите; Лятно бърне – среща се по време на прелета около язовирите;

Освен характерните ловни видове, в общината обитават и представители на семействата: Ястребови, Соколови, Сиви, Дроздове, Завирушки, Орехчета, Сврачки, Синигери, Зидарки, Дърволазки, Стърчиопашки, Чучулиги, Вrabчови, Кълвачи, Лястовици, Щъркели. За тяхното опазване в общината се изпълнява специална програма.

Клас Риби:

1. Сем. Шаранови: Шаран – естествено разпространен и изкуствено зарибяван в язовирите на територията на общината; Толстолоб – зарибен в язовир “Динджилия”; Бял амур – зарибен в язовир “Динджилия”; Бяла мряна – естествено разпространена в р. Тунджа; Кефал – естествено разпространен в р. Тунджа; Червеноперка – естествено разпространена в язовир “Студеното кладенче”; Скобар – естествено разпространена в р. Тунджа и язовир “Студеното кладенче”; Клен – естествено разпространена в реките; Уклея – естествено разпространена в язовирите; Лин – естествено разпространен в язовир “Студеното кладенче”; Каракуда – естествено разпространена и зарибявана в язовирите на територията на общината;

2. Сем. Бодлоперки: Костур – естествено разпространен в язовир “Студеното кладенче”; Балакван – естествено разпространен в р. Тунджа;

3. Сем. Сомови: Сом – разпространен в р. Тунджа и язовир “Студеното кладенче”;

4. Сем. Щуки: Щука – естествено разпространена в р. Тунджа;
5. Сем. Змиорки: Змиорка /аланка/ - естествено разпространена в р. Тунджа край с. Лесово.

Изводи :

- Общината разполага със изключително разнообразен природно – ресурсен потенциал;
- Климатичните и почвените условия са благоприятни за развитие на земеделието, животновъдството, както и за отглеждането на някои видове билки;
- Сравнителните предимства на географското положение на общината са значителни, които ще се използват и усвояват ефективно за устойчиво и балансирано развитие на територията;
- Приграничното географско положение определя град Елхово като център на територия, през която се извършва трансконтинентален трафик и координиране на трансгранични потоци.

1.3. Динамика и структура на човешките ресурси

1.3.1. Население

Брой и динамика

При преброяване на населението в страната /февруари 2011г./, община Елхово има 16 219 души население. За сравнение – при предпоследното преброяване през 2001г. населението на общината е 20 552 души, т.е. за десетилетие то е намаляло с 4 333 души. Намаляването на броя на населението в общината започва от началото на 60-те години на миналия век и през следващите десетилетия се налага като трайна тенденция.

По данни от ЕСГРАОН, към 15.12.2020г. с постоянен адрес в общината са 15 684 души, но от тях с настоящ адрес извън общината са 2 012 души. С настоящ адрес са 14 731 души, от тях 1 003 души са с постоянен адрес извън общината. Разликата е главно за сметка на гр. Елхово, където регистрираните по настоящ адрес са с около 1 000 души по-малко в сравнение с регистрираните по постоянен адрес.

Таблица 12

Динамика на броя на населението в община Елхово

Население/ Година	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Община Елхово	17 126	16 867	16 603	16 337	16 155	15 929	15 684
Намаление в души	---	- 259	- 264	- 266	-182	-226	-245

Източник: ГД ГРАО

За периода между последните две преброявания, населението от селата на общината намалява средногодишно с 1,1%, а на гр. Елхово – с 1%. Формираните демографски структури и анализът на факторите, влияещи върху естествения прираст и миграционния баланс, показват, че през плановия период до 2027 г., намаляването на броя на населението ще продължи.

При разработена прогноза за броя на населението, базираща се на хипотеза за конвергентност, вариант, който се определя като реалистичен и съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки, населението в област Ямбол намалява със средно 4% годишно. Към 2027 година жителите на община Елхово се очаква да са около 12 хиляди души.

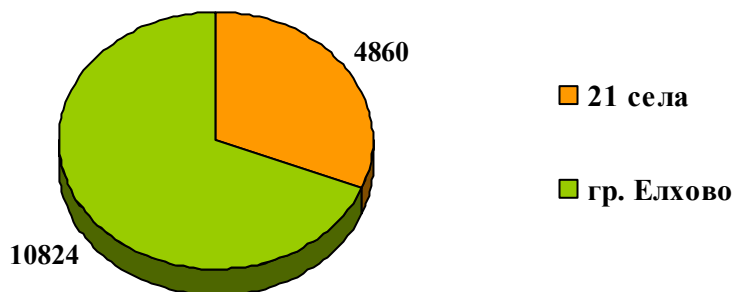
Динамиката и броя на населението са най-важната демографска рамка за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Елхово до 2027 г.

Разпределение и гъстота

В общинския център живеят 10 824 души(към 15.12.2020 г. по данни от ГД ГРАО), т.е. градското население е 69 %, докато в 21 села на общината живеят 4 860 души. Това показва значителна концентрация в общинския център. Този процес ще се задълбочава предвид по-бързото намаляване на населението в селата.

Графика 4

Разпределение на населението на територията на община Елхово



Характерно е, че през втората половина на 20 век, населението на града е нараствало два пъти, докато населението на селата в съвременния обхват на общината е намаляло над три пъти (повече от 27 хил. души в селата при преброяването през 1946 г.). В по-голяма част от селата отсъстват достатъчен брой население за естествено демографско възпроизводство, както и за осъществяване на относително самостоятелни селищни функции.

Гъстотата на населението е 22 души/км², един от най-ниските показатели сред общините в България. Още по изразителна е гъстотата на селското население - под 8 души/км².

Демографската ситуация определя и главния акцент на демографската и социална политика в общината. Тя трябва да се насочи към създаване на качествена среда на обитаване и заетост, към благоприятен имидж, стимулиращи положителен механичен прираст. Воденето на правилна политика може да стабилизира демографските структури и възпроизводствените показатели.

Полово – възрастова структура

Половото съотношение е с лек превес на жените (с около 250 души). Това съответства на общата ситуация в страната и областта.

Регресивната полово-възрастова структура на населението на община Елхово е следствие от стесненото възпроизводство и на свой ред оказва негативно въздействие върху параметрите на естественото движение. Елхово е сред общините с преобладаващо застаряло население. Възрастовата структура е в синхрон с общата тенденция към застаряване на населението в областта (без гр. Ямбол). По данни от Националния статистически институт през 2020г. при общо 13 963 души, жителите над трудоспособна възраст в общината са 29,7% от населението - 4 158 души, в трудоспособна възраст са 56% - 7 820 души, а под трудоспособна възраст – 14,3% - 1 985 души .

Графика 5



Тази структура ще оказва нарастваща роля върху развитието на общинската икономика, включително върху сектора на услугите, който се преориентира към възрастното население, за сметка на относителното “свиване” на обслужващите дейности свързани с по-младите хора.

Формирането на работната сила и заетостта зависи преди всичко от трудоспособното население. Освен естественото придвижване на възрастите, върху броя му оказват влияние и миграциите. Като изключим конюнктурното въздействие на нарастналата възраст за пенсиониране и двата фактора в дългосрочен план водят до намаляване на абсолютния брой трудоспособни. Основна част от трудоспособното население в общината е съсредоточено в гр. Елхово, което предопределя различията в трудовия потенциал на територията на общината и ежедневния трудов обмен център - села.

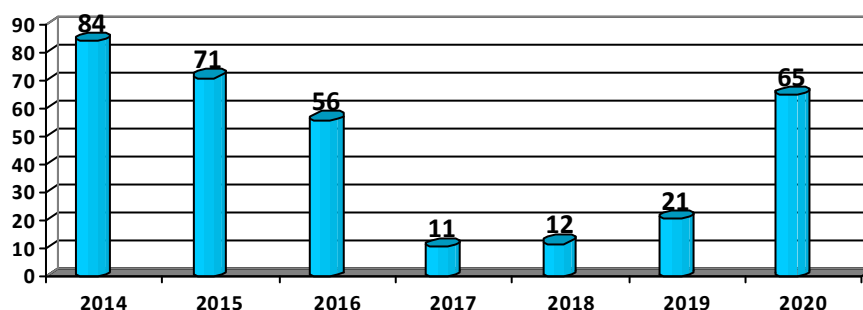
В сравнение със съседните общини, община Елхово е с по-благоприятна възрастова структура, включително по-висок дял на трудоспособното население – 56 %. По данни от Националния статистически институт дялът на жителите в трудоспособна възраст за община Болярово е 51,6 %, за община Тунджа е 48,8 %, а за община Стралджа е 51,8 %. Това предопределя и по-ниско демографско натоварване (икономически зависими към икономически независими възрасти).

Естествено движение на населението

Трайната тенденция на намаляване на броя на живородените, респ. на раждаемостта, се потвърждава и от данните за изминалия десетгодишен период.

Графика 6

Родени в Община Елхово за периода 2014 – 2020

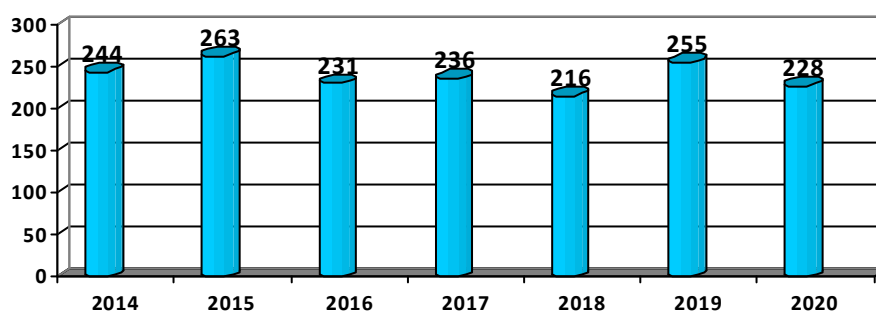


Източник: ГРАО - община Елхово

От 10/1000 в началото на 90-те години, раждаемостта спадна до 1/1000 за 2019 година. Това се съчетава със сравнително по-висока смъртност – около 17 – 18/1000, резултат от застаряването на населението. Естественият прираст е отрицателен – като Община Елхово попада в зоните на най-дълбока демографска депресия. Особено влошена е демографската ситуация в селата. Отрицателен е и естествения прираст в общинския център.

Графика 7

Починали в Община Елхово за периода 2014 - 2020



Източник: ГРАО - община Елхово

По този компонент на действителния прираст Община Елхово губи годишно около 200 души. Влошената характеристика на възпроизводствените процеси е трайно явление, което ще оказва задържащо въздействие върху социално – икономическото развитие на общината.

Наложителни са мероприятия за задържане на младото население, респективно за завръщане в общината след завършване на средно и висше образование.

Механичното движение и по-конкретно миграционното салдо на общината е вторият компонент формиращ действителния прираст. Тенденциите в миграциите зависят от множество демографски, социални, икономически, политически и екологически фактори както на национално, така и на местно ниво.

Показателят на миграционния прираст е със значителни колебания по години, но с изразена тенденция на преминаване към все по-ниски (отрицателни) стойности. Това важи особено за гр. Елхово. В преразпределението на населението осезаемо влияние оказват не само общинският център и гр. Ямбол, но и външните миграции. (Таблица 13)

Таблица 13

Механично движение на населението в община Елхово

включва вътрешната миграция и движението на лицата към и от страната.

	2015	2016	2017	2018	2019
Заселени	268	259	309	352	374
Изселени	416	353	449	256	437
Механичен прираст	-148	-94	-140	-4	-63

По данни от ИС Инфостат към 2020г.

Неблагоприятната тенденция на механичен отлив на население може да бъде променена чрез създаване на условия за по-пълна заетост и по-високи доходи. Необходимо е Елхово да премине към активна позиция на община, която привлича население. За това ще спомогнат както мерките за стимулиране на икономическата активност, така и повишаването на качеството на обитаване – жилищни условия, транспорт, търговско обслужване, екологична среда, култура, отдих, спорт и др. Положителна роля в това отношение могат да имат и селата.

При последното преброяване към 01.02.2011 година населението в общината е със степен на завършено образование както следва:

Висше – 1571 души – 10.24 %

Средно – 5983 души – 39.04 %

Основно – 5002 души – 32.64 %

Начално – 1755 души – 11.45 %

Незвършено начално образование – 823 души – 5.37 %

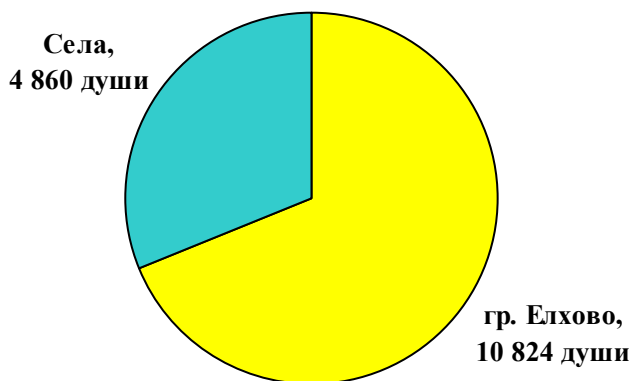
В етническо отношение населението на Община Елхово е сравнително еднородно. При последното преброяване на населението към 01.02.2011 година от лицата отговорили доброволно на въпрос за етническа принадлежност българите са 90% от населението. Ромската етническа група съставлява над 8%. Делът на турската етническа група е незначителен, както и тези определили се като друга етническа група.

Ежедневните пътувания в рамките на общината са свързани с местоработата и образованието. Те са почти изцяло от и за Елхово. Значителен обмен има със съседните общини и гр. Ямбол.

По текуща статистика към 15.12.2020 в общината живеят 15 684 души, в т.ч. 10 824 души в гр. Елхово, което представлява 69 % от общото население на общината.

Графика 8

Разпределение на населението на община Елхово по град и села



Очаква се в следващите години външната миграция при градското население да продължава да затихва, при осезателна промяна в икономическите условия на общината. Безработицата е значителна, като е с тенденция за увеличаване. Средните доходи на населението от общината са по-ниски от средните за страната.

Икономическа активност на населението

При последното преброяване на населението към 01.02.2011 година от общо население на община Елхово 14 222 души, икономически активни са 6 953 души, от които 5 345 души са заети и 1 608 души безработни, а икономически неактивни са 7 269 души от жителите на общината. Коефициентът на икономическа активност е 49 %.

Безработицата продължава да бъде проблем за Община Елхово. Неравенството между търсенето и предлагането на работна ръка остава основна характеристика на пазара на труда в региона. Равнището на безработица е над средното за областта и страната.

Средногодишният брой на безработните през последните седем години е следният:

Таблица 14

Средногодишния брой безработни в община Елхово / средно годишно/

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Регистрирани безработни – средно годишно	1394	1252	1109	987	954	902	992

През периода 2014-2020 се откроява намаляващото равнище на безработица. Броят и делът на лицата с регистрация над 1г. се редуцира, но остава сравнително висок. Характерно за динамиката на безработицата в района за предходните години е намаление броя на безработните за периода март-юни и през месец септември и декември на годината. Нарства броят на устроените безработни лица на първичния трудов пазар спрямо намалението на лицата започнали работа по програми и мерки за заетост от ЗНЗ и схеми по ОП „РЧР“.

Обявената извънредната ситуация през 2020 година в следствие вируса COVID-19 оказва силно влияние върху заетостта както на национално, така и на местно ниво. Средногодишното равнище на безработица бележи ръст спрямо предходната 2019 година. Увеличил се е броят на регистрираните лица в Дирекция „Бюро по труда“- гр. Елхово. Особено засегнати са секторите Хотелиерство и ресторантьорство, Търговия, Преработваща промишленост, култура, спорт и развлечение. Част от фирмите, работещи в тези икономически сфери, напълно са спрели дейността си.

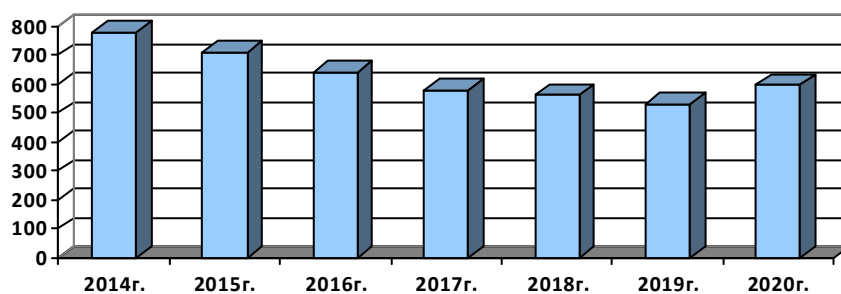
Ситуацията на пазара на труда е силно повлияна от финансовата и икономическата криза в страната. Тенденциите на пазара на труда в реалната икономика са съпроводени с трудности в редица сектори, понижено търсене и наемане на персонал, по-често търсене на хора за временна заетост, намаляване на инвестициите, намаляващо и застаряващо население, недостиг на човешки ресурс. Работодателите от областта предпочитат субсидираната заетост.

За периода 2014-2020 година в община Елхово се отчита спад в дяла на регистрираните безработни жени. Значително е увеличението на бройката им за първото полугодие на 2020 година, през което са регистрирани с 64 повече жени спрямо предходната година.

Таблица 15

Динамика на броя на регистрираните безработни жени в община Елхово

Година	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Регистрирани безработни жени	780	709	643	579	562	532	596
Изменение		- 71	- 66	- 64	- 17	-30	+ 64



Източник:

Д „Бюро по труда“ – Елхово

Безработните младежи до 29 години са една от групите в неравностойно положение на пазара на труда в община Елхово. През 2020 година тази група представлява 12,1 на сто от общо регистрираните безработни. Сравнени с показателите от предходната 2019 година,

техният относителен дял се запазва, но спрямо 2018 година бележи спад с 1,7 на сто. Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка и това, че са поставени в ситуация на невъзможност да натрупат трудов стаж.

Безработни над 50 години са неравнопоставена група на пазара на труда, която обхваща 49,1% от регистрираните безработни през 2020г., 48,7 % за 2019г., 46,7% за 2018г. Сред тях преобладават лицата без квалификация и специалност и с основно и по-ниско образование. Тази група остава най-многочислената във възрастовата структура. Делът от средногодишен брой безработни бележи увеличение, а като абсолютен брой бележи спад.

Безработни лица с трайни увреждания са друга рискова група на пазара на труда. Средно годишно лицата от тази група наброяват 58 души, като делът им е 5.6 на сто спрямо общия брой безработни.

Продължително безработните са също рискова група за община Елхово и представляват 44 на сто от общо регистрираните безработни. Причините за задържането на тези безработни са ниската образователна степен и липсата на квалификация.

Общината има стеснен трудов пазар с много ограничено предлагане на работни места, почти изцяло със срочни договори. Годишно се заявяват по около 500 работни места.

Една трета от регистрираните са с продължителност на безработицата над 2 г. Основен източник за финансиране на програмите и мерките на пазара на труда са средства от държавния бюджет. Тенденцията е намаляване на относителния дял на разходите за реализиране на пасивни мерки - изплащане на парични обезщетения за безработни и пренасочване към активна политика, т.е. пакет от програми и мерки за увеличаване на заетостта.

Безработица

През 2020 година предлагането на работна сила на местния трудов пазар е в зависимост от икономическите условия в района и кризата в следствие вируса Covid-19. Регистрираните безработни в Бюрото по труда са с 90 лица повече от регистрираните за цялата предходна година.

Таблица 16

Динамика на броя на регистрираните безработни в община Елхово

Година	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Регистрирани безработни	1394	1252	1109	987	954	902	992
Изменение		-142	-143	-122	-33	-52	+90

Източник: Д „Бюро по труда“ – Елхово

• Равнище на безработицата

В община Елхово средномесечното равнище на безработица през първото шестмесечие на 2020г. е 14.4 %. В сравнение със същия период на 2019г. то е 13.4%, с 1.0% по-високо. През месеците януари и февруари на 2020г. равнището на безработица е под 13.4%, а през месеците април и май нараства до 15.4%. Равнището на безработица в края на месец юни е

15.03 на сто, а с показателя за страната (8.33%) показва по-високо с 6.7 процентни пункта ниво.

През 2020г. извънредната ситуация във връзка с вируса Covid-19 намери сериозно отражение върху пазара на труда и оказа влияние както на увеличението на броя на регистрираните безработни, така и на относително по-малкия брой започнали работа през месеците март, април и май. Ограничителните мерки за противодействие на инфекцията от вируса спряха напълно редица икономически дейности, което породило интензивно освобождаване на заети лица предимно от секторите хотелиерство и ресторантьорство, търговия, преработваща промишленост, култура, спорт и развлечения.

Таблица 17

**Равнище на безработицата в община Елхово
/средно годишно в бр. лица/**

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Показател							
Равнище на безработицата (%)	20,18	18,13	16,05	14,29	13,81	13,06	14,4

Продължително безработните лица формират една от най-рисковите групи. Те обхващат повече от половината безработни лица, като дялът им в общата съвкупност на безработните се свива, а броят им като абсолютна стойност намалява. Броят и дялът на лицата с регистрация над 1 год. в Д „Бюро по труда“ – Елхово се редуцира, но остава сравнително висок.

Това е в резултат от изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда, изразяващо се в увеличено търсене и наемане на работа на лица през активния пролетно-летен период за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др.

Равнището на безработица е над средното за областта и страната.

- Структура по пол и възраст на безработните**

През 2019 година, средно годишният брой на регистрираните мъже е 370 лица или 41,0 на сто, а предходната 2018 година е 392 лица или 41,0 на сто от средно годишната бройка.

Дялът на регистрираните жени за 2019 година е 58,9 на сто при 532 лица на средно годишна база 902 регистрирани. Сходен е показателят за предходната година, когато жените са 562 при средно годишно 954 лица или в относителен дял 58,9 на сто. Основни фактори, влияещи върху реализацията на безработните жени, са квалификация, образование и не на последно място възрастта.

През 2019 година броят на регистрираните безработни по възраст се характеризират със следните особености:

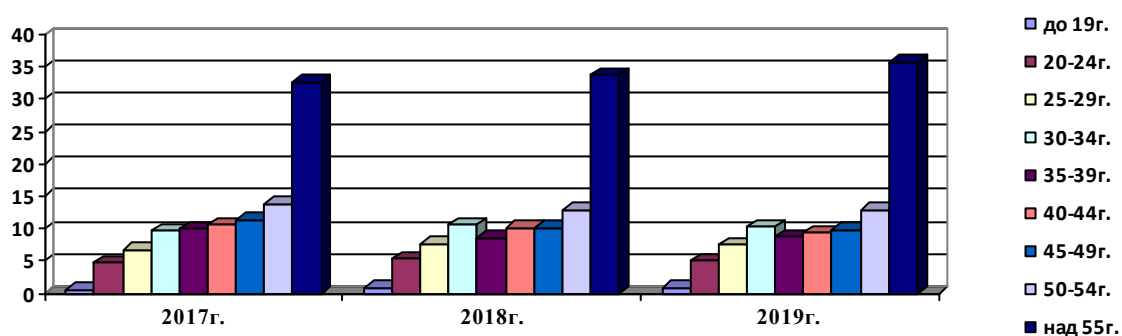
- Най-голям относителен дял заемат регистрираните безработни над 55 години-35,8 на сто средно годишно, следвани от групата от 50 до 54 години – 12,86 на сто, а най-малко са регистрираните до 24 годишна възраст.

- Младежката безработица продължава да е сериозен проблем. Относителният дял на безработните до 29 години през 2019 година е 13,3 на сто, а броят им е 120. Голяма част от младежите, регистрирани като безработни, са с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация на пазара на труда.

Таблица 18

Средно годишно ниво на безработица по възрастов показател /в % /

Година	2017	2018	2019
Възрастова група			
до 19г.	0,6	0,8	0,8
20-24г.	4,7	5,3	5,0
25-29г.	6,8	7,6	7,5
30-34г.	9,6	10,6	10,3
35-39г.	9,9	8,6	8,7
40-44г.	10,6	10,2	9,3
45-49г.	11,4	10,2	9,7
50-54г.	13,8	12,9	12,9
над 55г.	32,6	33,8	35,8



• Професионална и образователна структура на безработните

През периода 2014-2020 година е характерен високият относителен дял на безработните без квалификация. Тази група формира основната част от продължително безработните лица. Преобладаващо е търсенето на неквалифициран труд на първичния трудов пазар и особено по програми и мерки за заетост. Числовите данни за периода са следните:

Таблица 19

Професионална структура на регистрираните безработни в община Елхово
/в бр. лица/

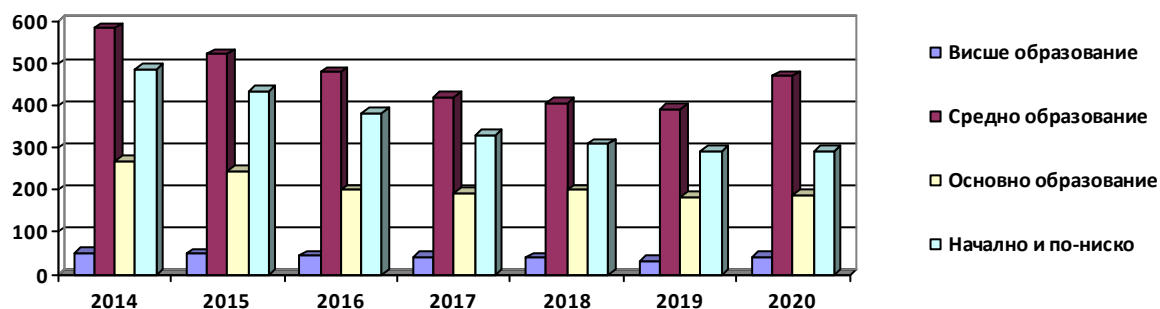
Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Професионална структура	средно годишно	средно годишно	средно годишно	средно годишно	средно годишно	средно годишно	средно годишно
С работническа професия	425	392	353	306	295	280	306
Специалисти	127	107	92	79	75	73	99
Без квалификация	842	753	664	602	584	549	587

В образователната структура на безработните през 2020 год. се утвърждава тенденцията безработните със средно образование да преобладават над тези с основно образование. Поради икономическата криза работодателите са принудени да освобождават не само неквалифициран персонал, но и служители с образование, опит и нужната квалификация. Безработните лица със средно образование са най-голямата група - 471 души и съставляват 43,56 на сто от общо регистрираните безработни. По данни от Д „Бюро по труда“ регистрираните безработни за периода 2014 - 2020 спадат към следните образователни групи:

Таблица 20

Образователна структура на регистрираните безработни в община Елхово
/в бр. лица/

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Образователна структура							
Висше образование	52	49	44	40	39	33	40
Средно образование	585	523	480	421	406	393	471
Основно образование	269	246	201	194	200	184	187
Начално и пониско	488	434	384	332	309	292	294



По-ниското образование, което почти винаги е свързано с ниска или липсваща квалификация, предопределя слабата конкурентоспособност на пазара на труда и невъзможност да се отговори на изискванията на работодателите. Ниският образователен ценз при безработните с основно и ниско образование затруднява реализацията им на пазара на труда, поради което те са основна част от продължително безработните.

Най-малка остава групата на регистрираните с висше образование. Средногодишният им брой нараства през 2020г., като причина за това остава кризата от обявеното извънредно положение.

Благосъстояние на населението. Жилищни условия.

Благосъстоянието на населението на общината се формира главно на база доходите получавани във вид на работна заплата. За някои групи, особено в селата, съществено значение имат пенсиите, социалните помощи, обезщетенията, собствената селскостопанска продукция и др.

Средната годишна работна заплата в Община Елхово е с тенденция на номинално нарастване, като остава по-ниска от средната за страната. Това се дължи на “свитата” индустриална заетост и по-ниските доходи от работна заплата в селското стопанство и търговията.

Отсъстват статистически наблюдения на разходите на домакинствата в общината, но анкетните социологически проучвания потвърждават тенденцията на бавно намаляване на относителния дял на разходите за храна и енергия при абсолютно и относително нарастване на средствата отделяни за стоки с по-дълготрайна употреба и за свободно време. Съществено перо са и транспортните разходи.

Жилищната собственост е основен вид собственост на населението. Формирането и нарастването на жилищния фонд зависи, както от демографските, така и от социално – икономическите условия в общината. Значителна част от домакинствата поддържат втори жилища, което придава гъвкавост на обитаването. Най-често срещан е вариантът: основно градско жилище – селски родов жилищен имот. Жилищният фонд, предимно в селата, не отговаря пълно на съвремените изисквания за обитаване и отдих.

Таблица 21

Жилищна собственост по населени места в община Елхово / в бр./

ОБЩИНА, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩНИ СГРАДИ	ЖИЛИЩА
Община Елхово	6793	9360
В града	2692	5265
В селата	4101	4095
с. Борисово	73	73
с. Бояново	514	569
с. Вълча поляна	75	75
с. Голям Дервент	56	56
с. Гранитово	439	430
с. Добрич	84	85
гр.Елхово	2692	5265
с. Жребино	178	178
с. Изгрев	293	290
с. Кирилово	250	254
с. Лалково	123	124
с. Лесово	448	454
с. Малко Кирилово	31	31
с. Маломирово	199	200
с. Мальк манастир	312	314
с. Мелница	248	250
с. Пчела	279	212
с. Раздел	208	207
с. Славейково	22	22
с. Стройно	68	70
с. Трънково	129	129
с. Чернозем	72	72

Таблица 22

Полезна застроена площ за населените места в община Елхово

	ПОЛЕЗНА ПЛОЩ В КВ.М						
	ОБЩО			ЖИЛИЩНА			СПОМА-ГАТЕЛНА
	общо	в градовете	в селата	общо	в градовете	в селата	общо
Община Елхово	667621	396644	270977	519911	304605	215306	95383

Източник: НСИ

През последните години в община Елхово са осъществени енергоефективни мероприятия, които освен, че доведоха до съществени икономии на средства за енергийно обезпечаване на структурите, спомогнаха и за подновяване както на материално-техническата база и на енергийното оборудване, така и на сградния фонд. Над 70 % от общинските сгради на територията на Община Елхово са с извършени обследвания за енергийна ефективност и въведени енергоспестяващи мерки с различни източници на финансиране. Чрез въвеждане на енергоспестяващи мерки в учебни и здравни заведения и административни сгради се постигна икономия на енергия за отопление. Това спомага за намаляване на изхвърляните вредни емисии в атмосферата.

По Оперативна програма “Региони в растеж” 2014-2020 г., Приоритетна ос 2: „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ са приложени мерки за енергийна ефективност на жилищни сгради, сгради на културната инфраструктура, административни сгради и сгради публична държавна собственост. Вложените инвестиции по тази ОП са над 6 милиона лева.

Община Елхово работи и по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, чрез която са изпълнени ЕСМ на 10 броя многофамилни жилищни сгради в град Елхово със 100 % безвъзмездна финансова помощ за обновяването на сградите, възлизащи над 7 милиона лева .

Изводи :

- Силно влошената възрастова структура и продължаващ процес на интензивно изселване;
- Критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на депопулация на общинската територия;
- Неблагоприятна възрастова и образователна структура на населението;
- Равнището на безработицата в общината намаля, но все още е над средното за страната. Достъпът до пазара на труда е затруднен, особено за уязвимите групи от населението: жени, млади хора до 30 г. и хора над 55г. Положителен е ефектът от активните мерки за защита при безработица и насърчаване на заетостта;
- Жилищната площ на домакинство е средно 48 м². Жилищният фонд, предимно в селата, не отговаря пълно на съвременните изисквания за обитаване и отдих;
- Средната годишна работна заплата в Община Елхово е с тенденция на номинално нарастване, като остава по-ниска от средната за страната;
- В разходите на домакинствата в общината се наблюдава тенденцията на бавно намаляване на относителния дял на разходите за храна и енергия при абсолютно и относително нарастване на средствата отделяни за стоки с по-дълготрайна употреба и за свободното време.

2. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината

2.1. Състояние на местната икономика

В икономическото си развитие през последните години община Елхово се доближава до общите тенденции на икономическо развитие характерни за страната.

Налице е постепенно реструктуриране на местната икономика, като се забелязва тенденция на развитие както на селското стопанство така и на индустрията и услугите.

В общината преобладават средни и малки фирми, като по-големите от тях са в сферата на селското стопанство и индустрията. В сферата на услугите работят много на брой малки фирми.

Развитието на икономиката в общината налага извода, че е необходима целенасочена политика за стимулиране на бизнес начинания в индустрията и аграрния сектор, тъй като макар и изискващи повече усилия, ресурси и планиране, именно това са секторите, които могат да донесат траен икономически ръст и осигурят трайна заетост на населението.

През анализирания период се наблюдава положителна тенденция към плавно увеличаване на инвестициите в дълготрайни активи и намаляване на разходите за производство на бизнеса в община Елхово. В тази посока е необходимо всички заинтересовани страни да работят в сътрудничество с бизнеса като се интересуват от нуждите му, да се обсъждат възможни проекти и да се предлагат изгодни условия за инвестиции или реновиране на налична инфраструктура, включително и общински сграден фонд подходящ за бази на предприятия. В община Елхово има наличие на значителен брой свободни сгради (в това число военни) и незастроени площи. Наличие на база за съхранение и преработка на вино, зърно и грозде.

Икономиката в общината има добра осигуреност с квалифицирани кадри в областта на селското стопанство и трикотажна индустрия, дължаща се на дългогодишни традиции в производството на готови облекла от текстил и трикотаж в гр. Елхово, както и на наличието на профилирани учебни заведения в общината. Съществува заплахата за приемствеността между квалифицираните кадри, поради високата емиграция на млади специалисти от общината.

2.1.1. Общински бюджет

Общинският бюджет е самостоятелна финансова сметка за приходите и разходите на общината. С него се определят и осигуряват парични средства, с които се финансират местни и делегирани от държавата дейности. Съставянето му е ежегодно (в рамките на една календарна година) на основата на разработената стратегия, прогноза за развитие на общината и общинския план за развитие в съответствие с общоикономическите изисквания; бюджетната прогноза очертаваща параметрите на общинските приходи; предложенията на местната общност; предложенията на кметовете на кметства и кметски наместници.

В съответствие с икономическата прогноза, при отчетено влияние на национални и местни тенденции, годишния бюджет се разработва при спазване на определените от Закона за държавния бюджет за съответната година изисквания и съобразно местните условия.

Важен индикатор за определяне на финансовото състояние на общината е състоянието на платежния баланс.

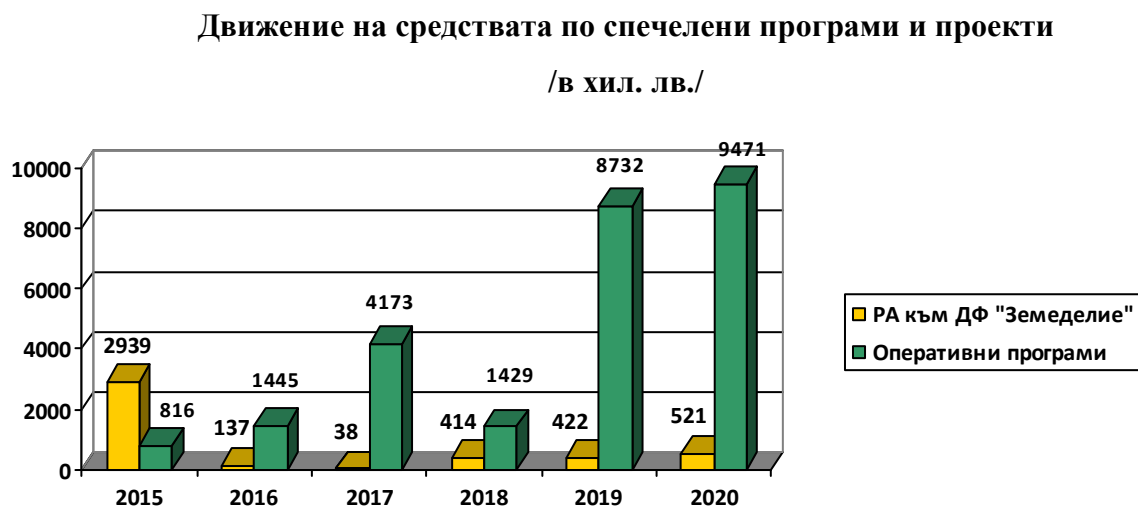
Общината и второстепенните разпоредители към нея могат да оперират с бюджетни сметки и извънбюджетни сметки за оперативните програми и Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие“.

От 01.05.2008 г. се въведе нов код 7443 за извънбюджетни сметки на общините, който се използва за получаване, разходване и отчитане на средства от определени европейски фондове – оперативни програми и Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие“. Ролята на

програмите и проектите за задоволяване на местните потребности и за реализиране на инфраструктурни обекти все повече нараства.

Движението по години на средствата по спечелени програми и проекти е показано в следната графика.

Графика 9



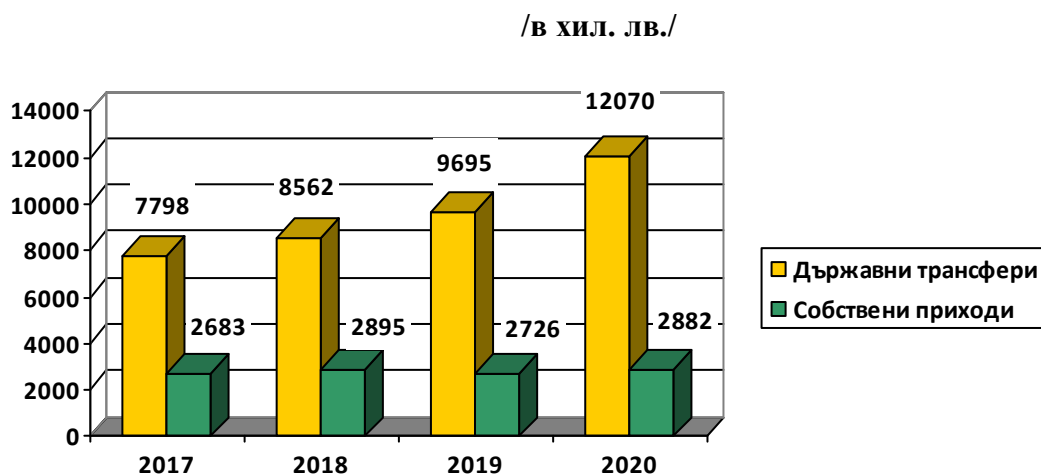
Основните структурни компоненти в приходната част на бюджета са собствени приходи и държавни трансфери. Собствените приходи представляват: местни данъци определени със закон; местни такси установени със закон; услуги и права предоставени от общината; общинска собственост; глоби, санкции, лихви, неустойки и други постъпления.

Държавните трансфери са обща субсидия за финансиране на държавните дейности, изравнителна субсидия за финансиране на местните дейности, целева субсидия за капиталови разходи, субсидия за зимно поддържане и снегочистстване и други целеви трансфери.

С *графика 10* е представено съотношението през последните четири години в приходната част между собствени приходи и държавни трансфери.

Графика 10

Съотношение между собствени приходи и държавни трансфери в приходната част от бюджета



От графиката е видно, че собствените приходи имат най-висока абсолютна стойност през 2018 г., но като дял в приходната част от бюджета през 2018 г. – 24.8 % от всички приходи, през 2017 г. – 26,8%, през 2019 г. – 22,2% и през 2020 г. – 19,9%.

Информацията от *графика № 10* показва, че държавните трансфери са основен източник на приходи, чийто размер се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България по методика, отчитаща прехвърлените държавни отговорности на общините.

Постъпилите приходи през 2017 г. са както следва: 7 798 000 лв. от държавни субсидии и 2 683 000 лв. от собствени приходи; през 2018 г. преведените субсидии са 8 562 000 лв., а събраните собствени приходи са 2 895 000 лв.; през 2019 г. държавните трансфери са 9 695 000 лв., а местните данъчни и неданъчни приходи са 2 726 000 лв.

В общия обем държавни трансфери през 2017 г. са включени обща субсидия в размер на 5 830 000 лв., изравнителна субсидия – 1 108 000 лв., целева субсидия за КР – 589 000 лв., целеви трансфери за зимно поддържане и снегочистване 84 000 лв. и други целеви трансфери от министерства и ведомства 187 000 лв.

През 2018 г. и 2019 г. държавните трансфери увеличават размера си спрямо предходната година, поради изменението на единните разходни стандарти на база на които се определя общата субсидия, повишават се и целевата субсидия за капиталови разходи, така и средствата за зимно поддържане.

Така през 2018г. получената обща субсидия е в размер 6 525 000лв., изравнителна субсидия – 1 108 000лв., целева субсидия за КР – 631 000лв., целеви трансфери за зимно поддържане и снегочистване 102 000лв. и други целеви трансфери от министерства и ведомства 196 000лв. или общо 8 562 000лв.

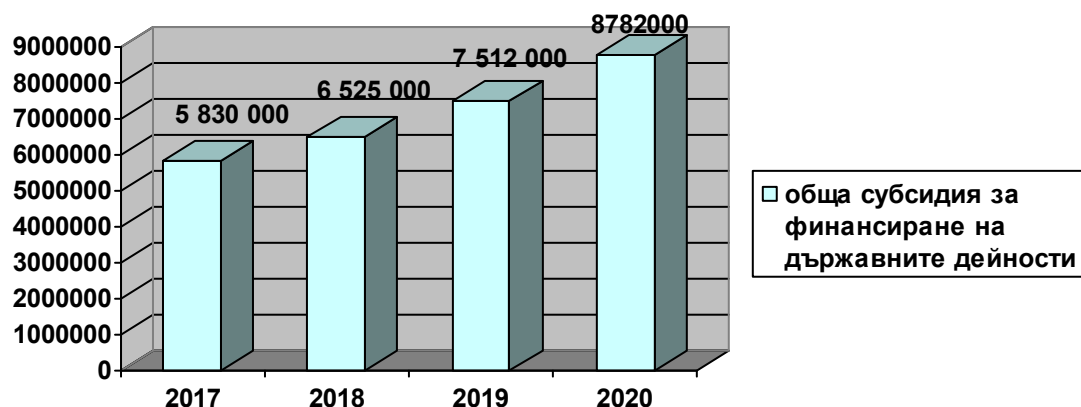
През 2019г. разпределението на средствата от Централния бюджет е следното: обща субсидия в размер 7 512 000лв., изравнителна субсидия – 1 185 000лв., целева субсидия за КР – 678 000лв., целеви трансфери за зимно поддържане и снегочистване 112 000лв. и други целеви трансфери от министерства и ведомства 208 000лв.

От централния бюджет през 2020г. са получени: обща субсидия – 8 782 000лв., изравнителна субсидия – 1 343 000лв., целева субсидия за КР – 730 000лв. и други целеви трансфери – 1 215 000лв.

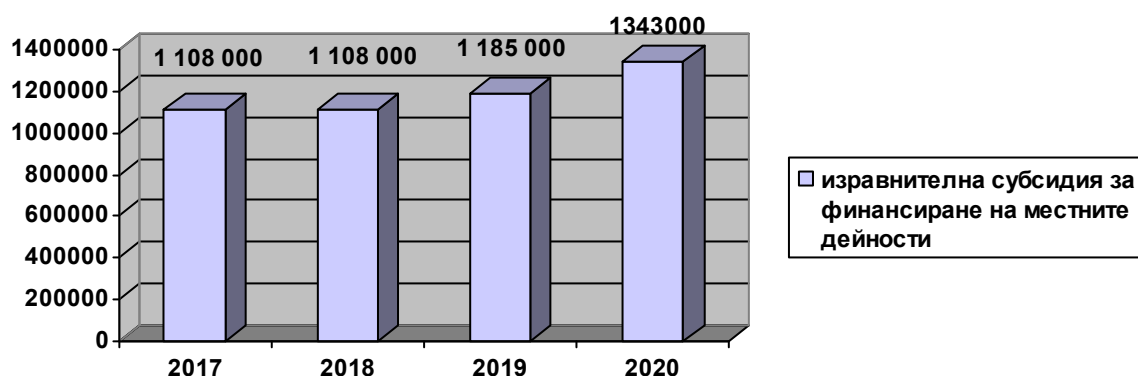
В *графики № 11,12 и 13* са представени измененията на държавните трансфери по видове през разглеждания период.

Графика 11

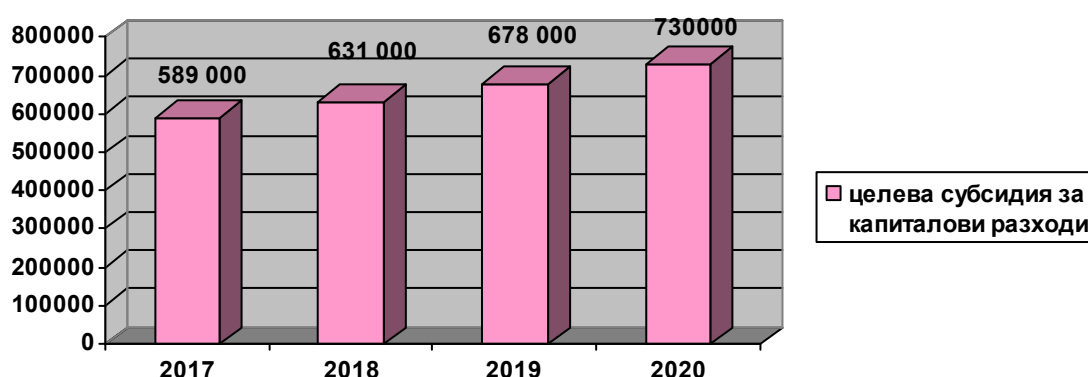
Изменения на държавните трансфери по видове / в лв./



Графика 12



Графика 13



През последните години местните приходи отбелязват динамично развитие в посока стабилизация.

Така например приходите от имуществени данъци през 2017 г. са били 852 000 лв., през 2018 г. – 833 000 лв., през 2019 г. – 853 000 лв. и през 2020 г. – 900 000 лв. или бележат ръст през последните четири години. Това се дължи на добрата събираемост, както по облога за текущата година, така и по недоборите от минали години. Данъчните приходи включват данъка върху превозните средства, който заема най-голям относителен дял, на второ място е данъка върху недвижимите имоти, следват ги данъка при придобиване на имущество, патентния и туристическия данък.

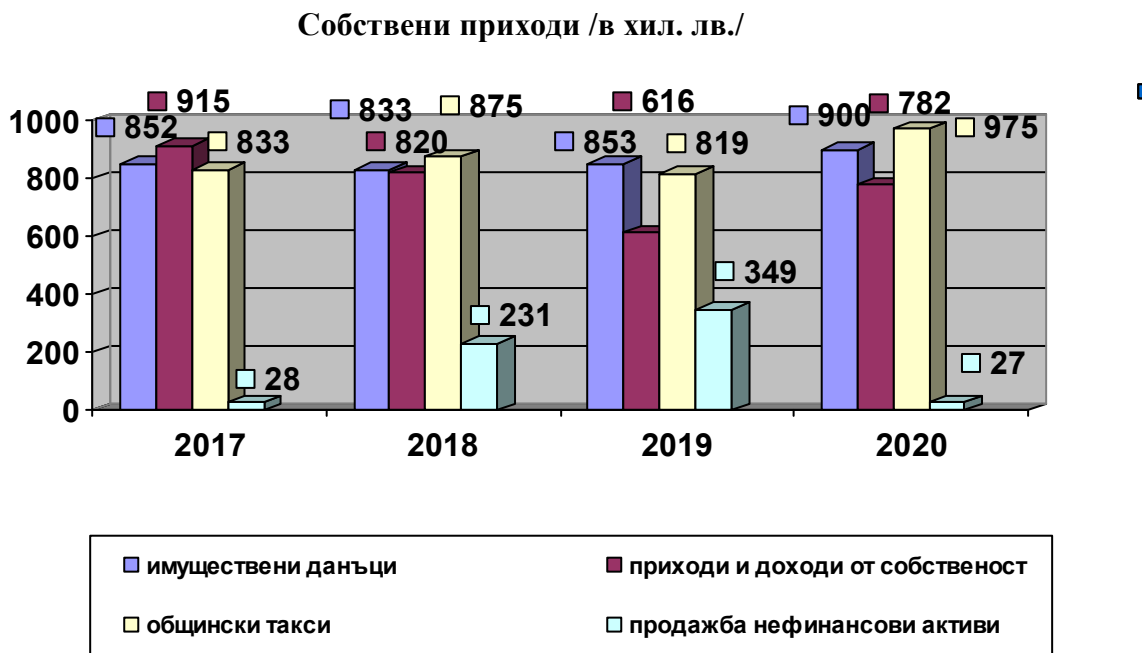
Приходите и доходите от собственост също отбелязват динамика – през 2017г. постъпленията са 915 000лв., през 2018 г. – 820 000лв., през 2019 г. – 616 000лв., а през 2020 г. – 782 000лв. Тук основна роля играе добрата политика при отдаване под наем на общинска земя и имущество и продажбата на дърва за огрев на местното население и продажбата на дървесина.

Събраните общински такси през четиригодишния период са както следва: 2017г. – 833 000 лв. в т.ч. такса битови отпадъци – 658 000 лв.; през 2018 г. – 875 000 лв. в т.ч. такса битови отпадъци – 706 000 лв.; през 2019г. – 819 000 лв. в т.ч. такса битови отпадъци – 652 000 лв.; през 2020г. – 975 000 лв., в т.ч. такса битови отпадъци – 811 000 лв. Наблюдават се значителни постъпления от такса битови отпадъци, което се дължи на събрани вземания от минали години. Приходите от такси за ползване на пазари, тържища и тротоари, таксите за ползване на домашен социален патронаж и детски градини поддържат едно ниво, което

предполага предвидимост при планиране. Размерът им е съобразен със социалната политика на общината.

Постъпленията от продажби на общинско имущество са динамични и зависят от интересите на пазара. През разглеждания период бележат ръст, а движението на приходите е следното: 2017г. – 28 000 лв., 2018г. – 231 000 лв., 2019г. – 349 000 лв. и 2020г. – 27 000 лв.

Графика 14



От представената *графика № 14* е видна от една страна трайната тенденция на стабилизация на собствените приходи, но от друга страна съпоставена с *Графика № 10* (където е отразено съотношението държавни приходи/общински приходи) става ясно, че много по-малкият дял собствени приходи не е адекватен на действителните потребности от необходимо - присъщите разходи за функционирането на общината като институция.

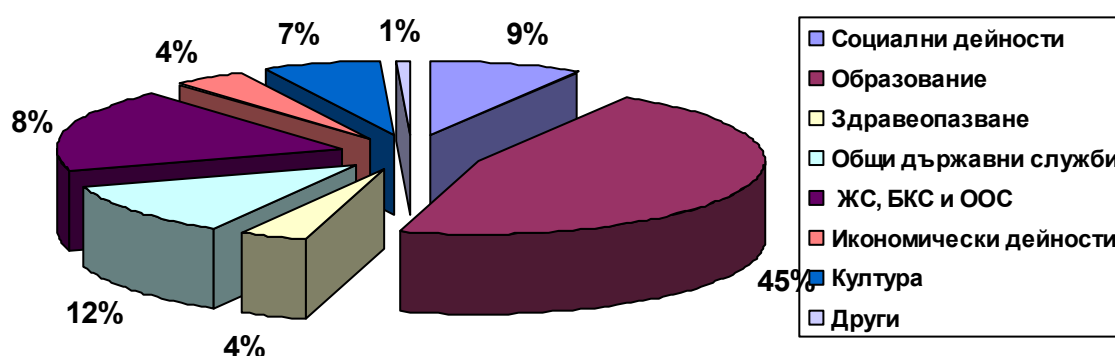
По отношение на разходната част най-висок дял от бюджета на общината през 2017 г. се пада на функция „Образование” – 45,8% или 4 662 000 лв.; следвана от функция „ЖС, БКС и опазване на околната среда” – 18% или 1 829 000лв.; „Общи държавни служби” – 12% и 1 221 000лв.; „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”– 8,6% - 877 000 лв.; „Почивно дело, култура и религиозни дейности” – 6,7% и 681 000лв.; „Икономически дейности и услуги” – 4,4% и 450 000лв.; „Здравеопазване” – 3,8% - 386 000 лв.; „Отбрана и сигурност” и „Други” – 0,7% - 77 000 лв. Общо извършените разходи през 2017 г. са в размер на 10 183 000 лв.

Тази тенденция на разпределение на разходите се запазва през 2018 г., 2019 г. и 2020 г., с изключение на функцията „Общи държавни служби“, която през 2019 г. и 2020 г. намалява в стойностно изражение и като относителен дял, поради възстановения ДДС от НАП по изпълняван проект по Оперативна програма „Околна среда“.

Графики № 15,16,17 и 18 показват относителния дял на функциите в общия бюджет.

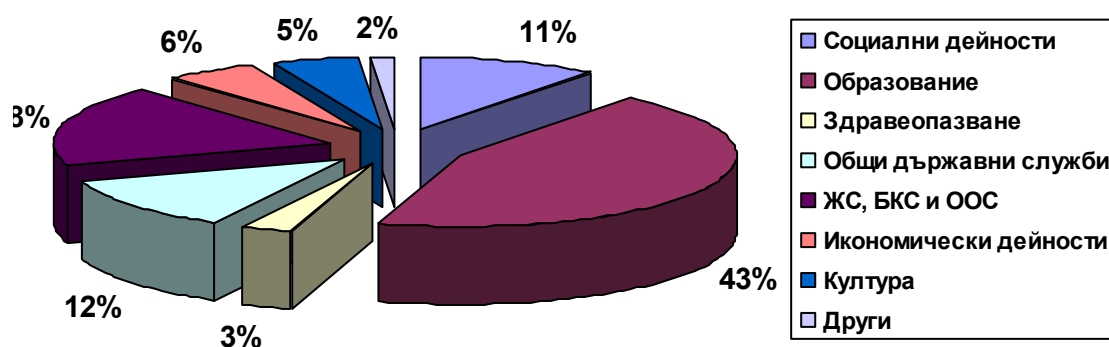
Графика 15

Относителния дял на функциите в общия бюджет-2017г



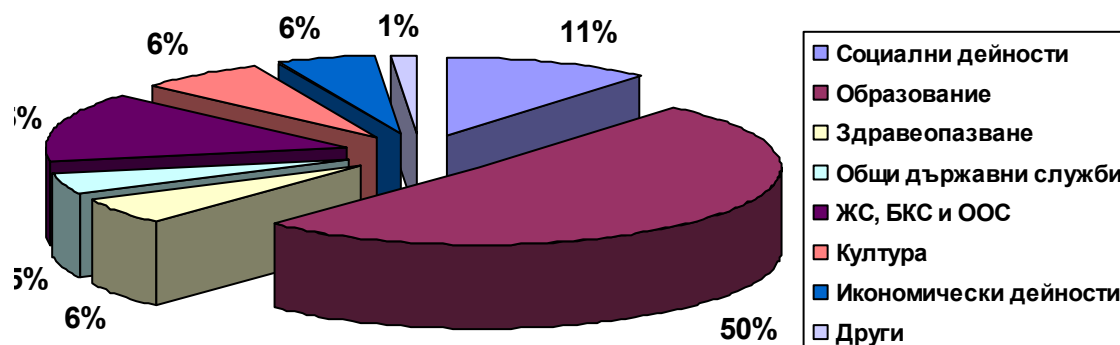
Графика 16

Относителния дял на функциите в общия бюджет-2018г

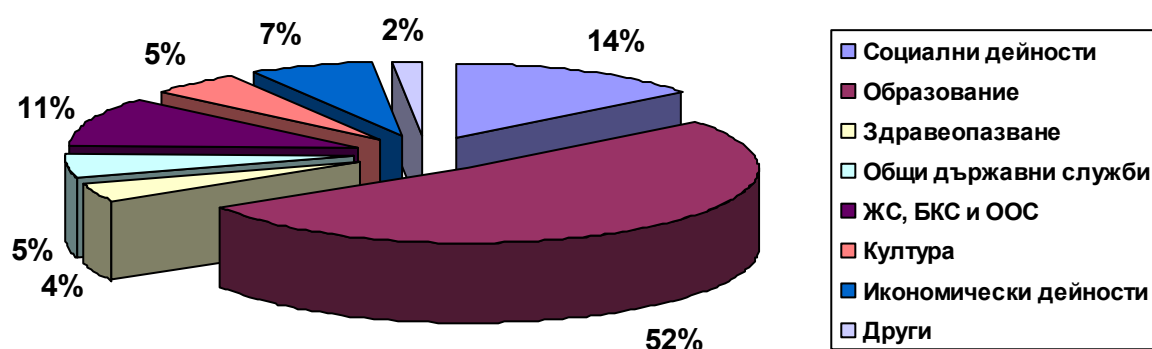


Графика 17

Относителния дял на функциите в общия бюджет-2019г



Относителния дял на функциите в общия бюджет-2020г

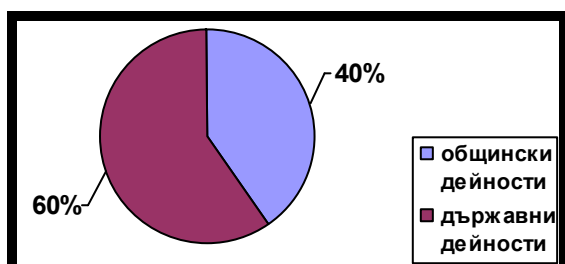


Ако се диференцира разходната част на държавни и общински отговорности съотношението е следното:

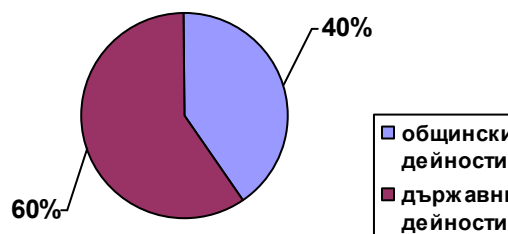
Графика 19

Съотношение между държавни и общински отговорности

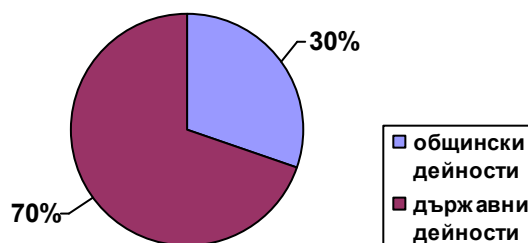
2017 г.



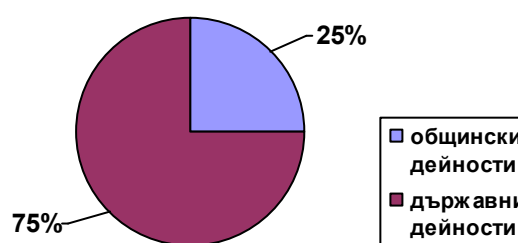
2018 г.



2019 г.



2020 г.



От графиките е видно, че през последните години разходите за общински дейности намалят като относителен дял спрямо общите разходи и като стойност. Това предполага стабилност на приходите и възможността да се обезпечават чисто общински дейности като: комунално

битова дейност, ремонт по пътните настилки, развитие на физкултура и спорт, възможност за функциониране на озеленяване и благоустрояване.

Текущите разходи включват: разходи за заплати и осигуровки; социални помощи; стипендии и издръжка, а инвестиционните разходи са средствата за капиталови разходи.

Най-голям дял от текущите разходи се пада на заплати, осигурителни вноски и други възнаграждения за пероснала: 56% от общите разходи за 2017 г., 56,2% за 2018 г., 65,2% за 2019 г. и 72,9% за 2020 г. В стойности за 2017 г. са разходвани 5 703 000 лв., за 2018 г. – 6 730 000 лв., за 2019 г. – 7 808 000 лв. и за 2020 г. – 9 211 000 лв.

Текущата издръжка представлява 26,7% от общия бюджет за 2017 г. или 2 716 000 лв.; 25,1% през 2018 г. или 3 004 000 лв., а през 2019 г. тя е 29,2% или 3 496 000 лв. и през 2020 г. – 2 935 000 лв., 23,2%.

Инвестиционните разходи през трите години бележат значителен ръст. През 2017 г. те са били 1 038 000 лв. и са представлявали 10,2% от общия обем разходи. Най-значителни инвестиции през 2017 г. са за „Основен ремонт ул. „Марица“ в участъка от ул. „Ангел Вълев“ до ул. „Царибродска“ и ул. „Камчия“ в участъка от ул. „Царибродска“ до ул. „Ал.Стамболийски“ - 537 хил.лв.; „Основен ремонт на ул. „Марица“, гр.Елхово – участък от о.т.397 /ул. „Ангел Вълев“/ до о.т.119 /ул. „Търговска“/ – 111 хил.лв.; „Основен ремонт на ул. „Ал.Стамболийски“ – участък с дължина около 450м. започващ от път I-7“ – 116 хил.лв.

През 2018 г. разхода за капиталови инвестиции е 1 469 000 лв. или 12,2% от общия обем. Бяха извършени „Реконструкция водопровод ул. „Ангел Кънчев“ /L=700м./, ул. „Цар Асен“, ул. „Л.Каравелов“ и ул. „Поп Богомил“ на стойност 320 хил.лв.; Основен ремонт на ул. „Чаталджа“, гр.Елхово – участък от о.т.80 /ул. „Лом“/ до о.т.88 /ул. „Ангел Вълев“/ - 331 хил.лв.; Основен ремонт на ул. „Ал.Стамболийски“ – участък с дължина около 450м. започващ от път I-7 – 140 хил.лв.; Благоустрояване на междублоково пространство между ул. „Ж.Петков“ и ул. „Г.С.Раковски“ – 184 хил.лв.; Извършване на лесокултурни дейности – почвоподготовка и залесяване съгласно одобрен Лесоустройствен проект за периода 2011-2021г. за общинските гори – 245 хил.лв.

Разходваните през 2019 г. средства за капиталови инвестиции са 1 077 000 лв. и представляват 9% от общия обем разходи. Извършен е основен ремонт ул. „Търговска“ в участъка от ул. „Ал.Стамболийски“ до ул. „Марица“ – 484 хил.лв; Закупуване на компютърен томограф за МБАЛ „Св.Иван Рилски“ЕООД – 280 хил.лв.; Изграждане спортна площадка в кв.31в по ПРЗ на гр.Елхово – 136 хил.лв. и други.

През 2020 г. разходваните бюджетни средства за капиталови разходи са в размер на 493 хил. лв. или 3,9% от всички разходи. Основно средствата са насочени за подмяна водопровод на участъци на ул. „Вардар“, ул. „Ж. Петков“ и ул. „Асен Златаров“ – 261 хил. лв, разсрочено плащане на компютърен томограф за МБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕООД – 99 хил. лв., за изработване на Общ устройствен план на община Елхово – 32 хил. лв.

Безспорно инвестиционните разходи дават облика на една община. В тази връзка значителният ръст на капиталовите разходи в нашата община през последните години показва волята на местната власт за насочване на по-голям ресурс за обществено ползване.

За извършване на капиталови разходи на територията на община Елхово се използваха и външни източници на финансиране – Оперативни програми и Програма за развитие на селските райони.

Така през годините са разработени, одобрени и реализирани редица проекти, включващи както извършване на капиталови разходи, така и осигуряване на заетост и помощ на хората в неравностойно положение:

- ✓Проектиране и строителство на пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в град Елхово по ОП Околна среда 2014-2020
- ✓Основен ремонт на част от уличната мрежа в град Елхово по ПРСР 2014-2020
- ✓Ремонт, оборудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура – ДГ „Невен“, град Елхово по ПРСР 2014-2020
- ✓Повишаване енергийната ефективност на сградата на Регионална дирекция Гранична полиция -Елхово по ОП Региони в растеж
- ✓Повишаване енергийната ефективност на сградата на Районна служба Пожарна безопасност и защита на населението (РСПБЗН)-Елхово по ОП Региони в растеж
- ✓Повишаване на енергийната ефективност на сградите на общинска администрация в град Елхово, включващ сградите на ул.“Търговска“ № 13, ул.“Търговска“ № 2 и ул.“Калоян“ № 13 по ОП Региони в растеж
- ✓Повишаване на енергийната ефективност на 8 броя жилищни сгради в град Елхов по ОП Региони в растеж
- ✓Повишаване на енергийната ефективност на 3 броя жилищни сгради в град Елхово по ОП Региони в растеж
- ✓Повишаване на енергийната ефективност на сградите на общинската културна инфраструктура в град Елхово“, включващ Народно читалище „Развитие-1893“, гр.Елхово и Етнографско-археологически музей по ОП Региони в растеж
- ✓Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца в община Елхово по ОП Региони в растеж
- ✓проект Приеми ме 2015 по ОП Развитие на човешките ресурси
- ✓проект Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Елхово по ОП Развитие на човешките ресурси
- ✓проект Осигуряване на топъл обяд в община Елхово по ОП За храни и/или основно материално подпомагане
- ✓проект Работа по ОП Развитие на човешките ресурси
- ✓проект Нова възможност за младежка заетост по ОП Развитие на човешките ресурси
- ✓проект Обучения и заетост на хора с трайни увреждания по ОП Развитие на човешките ресурси

В периода на подготовката на ПИРО 2021-2027г. в етап на изпълнение са и следните проекти:

- ✓Изработване на Общ устройствен план на община Елхово
- ✓Реконструкция на тротоари на ул. Александър Стамболийски в град Елхово по ПРСР (МИГ)
- ✓Изграждане и обновяване на детски площадки за игра в община Елхово по ПРСР (МИГ)
- ✓Подобряване на състоянието, реконструкция и ремонт на три броя читалища в община Елхово по ПРСР (МИГ)

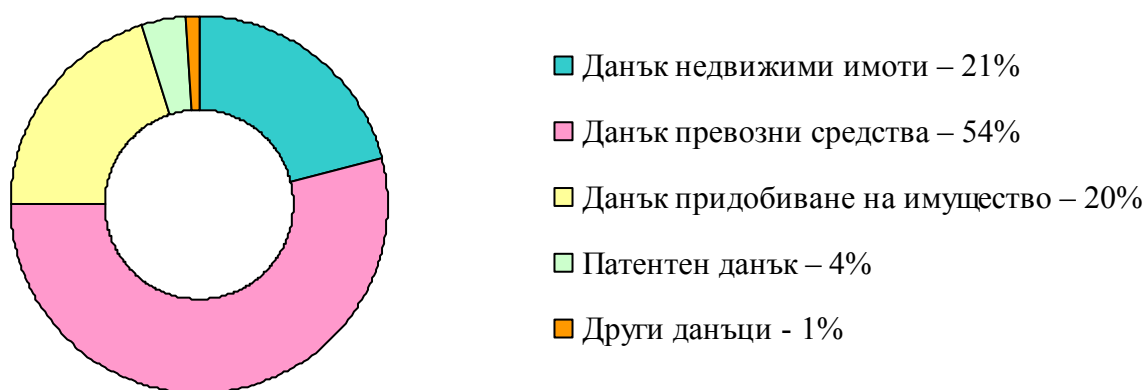
- ✓ Създаване на условия за качествено професионално образование, чрез подобряване на сградния фонд и материалната база на Професионална Гимназия по Механизация на селското стопанство “Ернесто Че Гевара” с. Бояново.

Към община Елхово работи отдел “Местни данъци и такси”. Структурата на отдела е началник отдел, младши експерт, старши експерт и девет главни специалисти.

Въпреки динамичните макро-икономически процеси местните приходи са относително стабилни. През 2020 г. приходите от имуществени данъци са в размер на 923 хил. лв., през 2019 г. са в размер на 876 хил. лв., а през 2017 г. – 861 хил. лв. Структурата на имуществените данъци за 2020 г. е както следва :

Графика 20

Структурата на имуществените данъци за 2020 година



За стабилността на приходите от имуществени данъци от значение е промененият начин за облагане на леки автомобили и на тези с товароносимост до 3.5 т и обстоятелството, че от 2015 г. превозните средства се регистрират и облагат с данък превозни средства по файлове от КАТ с електронен подпис ежедневно.

Приходите от такса битови отпадъци също са стабилни през 2019 г. като са събрани 677 х.лв. Във връзка с нарастналите изисквания за обезпечаване на дейностите по сметосъбиране, поддържане на регионалното депо и на териториите за обществено ползване се наложи промилът за физически лица за жилищни имоти в гр.Елхово за такса битови отпадъци да бъде увеличен през 2020 г. с 60% /от 2.5 на 4 ‰/. Останалите ставки са непроменени като цяло.

Подобри се обслужването на населението. Намалява се административната тежест за физически и юридически лица чрез промени в Закона за местните данъци и такси, като декларации се подават само в предвидените в закона случаи. Декларирането на недвижимите имоти и превозните средства се извършва по служебен път. В селата от 2012 г. събирането на местните данъци и такси е възложено на специалистите по административно обслужване в кметствата и на кметските наместници.

С цел подобряване администрирането и вземането на адекватни управленски решения се въведоха електронни услуги за дейностите по местни данъци и такси. Целите на отдела са увеличаване на приходите, повишаване на събираемостта и подобряване културата на

обслужване на данъчно задължените лица, чрез прилагане методите за доброволно и принудително изпълнение.

Спрямо длъжниците на общината по ЗМДТ се прилагат законовите възможности за принудително събиране на общинските вземания по реда на ГПК чрез държавен съдебен изпълнител в Районен съд - гр.Елхово.

Възложените правомощия на община Елхово на органи по приходите при администриране на местните данъци и такси доведе до създаване на административен капацитет за осъществяване на процеса. Динамиката на времето наложи създаването на модерна система за събиране на данъци и такси, подобряване на отношенията между данъкоплатци и администрация, използването на Интернет за уведомяване на данъчно задължените лица, безналично плащане чрез ПОСТ устойство, електронно заявяване на услугите и плащане на задължения през Интернет.

Отдел "Местни данъци и такси" администрира следните данъци и такси:

- Патентен данък
- Данък върху недвижимите имоти
- Данък върху наследствата
- Данък върху превозните средства, данък върху таксиметров превоз на пътници
- Данък при придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин
- Туристически данък
- Други данъци /пътен данък/
- Такса битови отпадъци
- Такса куче
- Такси за административни услуги

През периода 2021-2027 е необходимо да се работи в посока нов Закон за местните данъци и такси с цел подобряване на законодателната и финансова рамка за развитие на местното самоуправление. Целта е фискална децентрализация, която би могла да се постигне освен чрез преотстъпване на общините на част от данък доходите на физически лица и чрез разширяване на приложното поле на данъка върху недвижимите имоти чрез поетапно включване на земеделски и горски имоти, по-пълно обхващане на всички недвижими имоти без оглед на тяхното местоположение, предназначение и други характеристики. Необходимо е осъвременяване на нормите за данъчна оценка на недвижимите имоти с цел доближаване до пазарните цени.

С цел осигуряване на по-голяма децентрализация от 2007 г. е предоставено правомощието на общината сама да определя размера на местните данъци в определени граници. От 2008 г. патентния данък се администрира от общините. От 2011г. туристическата такса се замени с туристически данък, а от 2017г. местен данък е данъкът върху таксиметров превоз на пътници. Общината избягва шоковото увеличаване на данъчните ставки, като те са далеч от максималните нива по закон.

2.1.2. Общински активи

Общината е юридическо лице с право на собственост. През периода 2014 – 2020 г. са съставени 1049 броя актове за общинска собственост. Със съставените през периода актове

са актувани поземлени имоти, терени, дворни места, сгради, самостоятелни обекти в сгради и други; ниви и други обработваеми земи с обща площ 1 212,564 дка; пасища, пасища мера, пасища с храсти, ливади – 31 298,373 дка; храсти – 13,902 дка; лозя и изоставени трайни насаждения – 8,440 дка; гори и храсти в зем.земя и дървопроизводителни гори с площ от – 1 587,294 дка; водоеми и язовири – 1722,478 дка.

Общата площ на земеделските земи на общината възлиза на 41 859,943 дка.

Таблица 23

Земеделски земи, собственост на община Елхово
/частна общинска собственост и по чл.19 от ЗСПЗЗ/

№	НАЧИН НА ТРАЙНО ПОЛЗВАНЕ	ДКА
1	ПАСИЩЕ	28283,709
2	ПАСИЩЕ С ХРАСТИ	647,544
3	ЛИВАДА	60,792
4	НАВОДНЕНА ЛИВАДА	59,635
5	ИЗПОЛЗВ.ЛИВАДА	265,466
6	НИВИ	8587,614
7	ИЗОСТАВЕНА НИВА	2072,974
8	ЗАТРЕВ.НИВА	11,791
9	НАВОДНЕНА НИВА	96,697
10	ЕРОЗИРАНА НИВА	20,892
11	ВР.НЕИЗП.НИВА	10,656
12	ДРУГИ ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ	58,582
13	ИЗОСТАВЕНИ ТР.НАСАЖДЕНИЯ	82,012
14	ЛОЗЕ	582,305
15	ХРАСТИ	1019,274

Източник: Администрация на Община Елхово

Общината не разполага с достатъчно финансови възможности за развитие на дейности в областта на културата, образованието, здравеопазването и социалното подпомагане. Затова тя прибегва до услугите на трети лица, като им предоставя условия, главно под формата на недвижими имоти. Това са детските градини, училищата, здравните заведения, читалища и старчески домове.

Имотите частна и публична общинска собственост се отдават под наем. През изминалата година за търговска дейност, производствена дейност, дружества и здравни служби са отдадени 22 броя помещения; за задоволяване на жилищни нужди – 50 обекта. Отдадените терени в гр.Елхово са 32 бр. чрез жребии за монтиране на гаражи, 45бр. за монтиране на павилиони, 10 бр. (22 267 дка) поземлени имоти в регулацията на града за селскостопанска дейност.

На територията на общината има 76 броя язовира, рибарници и водоеми общинска собственост с обща площ 329,80 дка. Въпреки големия брой на язовирите не всички могат да се ползват за рибовъдна дейност. От тях 7бр. са отдадени под наем за срок от 10 години за

рибовъдна дейност и за други дейности. Язовирите с много малка площ се използват за водопой на селскостопански животни.

Община Елхово има сключени 4 договора за отдаване на язовири на концесия. Водоемите са 4 на брой и с обща площ 362,072 дка.

През 2019г. 21 язовира са дарени на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“. Тяхната площ възлиза на 1 909,45 дка.

От 2014 до 2020 година са осъществени 59 продажби по Закона за общинската собственост. Учредено е безвъзмездно право на ползване на организации и юридически лица на бюджетна издръжка върху 2 имота. Безвъзмездно е учредено право на ползване върху 2 имота общинска собственост. За разглеждания период е учредено възмездно право на ползване върху част от 1 имот и възмездно право на строеж върху 7 имота. Безвъзмездно предоставени са 3 имота за управление на юридически лица и звена на общинска бюджетна издръжка. Общината е придобила 2 имота от държавата, чрез безвъзмездно придобиване на право на собственост.

Състоянието на общинските имоти (сгради и помещения) е сравнително добро. Общината ги управлява с грижата на добър стопанин. Действията се изразяват основно в поддръжка и извършване на основни и текущи ремонти от общинска администрация, наемателите и ползвателите, опазване на собствеността и събиране на доходите. При съставяне на договорите за наематели или ползватели се включват клаузи, в които се поставят условия за благоустрояване на района около съответния недвижим имот.

2.1.3. Селско стопанство – структура и тенденции на развитието

В баланса на територията на Община Елхово най-голям дял заема селскостопанският фонд, следван от терените предназначени за горско стопанство, за водните чекирания и водни площи и за нуждите на транспорта.

Селскостопанската земя е формирана от 62 390 обекта с обща площ от 518 792,36 дка. Тя включва ниви, трайни насаждения, разсадници, мери и пасищата. Дялът зает от селскостопанските терени е 76,66 % от всички землища.

Територията предназначена за нуждите на горското стопанство възлиза на 142 781,193 дка. Тя формира 21,10 % от общата територия на общината.

Съществуват обективни възможности в общината да се развие биологично производство на растителни и животински продукти, за което благоприятства и липсата на промишлени замърсители в региона.

В структурата на собствеността на земите от селскостопанския фонд преобладава частната (с най – голям дял) следвана от държавна и общинска земя.

Селскостопанският фонд в общината е в размер на 518 792,36 дка. Обработваемата земя на общината е 369 847,08 дка, което представлява 53 % от общата площ на общината. Средно на един жител се падат 23 дка обработваема земя, т.е. налице са много добри предпоставки за развитие на земеделието в общината. Процесът на възстановяване на собствеността върху земята е приключил и всички земи са върнати на собствениците.

Анализ на аграрното стопанство на община Елхово

Община Елхово е утвърдена като един от големите производители на аграрни продукти в Ямболска област, като традиционно е застъпено отглеждането на технически култури – пшеница, рапица, кориандър и други. Площите със селскостопанско предназначение се формират от посевните площи, трайните насаждения, постоянно затревените площи и др. Те възлизат на 518 792,36 дка, което представлява 76,66 % от територията на общината. Аграрното стопанство на общината се развива в стопански структури: лични стопанства на земеделски производители, земеделски фирми и кооперации.

Пазарната инфраструктура е представена от един общински пазар.

Липсва научно звено, което да подпомага развитието на селското стопанство, както и лаборатория за изследване чистотата на земеделската продукция.

Община Елхово попада в обхвата на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), която се прилага в България за програмния период 2014 – 2020 г. Тя е насочена към развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство, иновации в хранително – вкусовата индустрия, опазване на природните ресурси и околната среда, както и към насърчаване на възможностите за заетост и по-добро качество на живот в селските райони. По тази програма на територията на общината са финансирани и реализирани множество проекти за развитие на аграрния сектор. За обновяване на техниката, за създаване на полупазарни стопанства и за добавяне на стойност към земеделската продукция.

Пазар на земеделската земя

В община Елхово пазарът на земя може да се определи като затихващ, като предлагането надвишава търсенето. Търсят се земи преди всичко за развитие на земеделското производство. Предимство при покупката на земя имат арендаторите във връзка с направените изменения в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ). Предпочитани за покупка са по - големи парцели с площи над 10 дка. Преобладават сделките със земи III - VII категория. В землището на с.Гранитово и с.Мелница се търсят парцели за изграждане на ветрогенератори. Купуват се и имоти, които по начина на трайно ползване са лозя независимо от факта, че към настоящия момент са изоставени и не се стопанисват.

Като основен проблем за пазара се явява разпокъсаната собственост върху земята и многото наследници. Спирането на изкупуването на земя от инвестиционните фондове сви силно пазара. След окрупняването на изкупената земя в един масив се очаква цената да продължава да расте.

Арендни отношения

По данни на Общинска служба по земеделие – Елхово за периода 2014 г. – 2020 г. са сключени 418 арендни договора за 25 388,57 дка земеделски земи, по години както следва:

година	брой договори	площ /дка/
2014	189	15 243
2015	20	789
2016	27	1 856

2017	75	3 942
2018	44	1165.658
2019	35	1144.255
2020	28	1248.6611

Растениевъдство

Основно място в общината заема производството на зърнени култури, най-важни от които са пшеница и ечемик. През разглеждания период се наблюдава увеличаване на засетите с тях земеделски площи. От техническите култури с най-голямо значение са слънчоглед и кориандър. В община Елхово засетите площи със земеделски култури по стопански години са:

Таблица 24

Вид на културите	Реколтирани площи/дка/стоп.				
	2015-2016 г.	2016-2017 г.	2017-2018 г.	2018-2019 г.	2019-2020 г.
Пшеница	103 083	101 300	106 854	101 900	24331.1
Ечемик	13 530	15 870	18 350	5 530	2459.3
Рапица	13 320	12 830	15 760	13 380	4112.4
Тритикале	3 800	3 400	4 150	1 200	128.3
Кориандър	19 670	31 000	23 528	27 950	3202.3
Овес	1 190	360	840	580	41.1
Слънчоглед	49 800	36 800	59 100	69 000	17909.9
Нахут	950	370	5 720	340	0
Царевица	630	300	1 040	500	1023
силаж					
Царевица	270	-	1 170	860	443.3
зърно					
Сорго	1 130	-	540	980	59.3
Просо	1 470	-	560	142	590.1
Люцерна	6 180	-	6 100	250	2384.8
Тикви	1 320	-			28.8
Памук	320	-			0
Грах	700	1 711	3 510	1 160	253.6
фуражен					

Лозя	2 600	-	2 150	1 920	28.5
винени					
Лозя	140	-	70	37	0
десертни					
Сливи	33	-	54	54	13.4
Бадеми	23	-	-	17	42.4
Лешници	-	-	-	42	0
Орехи	-	-	80		0
Мента	28	-	32	32	0
Лавандула	165	-	179	304	51.5
Маточина	54	-	54	54	0
Леща	-	-	-	560	0
Картофи	-	180	780	566	94.7
Лук – зрял	-	240	462	565	1
Главесто	-	-	-	16	0
зеле					
Дини	-	-	-	29	0
Пъпеши	-	-	-	34	0
Домати	-	-	-	567	6.6
Пипер	-	-	-	25	32.8
Моркови	-	-	-	290	0
Тикви	-	-	-	865	0
Шипки	-	-	-	350	580
Круши	-	-	-	43	0

Източник: Общинска служба по земеделие – Елхово, 2020

Липсата на преработвателни предприятия доведе до свиване на пазара, откъдето последва намаляване на засетите площи със зеленчуци. Производството идва от индивидуални стопанства на частни производители.

Като алтернатива на традиционното земеделие и за създаване на заетост е отглеждането на билкови растения.

В разглеждания период се наблюдава засяването на площи с нови култури.

Основните проблеми на земеделските производители са :

- Сортовата структура не винаги е съобразена с почвено-климатичните условия ;
- Неблагоприятните природоклиматични условия в последните години – глобалното затопляне на климата, свързани с промяната на четирите сезона рефлектират

неблагоприятно върху цялата агротехнология, отглеждането на култури и сортове устойчиви на студ и суша, подходящи нови машини, които в рамките на няколко дни да извършват комплексно агротехническите мероприятия ;

- Трудна е реализацията на произведената продукция и изкупните цени не задоволяват производителите. В общината и областта липсват големи преработвателни предприятия и предварителни договори с производителите ;

Животновъдство

Традициите и потребностите на местното население е в основата на развитието на животновъдството. Основно място заема отглеждане на крави, кози, овце, свине, като има традиции в отглеждане на птици, зайци, пчели. Животновъдството е ориентирано към производство на свинско и говеждо месо, краве, овче и козе мляко и мед.

В структурата на животновъдството преобладават дребните стопанства. Най-голям е дялът на отглежданите животни в стопанства на физически лица. В едри стопанства се отглеждат 27 % от говедата, 36 % от биволите, 8 % от козите и 4 % от овцете.

Основните проблеми на производителите на животинска продукция са:

- Ниски изкупни цени на селскостопанските продукти;
- Недостатъчно подходящи и ефективни породи.
- Недостатъчно предлагане на племенни животни, което води до невъзможност на земеделски производители да кандидатстват по програмите на ДФЗ;

Горско стопанство

Държавно лесничейство - гр. Елхово носи името на града, където се намира седалището му. Лесничейството обхваща територията на двете общини Елхово и Болярово с обща площ 333 147 дка.

Община Елхово обхваща територия от 701 708 дка, от които 140 283 са горите – 19,9% лесистост.

Разпределението по видове собственост е: държавен горски фонд – 86 660 дка; общински горски фонд – 36 651 дка; частен горски фонд – 16 972 дка .

Разпределението е в два горскостопански участъка: “Елхово” – 35266 дка и “Раздел” – 105 017 дка с общ запас 726 978 куб. м. Секат се предимно дърва за огрев на местното население – 50% останалата част е технологична дървесина – средна и дребна. Основна част за района е сечта на тополова дървесина – 20 000 куб. м.

През 2019 година са изпълнени лесоустройствени дейности, планирани в Лесоустройствен проект за периода 2011 – 2021 г. за общинските гори. В землището на град Елхово са изпълнени почвоподготовка и залесяване с топови фиданки на терен от около 300 дка. Залесяванията се извършват след комплексна преценка на необходимостта и целта за провеждането им, природните условия, биологичните особености и екологичните изисквания на дървесните и храстовите видове за залесяване.

С цел опазване на селскостопанските площи и горския фонд през 2015 година е реализиран проект по мярка 226 от Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013, включена в Стратегията за местно развитие на МИГ – Елхово (2012 – 2015). С отпуснатите средства по проект „Подобряване на превантивните дейности за борба с горските пожари в близост до

населените места и големи обработваеми земи в община Елхово”, са реализирани предпазни по отношение на горския фонд дейности: създаване и подобряване на противопожарната инфраструктура – създаване на противопожарни просеки и минерализовани ивици; закупуване на оборудване за противопожарни депа и защитни средства, съгласно Наредба 30 за условията и реда за извършване на противопожарни мероприятия в горския фонд и опазване на горите от пожари.

Община Елхово работи по поддържането на горският фонд чрез извършване на регулярна сеч. Извършват се и превантивни дейности за борба с горските пожари в близост до населените места и големи обработваеми земи в община Елхово, чрез създаване на минерализовани ивици.

На територията на община Елхово са обособени три ловни района и фазанария, стопанисвана от Държавна дивечовъдна станция – гр.Ямбол. В тях се ловува по линия на Международен ловен туризъм - благороден елен, дива свиня, фазан, сърна.

ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ:

- Летен дъб – по поречието на р. Тунджа, полски ясен, бряст, топола, върба, клен;
- Габър
- Цер, благун, зимен дъб, космат дъб, червен дъб, сребролистна липа, чинар, акация, орех;
- Глог, трънки, драка;
- Черен бор, бял бор, кедър.

2.1.4. Промисленост - структура и тенденции на развитието

Характерно за община Елхово е развитието на леката промисленост и предприятия за преработка на селскостопанска продукция. Промислеността е застъпена в общинския център. Преобладава частният сектор. В общината с превес са средни и малки фирми насочени към производство на хидравличен и прикачен инвентар за селскостопански машини и резервни части за тях, елементи за водопреносни мрежи, фасонни и арматурни части, алуминиеви профили, производство на млечни продукти, хлебни изделия, проектиране и производството на гладко плетиво и трикотажни облекла. С годините са направени подобрения в производствени мощности, дълготрайни материални активи и са въведени нови технологични продукти, които благоприятстват конкурентноспособността на работещите предприятия. Приоритетно за развитието на общинската икономика е повишаването на инвестиционната активност за създаване на нови предприятия и производствени мощности.

Сравнително добра е съществуващата осигуреност с квалифицирани кадри в областта на селското стопанство и трикотажна индустрия в резултат на дългогодишни традиции в общината, както и на наличието на профилирани учебни заведения. Застрашена е приемствеността между квалифицираните кадри поради високата емиграция на младите специалисти.

Водещи фирми в община Елхово са:

- „Орудница-2000“ ООД - Фирмата е регистрирана през 1999г. Произвежда свързващи елементи за водопреносни мрежи и системи за питейно - битово водоснабдяване и напоителни системи. Фирмата има издаден сертификат за съответствие № 14-

НСИСОССП-156 за Свързващи части от чугун и листов стомана с битумно покритие от "Булгарконтрола" АД. Фирмата разполага с богата гама производствени мощности. От 2003г. "Орудица-2000" ООД произвежда - хидравличен и прикачен инвентар за селскостопански машини и резервни части за тях, които притежават Сертификат за съответствие на продукта с хармонизирани европейски стандарти, издаден от ЦИЗГТРЧ - гр.Русе. Дружеството е разположено на две производствени площадки с обща площ 20.2 декара. Изпълняват се и изделия по поръчка на клиента. В "Орудица - 2000"ООД - гр. Елхово е внедрена система за управление на качеството съгласно изискванията на ISO 9001:2000, издаден Сертификат № QS - 5019 HH на "GL";

- „Зомаш“ ООД - се занимава със селско стопанство. Извършва производство на селскостопанска продукция – пшеница, слънчоглед, царевица, ечемик и кориандър. Фирма Зомаш ООД е правопреемник на труда, опита и традициите на хората в неговата тридесет и шест годишна история. Тя е създадена през далечната 1976 година, като поделение на АПК-Елхово, но след неговата ликвидация през 1992 година, успява да се запаси и реорганизира в Зомаш ЕООД с държавен дял. Занимава се главно с производство на селскостопанска продукция на територията на община Елхово. Фирмата се е утвърдила като зърнопроизводител в региона, отглежда и реализира зърнени култури с най-високо качество. Произвежда следните селскостопански култури: ечемик, пшеница, кориандър, слънчоглед. Фирмата разполага с необходимата селскостопанска техника и прикачен инвентар за обработка на земята, сеитба и прибиране на реализираната продукция.;
- „Инсекта 2000“ ЕООД – е създадена през 1991г. в зората на демокрацията в България. През годините фирмата укрепва и се развива успешно. Повече от 20 години е на българския пазар за пестициди, торове и семена. През 2000г. фирмата започва да арендова земеделска земя. В момента обработва над 20000 дка в землището на с.Изгрев, с.Чернозем, с.Маломирово и гр. Елхово, където е седалището на фирмата. Разполага с лицензирани складове за пестициди и минерални торове. Има складова база за зърно в с.Изгрев. „Инсекта 2000“ е дистрибутор на мултинационалните компании Limagrain и Syngenta. От създаването до днес има дългогодишно успешно партньорство с фирма Агротрейд ООД гр. София, BASF, като същевременно фирмата доставя всички препарати, които са регистрирани на българския пазар. Освен пестициди доставя и богата гама от неорганични торове на фирмите Евроферт АД, Тимак Агро, КВС Агро България и др., на които са дистрибутори. Предлага и други услуги, като третиране на посевите с най-съвременна техника, производство на семена от пшеница и ечемик на Limagrain. Във фирма „Инсекта 2000“ работят над 30 служители, специалисти агрономи, счетоводители, механизатори и други ;
- „Хляб и хлебни изделия“ ЕООД - Основен производител на хляб и хлебни изделия в региона. Започва своето съществуване през 1990г. като ЕТ “Воден – Иван Димитров”. С хлебопроизводство се занимава от 1993г. В началото започва като малък семеен бизнес, но бързо се налага на пазара. Хляб и хлебни изделия ЕООД е компания, съчетаваща иновативните технологии на съвременното и традициите на дългогодишния опит в производството на хляб и хлебни изделия. Днес хлебозаводът в град Елхово има добре организирана дистрибуторска мрежа и лоялни партньори. Разполага с модерна база за производство на хляб и хлебни изделия, използва качествени

суровини за своите продукти. Портфолиото на „Хляб и хлебни изделия“ ЕООД е разнообразно и предлага следните основни продуктови категории: стандартни хлебни изделия, специални хлябове, в това число: ръчен хляб - многозърнест, пълнозърнест, ръжено-пшеничен; тостерен хляб - бял, пълнозърнест, ръжено-пшеничен; здравословен хляб - многозърнест, пълнозърнест, ръжено-пшеничен; закуски.

- „Арачиеви“ ООД - с. Кирилово се занимава с преработка на мляко и производство на млечни продукти. Фирмата разполага със съвременна оборудвана производствена база в село Кирилово, община Елхово. Тя е изградена в съответствие с всички български и европейски стандарти. „Арачиеви“ ООД произвежда висококачествени млечни продукти, като кашкавал и суроватъчна извара. За целта фирмата разполага с квалифициран персонал с богат опит в млекопреработката. В своята работа те използват висококачествена суровина, която преминава задължителен лабораторен контрол. Освен лабораторните изследвания фирмата поддържа и строги хигиенни норми, според европейските изисквания за извършването на тази дейност. Фирмата произвежда млечни продукти със съвременна оборудване, но по традиционни изпитани рецепти.
- ЗП Тодор Пенев Господинов - Занимава се с животновъдно стопанство за говеда, биволи и овце в с. Пчела. Има изграден и оборудван цех за преработка на мляко - собствено производство, в кисело мляко и сирене.
- „Лемекон“ АД - Дружеството е създадено през 1958г. като завод за фасонни и арматурни части и конструкции. От 1997г. дружеството е приватизирано, собственост е на 6 юридически и 525 физически лица, като мажоритарен собственик е Индустриален концерн „АКБ ФОРЕС“. Чугунолеярният завод е с предмет на дейност: специализиран производител на всички видове и размери свързващи фасонни части: жила, фланцови съединения, намалители, колена, фланци, гърнета, капаци, решетки, въздушници за АЦ, PVC, и PE тръби. През последните години са внедрени 23 нови изделия. Общият брой по видове и типоразмери надхвърля 452 разновидности. Приложението на изделията са в областта на строителството и ремонта на водоснабдителни, напоителни и канализационни системи. Територията на дружеството е 9 декара с покрити производствени площи. Изделията са от сив чугун и стомана, снабдени със Здравен сертификат, Сертификат за съответствие с ЕС със защитена марка. Дружеството присъства активно и убедително на вътрешния пазар. Изнася продукцията в съседните балкански страни ;
- „Яница“ АД – Фабриката е с повече от 30 годишна традиция в модното и качествено проектиране и производството на гладко плетиво. Създадена е през 1970г. като дъщерна фирма към Център за нови стоки и мода с предмет на дейност създаване и експериментиране на моден дамски и мъжки трикотаж. Занимава се с дизайн и производство на трикотажни облекла. Утвърдена е Система за управление на качеството ISO 9001:1994 /Сертификат No: 368058/ Издаден от LRQA. Цялата пазарна стратегия е насочена към Европейския пазар. Около 90% от производството е за износ. Голям дял от износа е за Германия и Франция ;
- „Дели 99“ ЕООД – Дружеството е регистрирано в гр. Елхово през 1992г. като ЕТ. Фирмата произвежда над 200 артикула за жени, мъже и деца в областта на бельото, домашното облекло и пижами. В интерес на разширяването на производствената гама на дружеството са въведени в експлоатация автомат за бродерия и многоцветен

автомат за сито печат. Фирмата има добра дистрибуторска мрежа в страната, работи с клиенти от Германия, Австрия, Белгия и др.

- „Туна алуминиум“ ООД - цех за хромиране, прахово боядисване, облицовка и механична обработка на алуминиеви профил;
- „Импо 2003“ ЕООД – производство на безалкохолни напитки;
- „Фаворит 3003“ ЕООД - производство и търговия със строителни материали.

2.1.5. Търговия и услуги

Търговия

На територията на общината функционират 265 търговски обекта.

Наблюдава се силно развитие на магазинната мрежа с превес на хранителните магазини и смесени магазини в селата. В края на 2020 год. бяха открити два нови магазина от водещи в страната търговски вериги: Т МАРКЕТ и РЕРСО. В общината работят 4 аптеки, 2 оптики, 5 бензиностанции и 3 газстанции.

Традиционно се развива ресторантьорството, като разкритите заведения за хранене и развлечения са на необходимото ниво. Подобро е качеството на обслужването на населението както в магазинната мрежа, така и в заведенията за хранене и развлечения.

Настанителната база в Елхово е средно развита. Преобладават заведения за подслон и настаняване от ниска и средна категория. На територията на общината има регистрирани 1 хотел, 3 семейни хотела, 13 обекта, които предлагат стаи за гости, 7 къщи за гости и 4 бунгала.

В град Елхово функционират 11 места за хранене от различен тип. Капацитета им варира от 20 до 150 места на закрито и открито. Материално – техническата база на заведенията може да се оцени като средна и много добра. В селата почти липсват заведения за хранене. Извън рамките на града функционират още 3 заведения, като двете са по международния път I-7 на територията на община Елхово, а другото – в граничен комплекс „Лесово”.

Услуги

• Битови услуги

Услугите за населението в общината се извършват предимно в частния сектор. Основно са застъпени фризьорските, козметичните, бръснарските и шивашките услуги; ремонт на битова техника, радиотелевизионна техника; ремонт на обувки, дърводелски услуги; металообработващи услуги и др. Битови услуги на територията на Община Елхово се предоставят в 125 обекта.

• Пощенски услуги

Услугите се извършват от Пощенски станции към Регионалната структура на „Български пощи“ ЕАД. Пощенски станции има в град Елхово и селата Бояново, Жребино, Маломирово, Гранитово, Кирилово, Малък Манастир, Раздел, Лесово и Мелница. Куриерски услуги в град Елхово се извършват и чрез компаниите Еконт и Спиди, които имат офиси в града.

В сферата на услугите се извършва: приемане на обикновени и препоръчани писма, приемане и изпращане на пощенски и телеграфни записи, приемане на колети. По възложителство са изплащане на пенсии, борса, абонаменти, събиране на суми за електроенергия, телефон, вода и др.

- **Транспортни услуги** - автотранспорт – видове, собственост, състояние, перспективи:

Структуроопределящи фирми в отрасъл транспорт са ЕТ „Астро-Ян - Янко Георгиев”, СД “Колхида-Иванов”, “Колев и сие”, ЕТ “Дино Диан Иванов” и “Хаджиев” ООД - фирми лицензирани превозвачи на пътници на територията на страната. Част от тях осъществяват превоз на пътници по общинска транспортна схема, областна и републиканска транспортна схема квота на община Елхово.

ЕТ “Астро-Ян - Янко Георгиев” е създадена 1991 година. Основната му дейност е транспорт на товари – вътрешен и международен, доставка на горива и смазочни материали, земеделие. Разполага с товарни автомобили и с гаражна и обслужваща площ 5 дка в промишлената зона на града.

2.1.6. Строителство

Строителството в община Елхово е слабо развито. Строителни услуги предлагат фирмите “БКС-Елхово” ООД и “Инфрастрой-инженеринг” ООД.

Дружество “БКС-Елхово” ООД е създадено 1993г. и има предмет на дейност строително монтажни работи, комунална дейност, производство на варови разтвори, автотранспортни услуги и услуги със строителни машини.

“Инфрастрой-инженеринг” ООД е регистрирана през 1990г. с основен предмет на дейност: проектиране, пътно и високо строителство. Строителната дейност извършвана от фирмата е най-вече строително – ремонтни работи и реконструкция на сгради. От 1998г. фирмата се занимава и с обработване на земеделска земя. Постоянният персонал на дружеството е 24 човека.

2.1.7. Финансови услуги се предоставят от:

- “ОББ” АД – София, клон Елхово;
- “Банка ДСК” ЕАД – клон Елхово;
- “БПБ” АД клон Ямбол – Елхово /представителство/;
- “Централна Кооперативна Банка”.

2.1.8. Туризм

Туризмът е приоритетен отрасъл на българската икономика, който разполага със сериозен потенциал за развитие. През последните години непрекъснато нараства значението му за социално-икономическото развитие на страната и дела му в брутния вътрешен продукт. Налице са повишени инвестиции в инфраструктурата и подобрения в правната и институционална рамка за неговото развитие.

В регионален аспект туризмът се развива в съответствие с природните дадености. В община Елхово съществуват достатъчно природни, антропогенни, културно-исторически, събитийни и традиционно-битови туристически ресурси, които трябва да бъдат разпознати като туристически атракции на местно равнище и най-вече да бъдат представени като такива на националния и международен туристически пазар. Този потенциал е възможно да се реализира ефективно, ако се провежда правилна регионална, общинска и местна политика за развитие на туризма. Затова е нужно след задълбочен анализ на полезността и капацитета на

всички ресурси на територията, те да се социализират и предложат на пазара като завършени туристически продукти.

Предпоставка за ефективно реализиране на потенциала на района за развитие на туризма е да се обучат и подготвят повече хора, които да участват в планиране и реализиране на местни, общински и между общински програми за развитие на туризма. За създаването на висококачествени и търсени туристически продукти е нужно да се съгласува голямо многообразие от дейности, стоки и услуги. Нужно е да се организира дългосрочно планиране на местно, общинско и регионално ниво. Успешната стратегия за усвояване на туристическите ресурси от територията на общините може да бъде създадена при участие на широк кръг специалисти на трите сектора.

Съществуващата туристическа инфраструктура показва добра готовност за посрещане на туристи. Трябва да се отбележи това, че част от местата за настаняване са разположени в селата на общината.

Въпреки наличието на развита материална база, малка част от стопанисваните местата за настаняване и заведенията за хранене обръщат достатъчно внимание на нуждата от постоянни инвестиции, от обогатяване туристическото предлагане с нови допълнителни услуги, за да се задоволят нуждите на различните категории туристи.

Друг проблем е намаляването и застаряването на населението в нашата община през последните години, следващо общата тенденция на намаление на населението в областта. Този фактор има сериозно отражение не само върху икономиката и качеството на живот, но и върху потребността от специфични социални услуги в сферата на отдиха, туризма и културата.

Природни забележителности

Дервентски възвишения - /от 1942г. до 1946г. се наричат “Равногорие”/

Разположени на изток от долината на р. Тунджа, тясно свързани със Странджа планина. На север чрез междудолинни ридове стигат до Елховското поле. По главното било на Дервентските възвишения минава границата между Р България и Р Турция. Най-високият връх е “Гюрген баир” – 556 м. надм. в. Възвишенията са изградени предимно от варовици и гранити. Характеризират се с преходно-средиземноморски климат. Отводняват се от левите притоци на р. Тунджа – реките Поповска, Араплийска и др. Голяма част от склоновете са обрасли с гори.

Дервентските възвишения са удобни за краткотрайни излети и почивка сред природата. В землището на с. Голям Дервент – местността “Гьол бунар” и в землището на с. Раздел – местността “Студеното кладенче” – има изградени почивни бази.

“Дрънчи дупка” – местност в северното подножие на Дервентските възвишения, в землището на с. Мелница. Карстов терен с няколко извора, отвесна пещера с подземна река и хоризонтална пещера, в която според преданията се е крил с четата си Кара Кольо. В местността е възстановена и функционира малка църква.

Язовир “Кирилово” – язовир в долината на р. Тунджа, в землището на село Кирилово. В експлоатация от 1966г. Земно насипна стена. Рибовъден обект с възможност за напояване на над 30 хил. дка обработваема земя.

Местността “Манастирчето” – в землището на село Строино. По традиция привлекателно място за провеждане на “Илинденски събори”. Обширна поляна с над 20 вековни дървета,

извор с питейна вода, малка църква – светилище, основно реконструирана и обновена. Обект за краткотраен летен отдих.

Лесовски пролом – пролом на р. Тунджа между Сакар планина и Дервентските възвишения. Образуван през неоген-кватернера от ерозивната дейност на р. Тунджа. Тесен, всечен в гнайси и шисти, стръмни и скалисти склонове. Праговете по коритото и бързите води на р. Тунджа в местността “Даркая” са привлекателно място за провеждане на състезания по водно спускане /спускане по бързо течащи води/ и воден слалом.

Състоянието на туризма в община Елхово за периода 2014 г. - 2020 г. е представено въз основа на количествено измерими показатели.

Таблица 25

Икономически измерими показатели за развитието на туризма в Община Елхово

Показатели	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Реализирани нощувки	188 253	50025	36 719	33 047	8 477	10 935	7 209
Пренощували лица	12 304	4951	6 019	5 417	2 440	2 900	1 660
Посетители в ЕА Музей	9 350	9 850	8 900	7 800	7 900	7 050	1 600
Средна продължителност на престоя (дни)	15.3	10.1	6.1	5.5	3.5	3.8	4.3

В съответствие с общата тенденция на развитие на туризма в България и в община Елхово се наблюдава нарастване през анализирания период, най-вече през 2014 година. Увеличаването на приходите от туризъм се дължат основно на предлагането на основна туристическа услуга - настаняване за командировани служители на реда за охрана на българо-турската граница с цел овладяване на бежанската криза. През 2015 г. и 2016 г. командированите служители намалят, което намаля и приходите от туризъм.

Туризмът е сред най-пострадалите отрасли от пандемията по целия свят, а България не е изключение. За месеците на блокада сивът е с 90 на сто при реализираните нощувки и при броя на пренощувалите лица. Етнографско-археологически музей - Елхово също отчита драстично намаление на посещенията през 2020 година спрямо предходните.

В съответствие отчетените показатели за страната и в община Елхово се отчита съществен спад спрямо предходните години. Посочените данни в таблицата показват, че средната обща продължителност на престоя за периода от 2014 – 2020г. няма устойчив характер, като цяло може да се заключи, че престоят на туристите в община Елхово е кратковременен.

Основни проблеми на развитието на туризма, които следва да бъдат решени през периода 2021 г. - 2027 г.

На територията на община Елхово съществуват няколко основни проблема, които следва да бъдат решени, за да се осигури благоприятна среда за развитието на туризма.

- На първо място трябва да се постигне туристическа интерпретация на наличните природни и антропогенни туристически ресурси.
- Необходимо е местното население и заинтересованите в сферата на туризма страни да покажат квалифицирано и професионално поведение при обслужването на туристите в района. Формирането на интегриран туристически продукт зависи именно от качеството на предлаганите туристически услуги и ефективността на обслужващия и управленски персонал.
- Необходимо е да се достигне високо качество на предлаганите услуги, при което те напълно да задоволяват особеностите на туристическото търсене. Туризмът трябва да се развива в абсолютен синхрон с принципите за устойчиво развитие на дестинацията.
- Община Елхово трябва тепърва да започне да се развива като туристическа дестинация и да се налага на туристическите пазари посредством маркетингови, рекламни и PR стратегии. Нейният туристически продукт трябва да бъде атрактивен, отличителен и запомнящ се от туристите по уникален начин. Тя трябва да се идентифицира в общото потребителско съзнание като екологично чист район с развити алтернативни форми на туризъм.
- Основната цел за предприемане на действия за развитието на туризма в община Елхово е постигане на положителен икономически и социален ефект за местното население, чрез запазване и подобряване на природните и антропогенни туристически ресурси. Алтернативните видове туризъм, като екотуризма, туризма с цел посещение на културни обекти, опазване на природата, образователна цел или посещение на събития, са само някои от възможностите, които община Елхово следва да включи в своя туристически план за развитие. Тези туристически продукти дават на туриста нов тип преживяване, като същевременно създават устойчива икономическа основа и възможности за опазване на природните и културни ресурси. Днешните туристи търсят нещо повече от почивка – преживяване за цял живот. За да бъде устойчив обаче, туризмът в община Елхово трябва да се планира внимателно и периодично да бъде подлаган на оценка.

2.1.9. Средства за масова информация - налице е развита интернет-мрежа, покритие на всички мобилни оператори.

На територията на общината има няколко доставчика на интернет и телевизия, включително и местната кабелна телевизия, която също предлага и интернет.

Вестник „Елховска дума“

Вестник “Елховска дума”, издаван от Община Елхово, информира за събитията в общината, отразява проблемите на гражданите, поддържа диалог с тях, подхранва интереса им към родния край, българските традиции, бит и култура. Вестникът се разпространява безплатно.

Информационен сайт Elhovo.News

Elhovo.News се стреми да предлага бърза, актуална и достоверна информация за всичко, случващо се в община Елхово и региона. Избягва се налагането на авторски мнения или коментари, търси се безпристрастност и обективност.

2.1.10. Административни услуги

Центърът за услуги и информация на гражданите в община Елхово (ЦУИГ) е открит на 30.09.2002г. Изграден е по програма “Подобряване обслужването на гражданите” с финансовата подкрепа на ФРМС и ААМР и предлага административно обслужване на принципа “едно гише”.

ЦУИГ разполага с 5 гишета: Общо деловодство, Стопанско управление и общинска собственост, Гражданска регистрация, Техническо деловодство, Местни данъци и такси - каса.

Информация, относно административните процедури, които администрацията осигурява: Информационни табла – 3 броя - административни услуги; обяви, търгове, конкурси; решения на Общински съвет; Брошури с информация, относно извършваните административни услуги, таксите които се събират за тях, срок за изпълнение и необходими приложени документи; Образци – заявления за отделните административни услуги; Консултации; Web страница на общината с информация за предоставяните услуги, таксите които се събират за тях, срок за изпълнение, необходими приложени документи и образци – заявления за отделните услуги Word формат.

Предоставят се следните административни услуги :

- ✓Комплексно административно обслужване /КАО/
- ✓Административни услуги “Гражданска регистрация и актосъставяне”/ГРАО/
- ✓Административни услуги “Стопанско управление, общинска собственост и екология”
- ✓Административни услуги “Местни данъци и такси”
- ✓Административни услуги “Териториално селищно устройство и строителство”
- ✓Административни услуги “Деловодство”
- ✓Административни услуги “Социални дейности”
- ✓Административни услуги “Нотариална дейност”
- ✓Административни услуги “Разрешителни по Закона за водите”

Функциониращата в Община Елхово система за управление на качеството с обхват „Предоставяне на услуги в областта на публичната администрация“ е пълноценно поддържана и усъвършенствана. Системата за управление на качеството (СУК) е документирана, внедрена и поддържана в община Елхово от 2006 г. Последният контролен одит е проведен в периода 19-20 август 2019г. в административната сграда на общинската администрация. Одитът установи, че системата за управление на качеството, актуализирана през 2018г. е пълноценно поддържана и усъвършенствана спрямо новата версия на стандарта. Намерено е съответствие и наличие на записи като доказателство за протичане на дефинираните процеси, съответстващи на обхвата на СУК. Системата носи редица предимства, като по-качествени услуги за гражданите, по-добра защита на личните данни, постоянно наблюдение и измерване на обществените потребности, по-ясно дефинирани отговорности и конкретни отговорности, по-ясни и проследими работни процедури и др.

Административни услуги предоставени в община Елхово за 2020г.

/в брой/

Административни услуги по гражданска регистрация и актосъставяне	4987
Административно-технически услуги “стопанско управление и общинска собственост”	263
Административно-технически услуги по “устройство на територията”	606
Административни услуги – местни данъци и такси	6137
Административни услуги - деловодство	7978
Административни услуги – социални дейности	188
Административни услуги – нотариална дейност	421
ОБЩО ЗА 2020г.:	20580

Благодарение на подобреното комплексно административно обслужване на населението служебно се събират доказателства /гражданите и бизнеса получават необходимите им услуги без да е нужно да предоставят информация или доказателствени средства, които вече са налични в администрацията/, извършват се административни услуги чрез различни канали и автоматизиране на процесите по предоставянето им. Предлага се комплексно административно обслужване съвместно с други администрации. С цел намаляване на административната тежест на гражданите в община Елхово и за целите на комплексното административно обслужване /КАО/ общината като компетентен орган изисква и получава служебно по електронен път информация за наличие или липса на задължения чл. 87, ал. 11 от Данъчно-осигурителен процесуален кодекс на лицата, съответно издава Удостоверение за наличие или липса на задължения по служебен път, без да се налага гражданите да правят това.

Всички административни услуги, които се предоставят в община Елхово са достъпни за гражданите през интернет страницата, с подробна информация за изискуемите документи, срокове за изпълнение и електронно заявление. Част от тях могат да бъдат заявени електронно с квалифициран електронен подпис.

Община Елхово успешно е присъединена към системата за електронен обмен на документи. Процесът на интеграция на информационните системи на общините с хоризонталните и централни системи на електронно управление е продължителен и свързан с полагане на съвместни усилия и усвояване на нови знания и умения от експертите от всички засегнати структури. Обменът на електронни документи се реализира чрез директна комуникация между системите за електронен документооборот на участващите администрации по определен от председателя на Държавната агенция „Електронно управление“ технически протокол.

В общината е създаден административен капацитет за осъществяване на възложените правомощия от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) на служителите от отдел „Местни данъци и такси“ на органи по приходите при администриране на местните данъци и такси. Създадена е модерна система за събиране на данъци и такси, използва се интернет за уведомяване на данъчно задължените лица, използва се безналично плащане чрез ПОСТ устройство.

От 01.01.2015г. превозните средства могат да се регистрират по предоставена информация чрез файлове от КАТ, съгласно изменения в чл.54 от ЗМДТ. По - добрата събираемост на данък върху превозните средства се дължи на обстоятелството, че при извършване на годишен технически преглед се прави автоматична проверка за платен данък върху превозните средства.

2.1.11. Противопожарна, Гражданска защита, МВР

На територията на Общината функционира следните структури на МВР :

1. Районно управление "Полиция" - Елхово.

РУ - Елхово е ангажирано с опазване на обществения ред, предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления, противодействие на престъпната дейност, контрола на безопасността на движението по пътищата, противодействие на незаконната миграция и трафика на хора, защита и охрана на стратегически и особено важни обекти и ред други от сферата на тяхната компетенция. Животът в региона е сравнително спокоен.

2. Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“.

Тя е териториална структура на Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - Ямбол. В обхвата на нейната отговорност попадат противогасителна дейност, спасителна дейност, доброволни формирования, превантивна дейност, контрол по спазване на Закона за защита при бедствия, оценяване на съответствието на продукти и други дейности произтичащи от естеството на службата им.

3.Към общинска администрация Елхово функционира и дейност

Отбранително-мобилизационна подготовка (ОМП), която работи в полза на населението. Дейността ѝ е свързана със защитата на цивилното население, материалните и културните ценности на България при бедствия, аварии, терористични атаки и военни нападения.

4.Регионална дирекция “Гранична полиция” Елхово е териториална структура на Главна дирекция “Гранична полиция”, която изпълнява функциите и задачите си по охрана и контрол на държавната граница на Р България и Р Турция, явяваща се външна граница на ЕС. Зоната на отговорност на РДГП Елхово е разположена на територията на областите Бургас, Ямбол, Хасково и седемте общини – Царево, Малко Търново, Средец, Болярово, Елхово, Тополовград и Свиленград. В структурата на РДГП Елхово влизат пет гранично полицейски управления - ГПУ Малко Търново, ГПУ Средец, ГПУ Болярово, ГПУ Свиленград и ГПУ Елхово.

ГПУ Елхово е разположено в гр.Елхово. Зоната му за отговорност е разположена на територията на две общини Елхово и Тополовград. ГПУ Елхово осъществява контрола и наблюдението на 36,654 км от държавната граница с Р Турция, от тях 25,354 км сухоземна и 11,300 км по река Тунджа.

В състава му се намира ГКПП Лесово, третият открит по българо-турската граница след ГКПП Капитан Андреево и ГКПП Малко Търново. Официалното откриване е на 19 юни 2005г. от премиерите на двете държави. Пунктът е разположен на международен път Е-7 и се намира на 10 км източно от р. Тунджа, на около 15 км от турския град Лалапаша и на 30 км от гр. Елхово.

Изводи :

- Благоприятно географско разположение на общината.
- Традиции в развитието на аграрния сектор. Основно се отглеждат зърнени култури-пшеница и ечемик и технически-слънчоглед и кориандър.
- Тенденция за инвестиране в развитие на земеделие в района.
- Екологична чистота на почвите, липсват промишлени замърсители в региона. Добър потенциал за развитие на конкурентно производство на екологични продукти (зеленчукопроизводство, лозарство, овощарство).
- Недостатъчно предприятия за преработка на земеделска продукция в общината.
- Продължителното действие на кризисните финансови и икономически фактори. Традиционни за общината подотрасли на промишлеността в упадък.
- Необходимост от технологично обновление на промишлените предприятия в общината. Недостатъчен иновационен потенциал.
- Потенциал за развитие сектора на услугите.
- Негативни демографски тенденции и миграция на населението извън общината, особено на висококвалифицирани кадри и млади хора.
- Наличие на възможности за развитие на алтернативен туризъм и необходимост от туристически маркетинг.

2.2. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

2.2.1. Образователна система

Началото си просветното дело в община Елхово бележи през 30-те години на XIX век. Първото училище е открито през 1833 година. Гимназиалното образование датира от 1920 година. Професионално обучение се провежда от 1939 г. с разкриването на Допълнително земеделско училище в с.Бояново. Историята на предучилищното възпитание е по-кратка. Тя започва едва от 1945 г. с разкриването на детски дневен дом с една група от 25 деца. Образователната система на територията на общината включва мрежа от детски и учебни заведения и обслужващи звена.

През учебната 2020/2021 г. мрежата от училища и детски заведения в община Елхово се състои от 1 профилирана гимназия, 2 професионални гимназии, 4 основни училища, 1

център за специална образователна подкрепа, 2 детски градини с по 2 филиални групи, 1 център за подкрепа и личностно развитие - общински детски комплекс.

Техният списък и собственост са както следва:

- общински:

1. Детска градина „Надежда“ (ДГ) гр.Елхово с филиални групи в селата Бояново и Маломирово
2. Детска градина „Невен“ (ДГ) гр. Елхово с филиални групи в селата Гранитово и Лесово
3. ПГ „Св.Климент Охридски“ Елхово
4. ПГМСС „Ернесто Че Гевара“ Бояново
5. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Елхово
6. ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ гр. Елхово
7. ОУ „Хаджи Димитър“ с. Гранитово
8. ОУ „Св.Паисий Хилендарски“ с. Бояново

- държавни - ПГ „Стефан Караджа“ Елхово, ЦСОП „Н.Й.Вапцаров“ Елхово

В тях се помещават здравни кабинети. Училищата има оборудвани компютърни зали. Двете основни училища осъществяват предучилищната подготовка на децата.

Осигурена е самостоятелна форма на обучение за ученици в ОУ „Св.Паисий Хилендарски“ с.Бояново и ПГМСС „Ернесто Че Гевара“ Бояново. Ученици със специални образователни потребности се обучават в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий Елхово“, ОУ „Св.Паисий Хилендарски“ Елхово и ОУ „Хаджи Димитър“ Гранитово.

В общината има три средищни училища: ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово, ОУ „Хаджи Димитър“ с.Гранитово и ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с.Бояново, в които се обучават ученици от населени места където няма училище :

Таблица 27

Населено място	Брой пътуващи ученици	Средищно училище
Изгрев	41	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Пчела	31	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
М.манастир	5	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Трънково	16	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Мелница	23	ОУ „Хаджи Димитър“ Гранитово
В.поляна	1	ОУ „Хаджи Димитър“ Гранитово
Лесово	41	ОУ „Хаджи Димитър“ Гранитово
Добрич	6	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Маломирово	19	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Чернозем	4	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Раздел	1	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Г.Дервент	13	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Кирилово	15	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ Елхово
Борисово	5	ОУ „Св.Паисий Хилендарски“ Бояново
Жребино	5	ОУ „Св.Паисий Хилендарски“ Бояново
ОБЩО :	226	

Учениците ежедневно пътуват по утвърдена транспортна схема с 5 училищни автобуса, собственост на Общината (четири от тях са предоставени от Министерство на образованието

и науката). По време на пътуването са съпровождани от учители и възпитатели на училището.

Осигурена е целодневна организация на учебния ден и столово хранене. На децата от подготвителната група и на учениците от първи до четвърти клас са осигурени безплатни закуски, а два пъти в седмицата – мляко и плод по схема „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ към ДФ „Земеделие“.

По наблюдения на училищните екипи в Община Елхово голяма част от децата са от ромски произход, посещават училище успешно до IV клас, след което броят им намалява.

Съществува необходимост от повишаване ефективността на мерките за привличане и задържане на тези деца в училище.

Намесата на общината с оглед на правомощията ѝ е минимална по отношение на подопечните ѝ училища, като основно се осигуряват средства за текущи ремонти и обзавеждане. Управлението на самите училища и приоритизирането на дейностите и разходите се извършва от директорите, чрез делегирани бюджети. Държавните заведения са под опеката на Министерството на образованието и науката.

Предучилищно образование и извънкласни занимания

Образователната система на територията на град Елхово включва мрежа от детски и учебни заведения и обслужващо звено.

ДГ "Надежда"

Детска градина "Надежда" приема деца от 3 до 6 години и е с капацитет 150 деца с филиали в селата Маломирово и Бояново. Детската градина използва спортния си салон за разнообразни дейности, като народни и модерни танци, английски език. Има изграден и музикален салон, където репетира вокална група "Надежда". Детската градина активно участва в разнообразни проекти на Община Елхово, Министерство на образованието и науката, Институт "Отворено общество" и др.

Сградата в която се помещава детската градина се намира на ул. „Черно море“ № 55 и е построена през 1985 г. Сградата е с приложени мерки за енергийна ефективност.

Има необходимост от подмяна на настилката на дворното пространство отговаряща на съвременните изисквания за безопасност. Необходимо е демонтиране на всички метални съоръжения за игра и подмяна със съвременни такива. Нужно е обновяване на елементите на градския дизайн (пейки, кошчета за отпадъци, оградащи елементи алеино осветление и др.).

ДГ "Невен"

Детската градина е с две яслени група в град Елхово и с филиали в селата Гранитово и Лесово. Предлагат се допълнителни занимания по английски език, балет и аеробика.

Детското заведение е открито на 1 юни 1975 г. Помещава се в 2 сгради – на ул. „Славянска“ № 6, на която се води адресната регистрация на заведението и на ул. „Ангел Вълев“ № 19.

В основната сграда се обучават деца в детска градина, а в сградата на ул. „Ангел Вълев“ се обучават деца в две детски и две яслени групи. Сградите са построени през 1974 г.

И в двете сгради са приложени мерки за енергийна ефективност. През 2019г. е изпълнен проект „Ремонт, оборудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура – Детска градина “Невен” град Елхово” по ПРСР 2014-2020г. В обхвата на проекта са изпълнени следните дейности:

1. Вертикална планировка, включваща: подготовка на терена- разваляне, земни работи, СМР за изпълнение на настилките, отводнителни решетки, рампа, стъпала, подпорна стена, пясъчници, цветарници и озеленяване; 2. Подмяна на отоплителна инсталация; 3. Обзавеждане и оборудване на всички помещения.

В сградата на ул. „Ангел Вълев“ се помещава Общинска детска кухня, за обедно хранене на деца от 10 месеца до 3 години.

Таблица 28

Детска градина	Брой групи	Брой деца				
		Общо	от тях:			
			1–2 г.	2- 4 г.	5 г.	6 г.
ДГ “Надежда” Елхово	8	178		90	57	31
от тях:						
- гр. Елхово	6	147		75	46	26
- филиал с. Бояново	1	16		10	4	2
- филиал с. Маломирово	1	15		5	7	3
ДГ “Невен” Елхово	10	187	25	74	43	45
от тях:						
- гр.Елхово	8	155	25	62	34	34
- филиал с. Гранитово	1	12		6	3	3
- филиал с. Лесово	1	20		6	6	8
ОБЩО	18	365	25	164	100	76

За 5 и 6-годишните деца от населените места, в които няма филиални групи задължителната предучилищна подготовка се осъществява както следва :

Таблица 29

Населено място	Брой пътуващи деца на 5 и 6 година	Детско или учебно заведение
Изгрев	9	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово
Пчела	4	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово
М.Манастир	1	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово
Добрич	1	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово
Трънково	3	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Елхово

Кирилово	4	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий” Елхово
Г.Дервент	3	ДГ “Надежда”, филиал с. Маломирово
Раздел	1	ДГ “Надежда”, филиал с. Маломирово
Жребино	1	ДГ “Надежда”, филиал с. Бояново
Мелница	2	ДГ “Невен” Елхово, филиал с. Лесово
В.поляна	1	ДГ “Невен” Елхово, филиал с. Гранитово
ОБЩО :	30	

За тях е подсигурен безплатен транспорт – собствен и по транспортната схема.

Център за подкрепа и личностно развитие - Общински детски комплекс Елхово (ЦПЛР – ОДК)

На територията на град Елхово функционира **Център за подкрепа и личностно развитие - Общински детски комплекс Елхово**, който помага за осмисляне на свободното време, стимулиране и развитие на познавателните интереси и творчески способности на децата. Голямата активност и търсенето на курсовете налагат част от дейностите да се провеждат в детски градини или в основни училища, поради недостига на база.

Към извънучилищното звено и сдружението към него функционират групи по английски език, детско-юношески танцов ансамбъл „Яница“, мажоретен състав и групи по аеробика, вокална група, група по народно пеене, школа по пиано, школа по живопис, литературен кръжок „Приатели на книгата“, школа по математика, групи по футбол и лека атлетика, в които участват около 400 деца.

ЦПЛР - ОДК Елхово се намира на първи етаж в сграда, общинска публична собственост. Разполага с голяма зала за танци, учебен кабинет, кабинет по пиано и офис. Сградата е построена 1963г. През 2018г. са приложени мерки за енергийна ефективност (подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация), а през 2020г. са извършени ремонтни дейност - вътрешен ремонт, ремонт на ВиК и Ел. инсталации и санитарни възли.

Основно образование

На територията на община Елхово функционират четири основни училища ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ОУ „Свети Паисий Хилендарски“, ОУ „Хаджи Димитър” с. Гранитово и ОУ „Св.Паисий Хилендарски” с. Бояново, чиято собственост е общинска.

ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ функционира като средищно училище, в което се обучават ученици от населените места, в които няма училище. Учениците пътуват с училищни автобуси и по транспортната схема на общината, като ежедневно са съпровождани от учители и възпитатели на училището. За тях е осигурена целодневна организация на учебния ден и столово хранене.

Основната сграда е построена през 1973 г. и се състои от два корпуса на четири и три етажа, в които са разположени учебните стаи. Разполага с кабинети по информационни технологии и мултимедия, по български език, география, физика, химия, биология, история, изобразително изкуство и музика, Вазова стая, физкултурен салон, обновени и в добро състояние класни стаи, амортизирани кабинети по труд и техника, готварство, металообработване, дървообработване, текстил и физкултурен салон в недобро състояние. Сградата съвместява и предучилищна група от деца. Учителският екип постоянно преминава и работи по допълнителни квалификационни програми и проекти.

В двора на училището се помещават физкултурния салон и залата за обща физическа подготовка. Сградата е с приложени мерки за енергийна ефективност. В сградата и на дворното пространство е въведена система за видеонаблюдение. Изведена е необходимост от оборудване на специализиран кабинет по природни науки.

Необходими са мерки за благоустрояване на прилежащия терен – подмяна на настилки, обновяване и допълване на елементи на градския дизайн (пейки, кошчета за отпадъци, дворна оградащи елементи и др.), изграждане на площадка за тенис на корт и изграждане на площадка за игра на деца от детските групи. В двора на училището има изградено игрище за минифутбол, с настилка от изкуствена трева. Площадката е осветена и оградена, и е достъпна както за ученици, така и за граждани.

ОУ "Св. Паисий Хилендарски"

Училището разполага с 24 класни стаи, 2 компютърни кабинета и физкултурен салон. Липсват кабинети по природни науки и рисуване, конферентна зала, а дворните игрища се нуждаят от преназначаване. Освен общото обучение, училището предлага часове и по английски и руски език. В ОУ "Св. Паисий Хилендарски" функционират и целодневна детска градина и полудневна детска градина.

Сградата е построена през 1962 г. През 2006 г. е построена зала за обща физическа подготовка в имота на училището. Сградата е с приложени мерки за енергийна ефективност, и извършен ремонт на отоплителната инсталация. В сградата е въведена система за видеонаблюдение и пожароизвестителна инсталация. Има необходимост от вътрешни ремонти в старата част на сградата, ремонт на покрив, ВиК и Ел. инсталации, санитарни възли и ученически стол и подмяна на врати на санитарните възли. Изведена е необходимост от оборудване на кабинет по природни науки, кабинет по рисуване и конферентна зала.

Има необходимост от благоустрояване на дворното пространство – подмяна на елементите на градския дизайн (оградащи елементи, пейки, кошчета за отпадъци, алеино осветление), подмяна на амортизирана асфалтова настилка, изграждане на нови спортни площадки на открито и площадка за игра на деца от детските групи.

Гимназиално образование

Профилирана гимназия "Св. Климент Охридски"

Профилирана гимназия "Св. Климент Охридски" предлага на своите ученици математически и предприемачески профили, както и непрофилирано обучение след осми клас. Налични са кабинети по информатика, физика, химия, биология и мултимедиен кабинет. Училището разполага с библиотека с издания на български и чужди езици.

Основната сграда е построена през 1960 г., а през 1965 г. е построен физкултурният салон. В същата сграда се помещава и ПГ „Стефан Караджа“, която използва трети етаж на основната сграда и малка спортна зала за гимнастика. Сградата е с приложени мерки за енергийна ефективност. Извършен е ремонт на отоплителната инсталация. Въведена е система за видеонаблюдение.

В двора на училищата има спортна площадка, която е оградена, осветена, с поставени пейки за зрители, настилка от изкуствена трева. Площадката е подходяща за футбол и тенис на корт. Достъпът до площадката е свободен и се използва както от учениците, така и от гражданите на град Елхово. Има необходимост от благоустрояване на дворното пространство – допълване на елементите на градския дизайн (пейки, кошчета за отпадъци) и обособяване на нови спортна площадка за хвърляне на гюле.

ПГ "Стефан Караджа"

Професионалната гимназия използва трети етаж от основна сграда на ПГ „Климент Охридски“ и разполага с две сгради за учебно-производствена база, намиращи се на ул. „Ангел Вълев“ №49 и в Индустриална зона.

Разполага с компютърни кабинети, учебни работилници, кабинети по общообразователна и специална подготовка в задоволително състояние. Изградена е открита спортна площадка по проект на Община Елхово, но липсва спортен салон.

Професионално обучение се осъществява по специалностите – „Малък и среден бизнес“, „Екскурзоводско обслужване“, „Електрически машини и апарати“, и „Машини и съоръжения за заваряване“, „Производството на облекло от текстил“.

Училището се финансира от МОН, като двете сгради са публична държавна собственост. Сградата - учебно-производствена база на ул. „Ангел Вълев“ № 49 е построена през 1948 г. Частично са приложени мерки за енергийна ефективност. Сградата има самостоятелно отопление на твърдо гориво във всяко помещение. Има необходимост от ремонт на покрив, ВиК и Ел. инсталации и санитарни възли. Има нужда от прилагане на мерки за енергийна ефективност (подмяна на амортизирана дограма, поставяне на топлоизолация и изграждане на централна отоплителна система). Има необходимост и от благоустрояване на дворното пространство, изграждане на достъп за хора в неравностойно положение до и в сградата и подмяна и допълване на елементите на градския дизайн (ограждащи елементи, пейки, кошчета за отпадъци и алейно осветление). Възможно е дострояване на сградата, за да се съвместят всички специализирани помещения (работилници) на едно място.

Специално образование

Център за специална образователна подкрепа "Никола Йонков Вапцаров" гр. Елхово (ЦСОП)

Училището е основано през 1966 г. Носи името на великия български поет Никола Йонков Вапцаров. ЦСОП "Никола Йонков Вапцаров" е единствено в област Ямбол. Училището е с осигурена архитектурна среда, но с не добра материална база.

В ЦСОП "Никола Йонков Вапцаров" гр. Елхово се обучават ученици от 1-ви до 9-ти клас със специални образователни потребности. Учениците се обучават по Индивидуални образователни програми, съгласно рамкови учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

В осемгодишният курс на обучение, учениците получават начално ограмотяване, навици и умения за домакински, битов труд и разширяват умствения кръгозор.

Таблица 30

Учебно заведение	Дневна форма		Вечерна форма	
	Брой ученици	Брой паралелки	Брой ученици	Брой паралелки
Общински	1169	57		
ПГ „Св.Климент Охридски” Елхово	246	10		
ПГМСС „Ернесто Че Гевара” Бояново	140	5		
ОУ „Св.св.Кирил и Методий” Елхово	285	14		
ОУ „Св.Паисий Хилендарски” Елхово	370	17		
ОУ „Хаджи Димитър” Гранитово	101	7		
ОУ „Св.Паисий Хилендарски” Бояново	27	4		
Държавни	293	10	28	1
ПГ „Стефан Караджа” Елхово	241	10	28	1
ЦСОП „Н.Й.Вапцаров” Елхово	52	-		
ОБЩО	1462	67	28	1

ОУ ”Хаджи Димитър” с. Гранитово и ОУ „Св.Паисий Хилендарски” с. Бояново са защитени училища.

През 2019/2020 учебна година щатния педагогически и непедagogическият персонал в общинските и държавните детски и учебни заведения и обслужващо звено, утвърден от кмета на общината и от директорите на училищата е:

Таблица 31

Детско и учебно заведение, обслужващо звено	Персонал		
	Педагогически	Непедагогически	Общо
ДГ”Надежда” Елхово	17,5	18	35,5
ДГ”Невен” Елхово	18	20	38
ЦПЛР-Общински детски комплекс Елхово	2	1	3
ПГ „Св.Климент Охридски” Елхово	18,5	5,75	24,25
ПГМСС „Ернесто Че Гевара” Бояново	12	12,75	27,75
ОУ „Св.св.Кирил и Методий” Елхово	33,50	9	42,50
ОУ „Св.Паисий Хилендарски” Елхово	37,5	8	45,50
ОУ „Хаджи Димитър” Гранитово	14	3	17
ОУ „Св.Паисий Хилендарски” Бояново	7	2,5	9,5
ПГ „Стефан Караджа” Елхово	24	10	34
ЦСОП „Н.Й.Вапцаров” Елхово	12	4	16
ОБЩО	196	94	293

Здравното обслужване в детските и учебните заведения на територията на общината се осъществява от 6 медицински специалисти: 1 медицински фелдшер и 7 медицински сестри.

Издръжката, обзавеждането и ремонта на материално-техническата база в детските градини, училищата и обслужващото звено са в съответствие с приоритетите, спазвани в хода на планирането им:

- изпълнение на изискванията на РЗИ, ОДБХ и на РС „ПБЗН”, отразени в направените от тях препоръки и предписания;
- изпълнение на планирани ремонтни дейности в училищата, обслужващото звено и детските градини;
- изпълнение на проекти за прилагане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на материалната база в учебни и детски заведения, съобразени със стратегиите за развитие на училища и детски градини и стратегическите планови документи за развитие на общината.

Дейностите в училищата се организират и ръководят от директорите, а част от средствата за ремонтите са от делегираните им бюджети. Спазват се предварително уточнените приоритети и конкретните за обектите предписания. В училищата ежегодно се влагат различни суми за закупуване на оборудване и обзавеждане и за придобиване на ДМА, като при възможност се използват и средства от външни източници.

Със средства от проекти, програми и общинско финансиране на по - голяма част от сградите на училищата и детските градини са извършени строително - ремонтни дейности с енергоспестяващ ефект.

Финансовата децентрализация на управлението и обезпечаване на дейностите в общинската образователна система започна през 2008 година. Общинските училищата са на делегиран бюджет. Делегираният бюджет като средство за финансова децентрализация превърна училищата в икономически самостоятелни звена и реални юридически лица, които вземат управленски решения при набирането и изразходването на средствата.

Общинските детски заведения и обслужващото звено не са на делегиран бюджет. Финансово се обслужват от второстепенния разпоредител с бюджетни кредити – Общинска просвета.

Държавните училища - ПГ "Стефан Караджа" гр.Елхово и ЦСОП "Н. Й.Вапцаров" гр.Елхово се финансират от МОН.

В условията на намаляване на раждаемостта и увеличаване на броя на хората в трета възраст образователната инфраструктура в общината се променя динимично. В тази насока ще се утвърждава мрежа от учебни заведения, съобразно броя на учениците, кадровата обезпеченост на учебните заведения и средствата за издръжка. Допълнително се променя и мрежата от детски градини на базата на финансовите възможности на общината. Налага се прилагане на допълнителни мерки за привличане на отпаднали от образователната система деца с цел продължаване на образованието им.

Анализът на данните очертава някои проблеми в образованието :

- относително постоянен процент на трайно непосещаващите училище ученици ;
- тенденция към намаляване броя на учениците;
- риск от намаляване броя на функциониращите учебни заведения паралелно с намаляването на учениците;
- проблеми в общината са ниското образователно ниво и здравна култура на ромската общност.

2.2.2. Здравеопазване

Нивото на общественото здраве е социално и икономически обусловено. Развитието на икономиката взета в нейните взаимосвързани сфери – производство и потребление, напредъка в социалното и културно състояние на населението влияе за подобряване на здравното му състояние. Качеството на живота и здравето косвено определят материалните и нематериални блага и услуги, които здравият човек може да създаде и извърши през живота си.

Извършването на анализ е от изключително значение за да се осъществи правилно и адекватно планиране на ресурсите и дейностите в здравеопазването на общинско ниво. Показателите са трудно измерими и в повечето случай е необходимо дълго време да се очертаят тенденции. Това обаче е наложително за да може да се планира и прогнозира без да се отклонява здравната структура от важната цел – ефективно извършване на качествено здравно обслужване на населението. Анализът предоставя информация, която трябва да получи отражение в бъдещото развитие.

На територията на община Елхово медицинската помощ се осъществява, чрез амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ, амбулатории за

индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина, амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ, „Медицински център №1 Елхово“ЕООД, Многопрофилна болница за активно лечение „Св.Иван Рилски“Елхово, Филиал на Центъра за Спешна медицинска помощ-Ямбол, Клинична Лаборатория, кабинет на „Кардиологичен медицински център Ямбол“ЕООД, четири аптеки.

Извънболничната помощ на територията на община Елхово се извършва от :

- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ на територията на община Елхово-седем, като обхващат селата: Изгрев, Пчела, Раздел, Малък Манастир, Гранитово, Маломирово, Лесово, Голям Дервент, Лалково и Чернозем.
- Амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина на територията на община Елхово-десет.
- Специализирана извънболнична помощ:

Основния дял от специализирана извънболнична помощ се осъществява от „Медицински център №1-Елхово“ЕООД гр.Елхово-общинско търговско дружество, обслужващо населението на община Елхово и Болярово. Към 2020 година дружеството разполага с девет специализирани кабинети по: акушерство и гинекология, УНГ болести, хирургия, пневмология и физиатрия, детски болести, нефрология, нервни болести, очни болести, ендокринология. В тези кабинети работят лекари с призната специалност по съответния профил. Медицинският център извършва консултативни прегледи при остри и хронични заболявания. Оборудването и апаратурата са на сравнително добро равнище с оглед изискванията на Националната здравноосигурителна каса. Сградата, в която се помещават лекарските кабинети е в добро санитарно-хигиенно състояние, отговарящо на съвременните хигиенни изисквания.

На територията на община Елхово специализирана извънболнична помощ се осъществява и от *Амбулатории за индивидуална практика* за специализирана медицинска помощ на лекари специалисти сключили договор с РЗОК: акушерство и гинекология- две практики, ендокринология, хирургия, нервни болести, психиатрия, УНГ болести, кардиология, самостоятелно-медико диагностична лаборатория „Лина“ ЕООД.

Болничната помощ на населението на община Елхово се извършва от МБАЛ „Св.Иван Рилски“ ЕООД - Елхово, чрез диагностика, лечение и рехабилитация .

Болницата разполага с петдесет и пет легла. Лечебната дейност се осъществява в следните отделения :

- Отделение по вътрешни болести
- Отделение по детски болести
- Отделение по неврологични болести
- Отделение по хемодиализа
- Отделение по „Физикална и рехабилитационна медицина“ (ОФРМ)

Диагностичната дейност се извършва във медико-диагностични структури:

- Отделение по образна диагностика
- Клинична лаборатория
- Микробиологична лаборатория

Многопрофилна болница за активно лечение „Свети Иван Рилски” ЕООД гр.Елхово е със 100% общинско участие. Финансирането на лечебното заведение се извършва основно от приходи по договори с РЗОК, приходи от Министерство на здравеопазването и финансиране от община Елхово.

МБАЛ „Св.Иван Рилски” ЕООД-Елхово има ясно формирани цели, задачи и приоритети, които съответстват на Националната здравна стратегия и Националната здравна политика, мисията е обществено приемлива и отговаря на здравните потребности и очаквания на населението от общината.

За подпомагане дейността на МБАЛ „Св.Иван Рилски” община Елхово предоставя средства за осъществяване на болнична помощ-закупуване на лекарствени продукти, покриване на задължения към доставчици, за извършване на текущ ремонт на апаратура.

МБАЛ „Св.Иван Рилски” ЕООД-Елхово и „Медицински център №1-Елхово”ЕООД гр.Елхово се помещават в една сграда. За ограничаване на топлинните загуби и създаване на по-добри условия за работа и предоставяне на по-качествени услуги на пациентите, община Елхово кандидатства и бе одобрена за изпълнение на проект ”Строително-монтажни работи с енергоспестяващ ефект на сградата на МБАЛ „Св.Иван Рилски” ЕООД-Елхово и „Медицински център №1-Елхово”ЕООД гр.Елхово” към международен фонд Козлодуй (2010-2013). Строително-монтажните работи са свързани с енергоспестяващи мерки за топлинно изолиране от външна страна на стените, топлинно изолиране на подпокривното пространство, подмяна на дограма и текущ ремонт на отоплителната инсталация, като по този начин значително намаляват разходите за енергия.

Сравнително добро е разположението и обезпечеността на звената за спешна помощ на територията на общината.

В община Елхово е налице тенденция към влошаване здравния статус на населението, особено на възрастните хора със социално значими болести /сърдечно-съдови заболявания, злокачествени заболявания, заболявания на нервната система/. При население до 18 години е висок дялът на болестите на дихателната система.

Обезпечеността на община Елхово с медицински кадри е затруднена. В извънболничната медицинска помощ има специалисти, които работят в болничната помощ. Забелязват последиците от очерталата се напоследък тенденция, свързана с напускане на квалифициран медицински персонал.

Очертаващите се проблеми в здравеопазването са:

- Развитието на системата на здравеопазване е сред най-важните фактори формиращи качеството на живота в общината.
- Населението на общината в отдалечените населени места среща трудности при получаване на медицинска помощ.
- Необходимост от стимулиране на наличните медицински кадри за повишаване на квалификацията и запазването им на територията на общината.
- Необходимост от привличане на квалифициран медицински персонал.

2.2.3. Социално подпомагане и услуги

Социално подпомагане

В община Елхово има изградени и действащи структури в областта на социалното подпомагане и социалните услуги. Налице е добра координация във взаимоотношенията между местната власт и структурите на социалната сфера и дейност.

Дирекция социално подпомагане гр. Елхово обслужва населението на гр. Елхово и съставните към нея 21 села. Тя провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане на територията на общината.

Дирекцията осъществява дейности по отпускане на социални помощи, предоставяне на социални услуги и дейности по закрила на детето. Контролира спазването на определените критерии и стандарти за извършване на социални услуги в общината. Дирекцията работи с безработни лица, лица с ниски доходи, лица с намалена работоспособност, самотни възрастни хора, деца и семейства в риск, деца жертва на насилие.

Дейностите по закрила на детето са много важна част от работата на Дирекцията. Те включват, както закрила на деца от насилие, така и работа по предотвратяването му. Много добра е и координацията между отдела „Закрила на детето” и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица.

Особено значима роля през последните 10 години придоби работа по развитието на приемната грижа. Създадените през годините приемни семейства са много успешни при интегрирането на деца лишени от родителска грижа.

Социални услуги

Социалната политика на Община Елхово е насочена към подобряване качеството на живот и създаване на благоприятни условия за реализация на нейните граждани.

Община Елхово активно показва, че е ангажирана и последователна в действията си по отношение нуждите и потребностите на децата, хората с увреждания, пенсионерите, уязвимите групи.

Приоритети на социалната политика на Община Елхово са:

- развитие на социалните услуги в общността;
- подкрепа и помощ на деца в риск и техните семейства;
- развитие на алтернативни форми за отглеждане на деца в риск;
- създаване на условия за социално включване и провеждане на активен живот на хората с увреждания, възрастните и самотни хора;
- осигуряване на заетост на уязвимите групи чрез Национални и други програми;
- въвличане на партньори при предоставянето на социални услуги.

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ В ОБЩНОСТТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЕЛХОВО

1. Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания (ЦНСТДМБУ) е социална услуга от резидентен тип. Центърът е открит през месец март 2012 година с капацитет от 8 деца/младежи на възраст от 3 до 18 години.

ЦНСТДМБУ гр. Елхово, предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. В Центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

2 . Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания

За потребителите е създадена среда, близка до семейната и са задоволени жизнените им потребности, свързани с храна, подслон, топлина и хигиена. Задоволени са здравните и образователните им потребности, както и тези за социално включване в общността. Капацитетът е 14 деца и младежи.

3. Център за социална рехабилитация и интеграция “Света Марина”

Центърът за социална рехабилитация и интеграция ”Света Марина”- гр.Елхово предоставя комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, консултации, образователно обучение, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. В центъра се предлага специализирано оборудване и обзавеждане, в зависимост от конкретните потребности на децата. Създадени са оптимални условия за интеграционна работа с потребителите на услугите и се оказва подкрепа на децата и техните семейства.

Капацитетът на центъра за социална рехабилитация и интеграция „Света Марина” е 35 ползватели, но през последните години се наблюдава тенденция персоналът да обслужва деца над капацитета.

През 2018г са извършени дейности по проект BG16RFOP001-5.001-0041 „ Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца в Община Елхово“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, Процедура „Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца“ за обект: „Пристройка зала за лечебна физкултура/рехабилитация/ психомоторика“.

Залата се обособи, като пристройка към съществуващата сграда на ЦСРИ „Св. Марина“ в град Елхово и е закупено съпътстващо оборудване и обзавеждане към нея. В залата е обособен и кът за психосензора. Залата е със застроена площ 40 кв. м. Оборудвана е с масажна кушетка, широка кушетка с регулираща се височина за прилагане на специализирани кинезитерапевтични методики, позиционизиращ стол за деца с увреждания, стълба за рехабилитация, шведска стена, вертикализатор и проходилка за деца с увреждания. Осигурени са многофункционални модули като огледала, дюшеци и топки. В кътта за психосензора са разположени прожектор с постоянен филтър, огледална сфера, воден кът с два броя кули с платформи и огледала, диоден тунел, звездно небе- кът за усамотяване, музикално водно легло с вибрации и музика и интерактивен фиброоптичен килим.

4. Защитено жилище за лица с умствена изостаналост

Защитено жилище – Елхово е държавна дейност, финансирана от републиканския бюджет и делегирана за управление на община Елхово. Целевата група са жени с умствена изостаналост. Капацитет на услугата – 6 лица.

5. Социална услуга за предоставяне на топъл обяд

За подпомагане и подкрепа на най - уязвимите групи от населението на общината в периода 2014-2020г. се осигури безплатен топъл обяд, включващ супа, основно ястие и хляб на 50 потребители.

Храната се предостави, чрез изпълнението на следните договори :

- Договор № РД04-642/27.12.2013 между Община Елхово и Фонд „Социална закрила“ за реализиране на социална услуга „Обществена трапезария“ за периода 01.01.2014 до 30.04.2014;
- Договор № РД04-583/29.12.2014 между Община Елхово и Фонд „Социална закрила“ за реализиране на социална услуга „Обществена трапезария“ за периода 01.01.2015 до 30.04.2015;
- Договор № РД04-315/14.09.2015 между Община Елхово и Фонд „Социална закрила“ за реализиране на социална услуга „Обществена трапезария“ за периода 01.10.2015 до 31.12.2015;
- „Осигуряване на топъл обяд в Община Елхово“ по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане за периода 01.10.2016г.-31.12.2019г.;
- „Целево подпомагане с топъл обяд в община Елхово“ по Целева програма „Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация – 2020 г.“ финансиране със средства от Националния бюджет за периода 01.05.2020 - 24.07.2020г. и 14.09.2020-31.12.2020.

Чрез проектите е осигурена подкрепа на най-нуждаещите се жители на община Елхово (живеещи в бедност и с минимални доходи), чрез осигуряване на топъл обяд.

6 . Домашен социален патронаж

Домашен социален патронаж е местна дейност и съществува от 1991година. Към момента работи със 180 обслужвани лица. Домашен социален патронаж е социална услуга, финансирана изцяло от община Елхово и обслужва и лица от селата Кирилово, Бояново, Изгрев, Пчела, Малък Манастир, Лесово, Гранитово.

7. Клубове на пенсионера и на хората с увреждания

На територията на Община Елхово функционират пенсионерски клубове във всяко населено място, два от които са в град Елхово и един Клуб на хората с увреждания в Елхово. Тези клубове са форма на социална интеграция. В тях се организират социални контакти и възможности за активен живот на пенсионерите и хора с увреждания. В клубовете посетителите получават информиране и консултиране по социални, здравословни и др. въпроси. Има осигурен абонамент на вестници, интернет, телевизия.

8. Дом за стари хора - с. Чернозем

Специализираната институция е държавно делегирана дейност. Капацитетът на дома е 16 възрастни. Приемат се лица в пенсионна възраст, за които са изчерпани всички възможности за самостоятелен начин на живот в общността.

9. „Социален асистент“, „Домашен помощник“ и „Личен асистент“.

На територията на Община Елхово да ползват услугите „Социален асистент“, „Домашен помощник“ и „Личен асистент“. За предоставянето на такъв тип социални услуги се изпълниха следните договори:

- „Подкрепа за достоен живот”(социална услуга „Личен асистент“) по ОП „Развитие на човешките ресурси“ през 2014г. – обхванати 20 потребителя, възрастни хора и лица с увреждания
- „Право на независим живот“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ от 01.11.2015 до 01.12.2017г. Общо 133 възрастни хора и лица с увреждания от гр.Елхово и селата Бояново, Гранитово, Жребино, Изгрев, Кирилово, Лесово, Пчела, Трънково, Маломирово, Малък Манастир, Раздел, Борисово и Стройно получиха социални и здравни услуги в домашна среда от 30 домашни помощници и 15 лични асистенти.
- Предоставяне на социални услуги в домашна среда по ПМС на МС в периода от 01.12.2017г. до 31.12.2019г. – обхванати общо 94 потребители .
- „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Елхово” по ОП “Развитие на човешките ресурси” – Компонент 2, Компонент 3 и Компонент 4 - в периода от 06.2019г до 31.12.2020г. са предоставени здравно-социални услуги и услуги за преодоляване последиците от коронавируса на общо 140 лица потребители.

10. Механизъм за лична помощ по Закон за личната помощ.

Лична помощ е механизъм за подкрепа на хора с увреждания за упражняване на правата им, за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. За територията на общината той функционира от септември 2019. Назначени са 83 лични асистента за 83 потребителя.

11. Приемна грижа

Проект „Приеми ме 2015“ – Приемна грижа в община Елхово като превенция на институционализацията на децата.

Проектът се осъществява с финансова подкрепа по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Приеми ме 2015”, бюджетна линия: BG05M9OP001-2.002-0132-C01, финансиран по ОП“РЧР“ 2014-2020г. Периодът за предоставяне на социалната услуга е от 12.2015 г. до 31.12.2021 г.

В община Елхово има утвърдени 14 професионални семейства. Към 31.01.2021 са настанени 10 деца в 9 семейства. Две от семействата са в с.Изгрев, а останалите са в гр.Елхово.

Основната цел е да се усъвършенства модела на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа” и да се разшири обхвата ѝ в страната, както и по отношение на целевите групи. Дейностите развиват иновативен модел на национално ниво с активното участие на всички общини с идентифицирана потребност от развитие на тази услуга. С приоритет е приемната грижа на деца от 0 до 3- годишна възраст, както и „специализирана приемна грижа“ за деца с увреждания, деца, жертви на насилие или трафик и деца, които са непридружени бежанци.

Анализът на социалните услуги очертава някои основни изводи и необходимост от работа в следните посоки:

- Повишаване информираността на гражданите за провежданата социална политика в общината.
- Разширяване спектъра от социални услуги в общността

- Създаване на реални условия за труд на хората с увреждания
- Създаване на условия за комплексно и качествено обгрижване и рехабилитация на деца и възрастни с увреждания в условия, близки до семейната среда.
- Успешно интегриране на хората с увреждания в общността
- Увеличаване на относителния дял на децата с увреждания, които се обучават в масови училища.
- Обществена и институционална подкрепа на хората в неравностойно положение.
- Намалване на рисковете, водещи до институционализиране.
- Създаване на условия за алтернативни грижи за възрастните жители на общината.
- Повишаване на броя и капацитета на специалистите, работещи в социалната сфера.
- Успешно сътрудничество с НПО.

2.2.4. Култура

Народни читалища

На територията на общината са регистрирани общо 12 народни читалища, 1 в град Елхово и 11 в малките населени места, като дейност развиват единадесет от тях:

1. Народно читалище “Развитие-1893г” гр. Елхово
2. Народно читалище “Кирил и Методий-1962г”с. Мелница
3. Народно читалище “Възраждане -1930г.” с. Изгрев
4. Народно читалище “Съгласие -1928г.” с. Гранитово
5. Народно читалище “Съгласие-1930г.” с. Кирилово
6. Народно читалище “Светлина-1926г.” с. Бояново
7. Народно читалище “Паисий Хилендарски-1936г.”с. М. Манастир
8. Народно читалище “Т.С.Раковски-1922г.”с. Раздел
9. Народно читалище “Христо Ботев 1935г.”с. Пчела
10. Народно читалище “Христо Ботев-1928г.”с. Лесово
11. Народно читалище “Пробуда 1926г.”с. Маломирово

Девет народни читалища (в град Елхово и селата Гранитово, Маломирово, Кирилово, Раздел, Мелница, Пчела, Бояново, Лесово) разполагат със самостоятелна материална база и две (в селата М. Манастир и Изгрев) - част от сграда. Всички сгради са общинска собственост.

Чрез изпълнението на проект „Подобряване достъпа на деца и младежи до културни услуги в селата Бояново, Кирилово, Маломирово, Раздел и Лесово“ през 2017г. е подобрено състоянието на читалищата в селата чрез извършване на пълни и /или частични ремонтни дейности по сградите отвън и вътрешните помещения. Сградата на читалището в град Елхово е напълно обновена, изпълнени са дейности по ремонт на санитарни възли, подмяна на фасадна дограма и врати на санитарни възли, изградена е достъпна среда -платформа за инвалиди, дейности по ВиК система, електрическа инсталация, пожароизвестителна инсталация. Зрителната зала е обзаведена с нови посетителски столове.

За съхранение и поддържане на творческите и културни дейности на населението е предвиден ремонт на читалищата в селата Трънково, Гранитово и Малък Манастир, който ще се изпълни в резултат на сключен договор през 2020г. по проект “Подобряване на

състоянието, реконструкция и ремонт на три броя читалища в Община Елхово“ финансират със средства от Стратегията за ВОМР на МИГ – Елхово – Болярово.

С библиотеки разполагат всички 11 читалища в община Елхово, като най-голямата библиотека е в Народно читалище „Развитие-1893г.” Елхово, разполагаща с над 55 000 тома литература и библиотечни материали. Три от читалищните библиотеки в НЧ „Развитие-1893г.” гр. Елхово, НЧ „Съгласие-1928г.” с. Гранитово и НЧ „Светлина-1926г.” с. Бояново участват в проекта „Глобални библиотеки-България”

Читалищата в община Елхово поддържат следните самодейни състави, кръжоци и други форми на художествена самодейност:

Народно читалище “Развитие-1893г.” гр. Елхово – самодееен театрален състав; хор за обработен фолклор „Тунджански напеви“; група за стариградски песни; група за автентичен фолклор „Орудица“; вокална група „Вдъхновение; танцов състав за народни танци „Цветница“; детски танцов състав „Младо тракийче“; любителски танцов състав; коледарска група; група за народни песни; школа по гайда; балетна школа.

Народно читалище “Кирил и Методий-1962г.” с. Мелница - лазарска група, коледарска група.

Народно читалище “Възраждане-1930г.” с. Изгрев – коледарска група, лазарска група, детска музикална група, група за изучаване на автентичен фолклор, обреди и възстановяване на местни обичаи.

Народно читалище “Съгласие-1928г.” с. Гранитово – лазарска група; кукерска група; коледарска група.

Народно читалище “Съгласие-1930г.” с. Кирилово – коледарска група, лазарска група, кукерска група и индивидуални изпълнители на народни песни.

Народно читалище “Светлина-1926г.” с. Бояново - коледарска група; кукерска група; смесена фолклорна певческа група; група за автентичен фолклор.

Народно читалище “Паисий Хилендарски-1936г.” с. М. Манастир – коледарска група; певческа и танцова група.

Народно читалище “Г. С. Раковски-1922г.” с. Раздел – детска лазарска група; коледарска група; кукерска група и женска певческа група.

Народно читалище “Христо Ботев-1935г.” с. Пчела - самодейна група, оркестър за народна музика, коледарска група; група за автентични обичаи.

Народно читалище “Христо Ботев-1928г.” с. Лесово – коледарска група; лазарска група; кукерска група; женска певческа група.

Народно читалище “Пробуда 1926г.” с. Маломирово – битова инструментална група; битова певческа група; ромска певческа група; кукерска група; коледарска група.

Етнографско-археологически музей

Етнографско-археологическият музей в Елхово е основан през 1958 година с откриването на етнографска музейна сбирка. През 1966 г. е специализиран като етнографски, а през ноември 2008 г. е профилиран като етнографско-археологически. Разположен е в две самостоятелни сгради, в които са разгърнати етнографската и археологическата експозиции.

Етнографската експозиция в основната сграда на музея е върху площ от 244 кв.м. в четири зали, като представя разнообразното етнографско наследство на община Елхово и на голяма част от Странджанско-Сакарския край. Във фонда му се съхраняват над 23 000 експоната, от които над 14 000 съставляват основния етнографски музеен фонд, разпределен

в следните колекции: „Земеделие и животновъдство”, „Жилище и жилищна уредба” , „Транспорт, лов и риболов”, „Облекло и накити”, „Тъкани и шевици”, „Традиционни занаяти”, „Художествено народно творчество”. Основни форми за популяризиране богатствата на Елховския край са посещенията на постоянната експозиция, временните тематични изложби, подвижни фотоизложби, покази на народни носии и други. Ежегодно през залите му минават около 16 000 посетители, в т.ч. около 300 чужденци.

Етнографските материали в специализирания етнографски музей в Елхово са едни от най-богатите колекции в България. С експонати от фонда музея е участвал в изложби, организирани в България, Будапеща, Виена, Букурещ, Монреал.

В основния му фонд „Археология“ се съхраняват над 1 000 движими културни ценности. Богатото археологическо наследство на Елховския край е представено в самостоятелна експозиционна зала. Изложените експонати демонстрират богатата хилядолетна култура на земите по Долна Тунджа, между Странджа и Сакар.

Огромен интерес предизвикват находките и резултатите от проучванията край селата Борисово, Стройно, Маломирово-Златиница и др. на Археологическа експедиция „Странджа”, която от няколко години проучва древнотракийската култура в Елховско.

Музеят притежава над 3 300 тома специализирана литература и над 1700 единици специализирани научни списания, които са на разположение на ученици, студенти, преподаватели. В документалния и фото архив се пазят над 9000 оригинални документи и фотографии, родова памет, свързана с развитието на Елховския край от Освобождението до днес, както на местното население, така и на преселниците-българи от Одринска и Беломорска Тракия.

В над 50 годишната си история, музеят е участвал със свои експонати в множество национални и международни изложби.

От средата на 2003 г. Етнографския музей в гр.Елхово е включен в списъка на Националното движение “Опознай България - 100 национални туристически обекта” под № 100.

Етнографско-археологическият музей е носител на орден „Кирил и Методий-I степен” и „Почетен герб на община Елхово-златен”.

Исторически места

Върху територията на община Елхово са локализирани исторически места - останки на антични и средновековни крепости: в землището на с. Лесово, с. Гранитово – местността Калето, с. Раздел – м. Кьостско кале, с. Мелница – м. Градището, с. Малък Манастир – м. Кръста, тракийско скално светилище в землището на с. Мелница, тракийско царско погребение от IV век пр.Хр. в землището на с.Маломирово, долмени край с.Голям Дервент. Останки от праисторически селищни могили има край селата Кирилово – Минчогьорева могила, Бояново – Райков сумаи, Лесово – Дядопаньовата воденица, Гранитово – Азмаците и гр. Елхово – Турското кьоше.

Необходима е поетапна социализация на недвижимите паметници на културата с цел улесняване на достъпа при посещението им от туристи.

В общината има запазено богато културно-историческо наследство, съхранени фолклорни традиции и обичаи.

2.2.5. Спорт

В община Елхово функционират следните спортни клубове :

- ”Общински футболен клуб-Елхово”, който има изградени следните формации:
 - мъжки представителен отбор - 16 картотекирани състезатели ;
 - детски представителен отбор от 12 до 14 години - 16 картотекирани състезатели ;
 - подготвителна група от 10 до 12 години ;
 - начинаеща група от 8 до 10 години ;
 - отбор ветерани от 35 до 60 години.

Всички формации водят активен учебно-тренировъчен и състезателен живот.

- Спортен клуб по борба „Стефан Караджа-Елхово” с 28 картотекирани състезатели, разделени в 3 възрастови групи и 40 деца начинаеща група. Сдружението осъществява активна спортна дейност в обществена полза в областта на свободната борба и участва в турнири и контролни срещи на национално ниво.
- Сдружение стрелкови клуб „Колхида“ – гр.Елхово - създаден в началото на 2016г. с идеята да популяризира и развива този спорт сред младежите в град Елхово, клуб по ловна стрелба „Колхида“, продължава да трупа в актива си медали от различни републикански първенства. Клубът разполага с 9 картотекирани състезателя, разделени в 3 възрастови групи.
- Ученически спортен клуб „Елхово-2008”- клубът има за цел да създава условия за развитие и масовост на следните видове спорт: футбол, волейбол, баскетбол, тенис, плуване, лека атлетика. Дейността на клуба се изразява в изграждане на групи за организирано практикуване на спорт в свободното време.
- Футболен клуб „Бояново-2012” с. Бояново - има 21 картотекирани състезателя, които участват в първенството на „Б“ Областна група – мъже.
- „Шахматен клуб – при Община Елхово“ – клубът е създаден с цел популяризиране на шахмата сред деца, юноши, младежи, девойки, мъже и жени. В клуба членуват 11 представители в 2 възрастови групи.
- "Елхово Рейсинг клуб" – създаден в края на 2019 г. е с основна цел да развива и популяризира мотоциклетизма и моторните спортове на любителско и професионално ниво, както и да развива физическата активност на подрастващите. Клубът разполага с три картотекирани състезатели в една възрастова група – юноши.

Училищният спорт се развива чрез участие на учениците във всички мероприятия от културния и спортен календар на общината, участие в ученически игри, както и участие в организирани мероприятия от национален мащаб. Създадени са добри условия за спорт. Всички училищни физкултурни салони са ремонтирани, модерни и функционални, а спортните съоръжения на открито - в училищните дворове са подменени и съвременни.

Спортната инфраструктура на община Елхово се състои от следните обекти общинска собственост:

- Многофункционална спортна зала в парк за културен отдих гр. Елхово.
- Градски стадион „Стефан Караджа” гр.Елхово със съблекални.
- Спомагателно футболно игрище
- Плувен басейн в гр.Елхово със съблекални.
- Спортна площадка с баскетболно игрище, тенис на корт и фитнес уреди
- Спортна площадка в кв. 89

- Градски парк за културен отдих - футболно игрище
- Салон за борба гр. Елхово
- Спортни площадки в кв.177, кв.76 и кв.130 в град Елхово
- Зала за обща физическа подготовка към ОУ „Св.П.Хилендарски” Елхово
- Спортна площадка в ОУ „Св.П.Хилендарски” Елхово
- Зала за обща физическа подготовка в гимназиите
- Спортна площадка в гимназиите
- Зала за обща физическа подготовка в ОУ “Св. св. Кирил и Методий” Елхово
- Спортна площадка в ОУ “Св. св. Кирил и Методий” Елхово

През последните години община Елхово инвестира в реконструкция, модернизация и изграждане на съвременни спортни бази.

Изградена е спортна площадка в двора на ПГ „Стефан Караджа” и ПГ „Климент Охридски”, която е оградена, осветена, има поставени пейки за зрители, поставена е настилка изкуствена трева и са монтирани фитнес уреди. Площадката е подходяща за футбол и тенис на корт, достъпа е свободен и се използва както от учениците, така и от гражданите на град Елхово. Съвременна спортна площадка е изградена и в двора на училище ОУ “Св. св. Кирил и Методий” Елхово, която е с настилка изкуствена трева, осветена и отново е предоставена за ползване на ученици и граждани.

Със средства по проект за трансгранично сътрудничество между България и Турция „Създаване на отдих, спорт и туризъм в градовете Едерне и Елхово” в градския парк са изградени: игрище за тенис на корт, волейболно игрище, футбол на малки врати, баскетболно игрище и кей за лодки.

Със средства по одобрен проект на община Елхово по мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. е реконструирана и доизградена Многофункционална спортна зала - град Елхово.

2.2.6. Социален туризъм

Туристическо дружество “Родни простори”

Основно направление в дейността на ТД "Родни простори" е популяризиране и развитие на социалния туризъм сред всички слоеве от населението на Община Елхово.

Съществени цели на ежегодните спортно-туристически и екскурзионни прояви винаги са били подобряване на здравето и физическата дееспособност, както и обхождане и запознаване с природни и исторически забележителности в страната и чужбина.

Природните условия в Елховският край не са на нивото на природните дадености и традициите, както в планинските райони, но въпреки това дружеството е намерило правилния подход и разчита ежегодно на над 70 души редовни членове и средно на над 250 симпатизанти.

Придържайки се към реалностите от социално-икономически характер в приеманите календарни планове са залагани и осъществявани мероприятия при по-скромни условия и на по-ниски цени.

В цифрово изражение за периода 2014-2020 година са проведени над 130 излети, екскурзии, пешеходни походи, занимателни спортно-туристически игри и др. с над 3500

човекоучастия. Съществен фактор за осъществяване на дейността е подпомагането и доброто взаимодействие с Община Елхово, Център за подкрепа и личностно развитие - Общински детски комплекс, основните и средни училища.

Благодарение на доброто сътрудничество с Етнографско-археологически музей, включен в туристическото движение „Опознай България - 100 национални туристически обекта" и предоставяната възможност за пешеходни преходи по еко-пътеки „Дервент" и „Дрънчи дупка", Елховският край ежегодно е посещаван от все по-голям брой организирани туристически групи и самодейни членове на Българския туристически съюз от различни краища на страната.

Успоредно с положителните страни в дейността на ТД "Родни простори" през периода 2014-2020 година са налице и някои недостатъци :

- необходимост от създаване на нови туристически маршрути и екопътеки;
- малък брой масови излетни прояви от местен характер;
- недостатъчна ангажираност на учащите в клубни форми на туризъм;
- ниска ефективност на работата по модул „Туризъм" в основните и средни училища;
- епизодични участия на елховски ученици в национални туристически прояви.

Туристическото дружество е сдружение на самостоятелна финансова издръжка.

Дружеството разполага с туристическа хижа „Старият мост" на 8 км от град Елхово в землището на с.Гранитово на брега на река Араплийска с капацитет 30 легла, палатъчни съоръжения и инвентар за обслужване на 40 туриста, 12 броя лодки за воден слалом.

Почивната база в местността "Гьолбунар" /на 30 км от гр. Елхово/ е сред красивата природа на Странджа планина. Разполага с 10 хотелски и 15 туристически легла, парно отопление, напълно оборудвана кухня. На разположение на почиващите са тенис кортове, маси за тенис, стрелбище за спортна и ловна стрелба.

Организира се международен ловен туризъм, който се благоприятства от наличието на подходящ дивеч в района – колхидски фазан, сърна, дива свиня, благороден елен.

2.3. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

2.3.1. Техническа инфраструктура

Водоснабдителни мрежи

Състояние на водоснабдителните мрежи

Община Елхово се водоснабдява предимно от подземни води и терасите на реките, протичащи през нейната територия. Водоснабдяването на град Елхово и селата се извършва основно от две системи в експлоатация: Воден - Елхово и Голямо Шарково - Елхово.

Водоснабдителни системи /ВС/ в община Елхово

№	Наименование на ВС	Обслужвани населени места
1	Воден – Елхово - Шарково	гр. Елхово, с. Добрич, с.Кирилово, с.Славейково, с.Лалково, с. Маломирово
2	Бояново - Стройно	с. Бояново, с. Стройно
3	Малко Кирилово - Гранитово	с. Малко Кирилово, с. Гранитово
4	Жребино - Борисово	с. Жребино, с. Борисово
5	Голям Дервент	с. Голям Дервент
6	Пчела	с. Пчела
7	Мелница	с. Мелница
8	Трънково	с. Трънково
9	Изгрев	с. Изгрев
10	Лесово	с. Лесово
11	Чернозем	с. Чернозем
12	Вълча поляна	с. Вълча поляна
13	Раздел	с. Раздел
14	Малък манастир	с. Малък манастир

ВС Воден - Шарково – Елхово

Водоснабдява 13 населени места от които по-големи са гр.Елхово (гр.Елхово -9 786ж. и гр.Болярово - 1 139ж. по данни от НСИ за 2015г.), гр.Болярово, с.Воден, с.Малко шарково, с.Златиница, с.Добрич, с.Кирилово, с.Иглика, с.Славейково, с.Лалково, с.Ситово, с.Маломирово и с.Мамарчево. Населението, което обслужва тази система е 13 184 жители.

Основни характеристики:

Водоизточник - карстов каптаж (извор "Големия кайнак" - с. Воден) със среден дебит 41.8 л/сек, магистрален гравитачен водопровод Воден - Елхово с дълж. 35.5км с Ф426/6 Ст, 530/6 Ст, 377/6 Ст, 325/Ст и 400 PVC, НВ/напорни водоеми/ гр.Елхово - 3бр. с обем – 2 бр. х 3000 мз и 1 бр с V= 1250 мз, ТК 10 бр. в района на река Поповска - колматирани. За с.Воден – водохващане - каптаж - среден дебит 0.41 л/сек, ЧВ с V= 50мз; НВ с V= 150 мз ; ЦПС- помпи 4МТ 25х3 - 13 кВт, инсталирана мощност 13,0 кВт, работна - 13,0 кВт, водопр. мр.-10,3 км, СВО - 363 бр с дължина 3 км. За с.Малко Шарково - каптиран извор със среден дебит 0.95 л/сек и водовземане от магистр. водопр. с БПС - помпи 4МТ 25х4 - 13 кВт – 2 бр. /раб. и рез./; инст. мощност - 13,0 кВт и работна -13,0 кВт, НВ с V=140 м3. Външни водопроводи - 2,2 км; мрежа - 3,8 км; СВО - 120 бр.- 1 км. За гр.Болярово - магистр. водопр + 2 бр.ШК с общ дебит 4.70 л/сек, ЧВ с V= 25 мз; НВ - 2 бр с V=250мз и с V=500мз, помпи в ЦПС - 12Е50М - 17,5 кВт; инстал.мощност - 47,0 кВт, работна мощност - 17.0 кВт. Външни водопроводи - 8,9 км, мрежа -12,3 км; СВО - 602 бр. - 5 км. За с.Златиница - водовз. от

магистр. водопр., НВ с $V=100$ мз, външни -0,7 км, мрежа - 3,9 км; СВО - 87 бр.-729 м. За с.Добрич – водовземане от магистрален водопровод; НВ с $V=100$ мз /не работи/ - директна връзка. Външни водопроводи - 0,4 км; мрежа - 5,4 км; СВО – 121 бр. - 1 км. За с.Кирилово - водовземане от магистрален водопровод с помпена станция (1964 год.)- помпи тип 7МТ 25х4 - 13,0 кВт; инстал. мощност - 10 кВт, работна - 10 кВт, ЧВ с $V= 25$ мз; НВ с $V=140$ мз. Външни водопроводи - 4,9 км, мрежа - 9,2 км; СВО - 352 бр. - 3 км.

Магистрален гравитачен водопровод Шарково - Елхово с дълж. 28,0 км с Ф350Е и водохващане - каптаж 1бр. (каптиран извор "Големия кайнак" - с.Шарково) - среден дебит 23.5 л/сек. За с.Иглика - водовземане от магистр. водопр. с ПС - помпи 4МТ 25х4 - 13 кВт; ЧВ с $V= 6$ мз; НВ с $V= 30$ мз; Външни водопр. - 1,2 км; мрежа - 2,0 км ; СВО - 20 бр. - 168 м. За с.Славейково - от Шарковския водопровод - чрез облекчителна шахта, външни водопроводи - 0,8 км, вътрешна водопроводна мрежа - 3 км; СВО - 40 бр.- 335 м. За с.Лалково - от Шарковския водопровод, НВ с $V=10$ мз , външни водопроводи - 0,5 км - Ф80Ст и Ф 100Е ; мрежа - 7,4 км; СВО -145бр. – 1.2 км. За с.Ситово - от Шарковския водопр. /в процес на доизграждане/ + 1 бр.дренаж с дебит 0,150 л/сек ; ЧВ с $V= 50$ мз; ПС-помпи 6Е50- 5,5 кВт, инстал. мощност -11,0 кВт; работна - 5,5 кВт, НВ с $V= 100$ мз, външ. вод. - 0,6 км с Ф 100 Е ; мрежа - 2,2 км; СВО - 40 бр.-335м. За с.Маломирово - от Шарковския водопровод или от ШК - 1 бр. с дебит 1,8 л/сек + 1 бр. ШК с дебит 3,0 л/сек (във вододайна зона Маломирово за водоснабдяване на гр.Елхово). НВ с $V=120$ мз, външен водопровод -1,8км; водопроводна мрежа -10,5км; СВО-30бр. - 2.5км. За с.Мамарчево - от Воденския водопр. чрез БПС - помпи 4Е 25М в ЧВ с $V= 50$ мз. ЦПС - помпи 7МТ 32х4-18,5 кВт /работна/ и 11МТ 32х3-18кВт /резервна/. Тласкател - Ф100 и Ф150 стомана. Инстал.мощност - 48,5 кВт; работна - 22,5 кВт. Външни водопр.-2,5 км; мрежа - 8,9 км; СВО - 342 бр.-2.8 км. За гр.Елхово - ТК - 2 бр."Фазанарията". ЦПС Елхово -помпи - 50Е80-75 кВт и 25Е80 -37 кВт /не работи постоянно, ако от гравитачните водохващания дебита е достатъчен/. ЧВ с $V=750$ мз; Инстал.мощност-92,0 кВт, работна мощност-75кВт; ЦПС Поповска - помпи 50Е 80-55кВт и 25Е80 - 37 кВт, ЧВ с $V=50$ мз. Инстал.мощност - 121,0кВт; работна - 84,0кВт. Външни водопроводи - 34 км, Водопроводна мрежа - 46,3 км СВО - 3321 бр. - 2.8 км.

ВС Бояново – Стройно

Основни характеристики:

Водоизточник – шахтови кладенци - 2бр.+1бр. ТК и 1бр. каптиран извор с общ дебит 8,0 л/сек, ЧВ с $V= 25$ мз; ЦПС-помпи -18МТ32х4-45 кВт - 1 бр и 18МТ 32х3 - 40,0 кВт-1 бр., инстал. мощност-97,0 кВт, работна-52,0 кВт. За с.Бояново НВ с $V=700$ мз, външни водопроводи -28,0 км, мрежа - 13,7 км, СВО - 541бр.-4.5 км. За с.Стройно-НВ с $V=70$ мз, външни водопроводи-2,4 км, вътрешна мрежа-2,0км и СВО-73бр.- 620м.

ВС Малко Кирилово – Гранитово

Основни характеристики:

Водоизточник - каптиран извор с общ дебит - 2.90 л/с, ЧВ- 10 мз; помпи 7МТ 32х4- 22кВт – 2бр., инст.мощност-22 кВт, раб.- 22 кВт. НВ с $V=260$ мз за с.Гранитово и с $V=120$ мз за с.М.Кирилово. Външни водопроводи - за с.Малко Кирилово - 1.7км, за Гранитово - 15.8км; водопроводна мрежа - за с.Малко Кирилово - 0.8 км, за с.Гранитово - 23.7 км; СВО - за с.М.Кирилово 29 бр. – 247 м, за с.Гранитово - 501бр. – 4.25 км.

ВС Жребино – Борисово

Основни характеристики:

Водоизточник – шахтов кладенец - 1 бр. с дебит 6,0 л/сек, ЦПС-помпи -11 МТ 32х4- 37,00 кВт, инстал. мощност - 59 кВт, работна-37,0 кВт. За с.Борисово НВ с V=120 мз, външни водопроводи -2,9 км, мрежа - 4,1 км, СВО - 160 бр. -1.36км. За с. Жребино - НВ с V=50 мз и НВ с V=160 мз, външни водопроводи - 6,0 км, мрежа - 8,6 км, СВО-214бр. -1.8 км

ВС Голям Дервент

Основни характеристики:

Водоизточник - 1 бр. каптаж с дебит - 0,4 л/сек и 2 бр. ТК; ЧВ с V= 25 мз. Помпи -4МТ 25х4 - 13 кВт. Инстал. мощност - 17,0 кВт. Работна -17,0 кВт. НВ с V=200 мз. Външни водопроводи - 3,7 км; водопроводна мрежа - 3,3 км; СВО - 95 бр. – 0.8 км.

ВС Пчела

Основни характеристики:

Водоизточник – ТК с дебит 4,0 л/сек; НВ с V=240 мз. Помпи - 4МТ 25х4 - 13 кВт. Инстал.мощност - 31,5 кВт, раб.мощност - 13,0 кВт. Външни водопроводи - 2,0 км, водопроводна мрежа - 9,3 км, СВО -243 бр. с дълж. 1.9 км.

ВС Трънково

Основни характеристики:

Водоизточник – ШК с дебит- 2.0 л/сек. и диаметър 3,0 м; НВ с V=180 мз. Помпи - 4МТ 25х3 -7,5 кВт. Инстал.мощност - 10.0 кВт, раб.мощност - 7,5 кВт. Външни водопроводи - 3,7 км, водопроводна мрежа - 6,4 км, СВО - 169 бр. с дълж. 1,4 км.

ВС Мелница

Основни характеристики:

Водоизточник – каптиран извор "Кокарджа" с дебит 0.200 л/сек; напорен водоем - 1 бр. с обем 300 мз; външни водопроводи - 10.4 км; водопроводна мрежа - 15.1 км; СВО- 297 бр.с дължина 2.5км.

ВС Изгрев

Основни характеристики:

Водоизточник – ТК с дебит 3,5 л/сек; НВ с V=180 мз. Помпи - Грунфост SP 27 14. Инсталирана мощност - 18.0 кВт, раб. мощност - 18.0 кВт. Външни водопроводи - 0,6км, водопр.мрежа - 11км, СВО - 355бр. с дължина 3.0км.

ВС Лесово

Основни характеристики:

Водоизточник – каптиран извор "Гьола", ТК с общ дебит - 1.80 л/сек; ЧВ с V=50 мз; НВ - 2 бр. - по 250 мз. Помпи – (за селото) - М VI 3210-3/25/е 3-400-50-2 - 18,5 кВт и 28 МТ 45х2 - 45 кВт - за подмяна; (за митницата) - М VI 1610-3/25/Е 3-400-50-2-11 кВт. Инстал. мощност - 94.0 кВт, раб. мощност - 39.0 кВт. Външни водопроводи - 8,5 км, водопр.мрежа - 13,4 км, СВО -558 бр. с дължина 4.6 км.

ВС Чернозем

Основни характеристики:

Водоизточник – дренаж - 1 бр. и ТК с дебит - 2,0 л/сек; Помпи - 4МТ 25х4 - 13 кВт. Инстал.мощност - 13,0 кВт. Работна - 13,0 кВт. НВ с V=200 мз. Външни водопроводи - 0,4 км; водопроводна мрежа - 4,1 км; СВО -108 бр. с дължина 0.9 км.

ВС Вълча поляна

Основни характеристики:

Водоизточник – шахтов кладенец с дебит 4.0 л/сек; БПС - помпи 4МТ 25х4 - 13 кВт. Инстал. и раб.мощност 13 кВт. НВ с V= 140 мз. Външни водопроводи - 4.0км, водопроводна мрежа - 4,5 км; СВО - 111 бр. с дължина 0.9 км.

ВС Раздел

Основни характеристики:

Водоизточник – ШК - 2 бр. с дебит- 6,0 л/сек; НВ с V= 220 мз. Помпи - 7МТ32х4 - работна и 4МТ 25х6 - резервна по 22,0 кВт. Инстал. мощност - 43.0 кВт, раб.мощност - 25.0 кВт. Външни водопроводи-5,9 км, водопроводна мрежа- 7,2км, СВО-265бр. с дължина 2.2км.

ВС Малък манастир

Основни характеристики:

Водоизточник – дренаж - 1 бр., ШК - 2 бр. с общ дебит - 2,8 л/сек; ЧВ с V=25 мз; НВ с V=220мз. Помпи - 7МТ32х5 - 30 кВт (работна) и 4МТ 25х6 - 18 кВт (резервна, за подмяна) Инсталирана мощност - 59.0 кВт, раб.мощност - 37.0 кВт. Външни водопроводи - 4,0 км, водопроводна мрежа - 5,2 км, СВО -348 бр. с дължина - 2.9 км.

Град Елхово се водоснабдява от 5 водоснабдителни системи – “Воден – Елхово“, „Шарково – Елхово“, „Фазанария“, ВС „Поповска 1“ и ВС „Поповска 2“.

“Воден – Елхово”

От каптиран извор ”Големия кайнак“ - с. Воден се захранват: с. Воден, с. Малко шарково, гр.Болярово, с.Добрич, с.Кирилово и гр.Елхово. Общата дължина на довеждащия водопровод е 35,5km до напорните резервоари на гр.Елхово с обеми V=3000 m³. V=1250 m³, V=3 000 m³.

”Шарково – Елхово”

От каптиран извор „Големия кайнак“- с.Шарково се водоснабдяват селата Иглика, Лалково, Славейково, Маломирово и гр. Елхово. Довеждащият водопровод е с дължина 28km. По него водата постъпва в „Шарковския“ (V=1 250 m³) и в „Поповския“ резервоар (V=2x1 500 m³).

Цялата водопроводна мрежа е изградена през периода от 1928 г. до 1990 г. основно от азбестоциментови и стоманени тръби, а СВО от поцинковани тръби, което води до големи загуби на вода.

През последните години при рехабилитацията на водопроводите и СВО се използват тръби от ПЕВП или полипропилен.

На територията на общината има изградени водоснабдителни системи с довеждащи водопроводи с дължина: ВС Воден Елхово – 131 км обслужва 13 населени места; ВС Бояново Стройно – 32 км – 2 села. Общото за тях е че трасетата са дълги, преминават през трудно достъпни терени и откриването на аварияте надвишава времето за локализирането на

същите, изградени в края на 80-те години на миналия век и отстраняването на аварии е много трудно.

Помпените агрегати са стари и енергоемки – често аварират. Тръбните системи на водовземните съоръжения са в лошо състояние, поради корозия.

Голям процент от водопроводите са изградени от етернитови тръби и са положени преди 40 – 50 години. Те са вече морално и физически остарели, с изтекъл амортизационен срок. Същото се отнася и за повечето сградни водопроводни отклонения, които са изградени от поцинковани тръби.

Регистрирани са много аварии по външните водопроводи и водопроводната мрежа на населените места, включително и сградните водопроводни отклонения. Много от аварията по външните водопроводи са в трудно достъпни места.

Средната височина на която се изтласква подаваното водно количество е около 100м. Помпените станции са оборудвани с хоризонтални центробежни помпени агрегати, които са амортизирани с нисък КПД, енергоемки и е необходимо да бъдат подменени с нови, по-високо ефективни за да бъде решен проблема с намаляване на енергоемкостта.

Водопроводната мрежа на гр.Елхово е изградена от етернитови, стоманени и полиетиленови тръби с диаметри от Ø32 mm до Ø280 mm. Общата дължина на мрежата възлиза на 37 422 m, от които към 2020 год. 23 883 m е реконструирана.

Водопроводната мрежа на град Елхово, изпълнена с етернитови тръби има най – много аварии – 53% от общия брой аварии; тези тръби, както и уплътненията, чрез които са уплътнени връзките между тях са с изтекъл амортизационен срок.

Водоснабдителната мрежа е изградена във всички населени места от общината. Поради климатичните промени през последните години чувствително започнаха да намаляват дебитите на водоизточниците, което се отрази на водоснабдяването на гр.Елхово, с.Маломирово, с.Славейково, с.Кирилово, с.Бояново, с.Стройно, с.Изгрев, с.Вълча поляна, с.Голям Дервент и с.Лалково. Предвид продължителния период на засушаване от 2019 година населени места са с нарушено водоподаване и с режим от месец май 2020г.

На територията на община Елхово поддръжката и експлоатацията на водоснабдителните и канализационни мрежи се осъществява от експлоатационното дружество „ВиК” ЕООД-Ямбол.

Динамика

Извършени от Община Елхово инвестиции във водоснабдителната и канализационната инфраструктура за периода 2014 – 2020 година са следните:

- 2015г. - Реконструкция на водопроводи в гр.Елхово на ул. „Марица” клон 20, клон 115, клон 114 и ул. „Камчия“ клон 7, клон 64 и клон 65, гр.Елхово с обща дължина L=980м и СВО-33бр.
- 2017г. - Изградена е канализация на ул. „Ж.Петков“ в гр.Елхово от о.т.311 до о.т.304.
- 2019г. - Реконструкция на водопровод на ул. „Ангел Кънчев“ /L=700м/, ул. „Цар Асен“, ул. „Л.Каравелов“ и ул.„Поп Богомил“, гр.Елхово с обща дължина L=1680м, СВО-147бр.
- 2020г. - Реконструкция на водопровод на ул.„Вардар“, гр.Елхово L=2160м, СВО-112бр.; Реконструкция на ул. „Ж.Петков“, гр.Елхово L=516м, СВО-28бр.

През периода 2014-2020 „ВиК“ ЕООД – Ямбол финансира следните дейности по поддържане на водоснабдителната и канализационната инфраструктура на територията на общината:

- Реконструкция на водопровод на ул. „Търговска“ гр.Елхово, L=600м и СВО-61бр.
- Реконструкция на водопровод на ул. „Ангел Кънчев“, гр.Елхово L=216м СВО-18бр.
- Реконструкция на 104 л.м. водопровод на ул. „Пирин“ гр.Елхово и изграждането на 10бр. водопроводни отклонения към жилищни сгради.
- Реконструкция уличен водопровод на ул. „Марица“ от ул. „Ан.Вълев“ до ул. „Търговска“, гр.Елхово с дължина 100м.
- Основен ремонт на канализационно отклонение Елпром, ул. „Ал.Стамболийски“, гр. Елхово с дължина 12м.
- Реконструкция водопровод за Тютюносушилнята и Гробищен парк – гр.Елхово с дължина 1 578м.
- Реконструкция на сградно водопроводно отклонение за НЧ „Развитие-1893“-гр.Елхово с дължина 65м.
- Реконструкция на уличен водопровод от помпена станция с. Вълча поляна до напорен водоем – с дължина 270м.
- Реконструкция уличен водопровод ул. „Клокотница“, с.Жребино – с дължина 270м.

Приключи строителството по проект „Проектиране и строителство на Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Елхово“. Проектът се изпълнява по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана чрез Кохезионен фонд на Европейския съюз, приоритетна ос 1 „Води“. Общата стойност на проекта е 18 867 785,73лв. с ДДС, от които финансиране от ОПОС 2014–2020 (БФП) в размер на 13 854 565,90 лв. (Кохезионен фонд: 11 776 381,02лв. и национално съфинансиране: 2 078 184, 88лв.). Съфинансирането от Община Елхово е в размер на 1 878 531, 88лв. ДДС по проекта в размер на 3 134 687,95лв. е недопустим разход по програмата и се възстановява от НАП. Проектът се реализира на два етапа: първият етап е подготовка на инвестиционен проект, включващ прединвестиционно проучване, изготвяне на анализ „разходи – ползи“, изработване и одобряване на подробни устройствени планове и инвестиционни проекти. В рамките на проектните дейности се предвиди изготвяне на работен инвестиционен проект за изграждане на ПСОВ като нейният капацитет съобразно резултатите от прединвестиционното проучване е 11 100 е.ж.

Вторият етап на проекта е изпълнение на одобрения инвестиционен проект, който от своя страна включва два основни компонента: 1. „Рехабилитация и доизграждане на ВиК мрежата на гр.Елхово и „Канализационна помпена станция за дъждовни води“ и 2. „Изграждане на Пречиствателна станция за отпадъчни води, включително външни връзки към нея – гр.Елхово“.

Планираните строителни дейности и обучението на експлоатационния персонал е завършено. Назначена е държавна приемателна комисия за приемане на обектите. С изпълнението на проекта се изгради Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор с дължина 1600м., канализационна мрежа - 3775 м и СКО-159бр. и водопроводна мрежа 2350 м и СВО-91бр., включително ул. „Индустриална“ в Северната индустриална зона.

Основната цел на проекта е прекратяване заустването на непречистени отпадъчни води във водоприемника – р. Тунджа, както и в по – общ план – постигане изискванията, заложи в

националното и общностното законодателство в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води в градски агломерации. С изпълнението на проекта ще се постигне една от специфичните стратегически цели на ОПОС – опазване и подобряване състоянието на водите, както и ще се помогне в голяма степен за реализирането на друга цел – опазване на биологичното разнообразие и защита на природата в града и околностите му. Настоящият проект ще реши комплексно проблема за опазване на околната среда, ще се подобрят санитарно-хигиенните условия за живот на населението. Чрез него община Елхово ще реши проблема с наводняването на ниската част от града при пълноводие на река Тунджа, ще повиши качеството на водите ѝ и ще понижи здравния риск за населението.

Качества на питейните води : съгласно периодичните изследвания, провеждани от лабораторията при РИОСВ – гр. Стара Загора за качествата на подземните води, питейната вода отговаря на българските стандарти по всички показатели. Изследванията се извършват в един пункт на територията на общината - Кладенец ПС - ПБВ.

Мрежи и системи за отпадни води – описание на ситуацията

Канализационната мрежа в гр. Елхово е комбинирана: смесена за източните и централни градски части и разделна за западната (крайбрежна) част. Двете схеми са разделени с дъждопреливни съоръжения, които разпределят смесения отток на дъждовен и разреден битов отток. Причината за избор на този тип мрежова система е топографията на района. Релефът преди дъждопреливниците е благоприятен за смесена канализация с добри наклони и съответно - проводимост на големи водни количества, а този след дъждопреливниците, е много равнинен, което от своя страна изисква големи диаметри, задълбаване на канализацията и неспособност на заустване на колекторите в реката. Ето защо е предпочетена комбинирана система за отвеждане на отпадъчните води.

Канализацията в гр. Елхово е изградена на 97.65%, без част от уличната мрежа в южната част на града. Строителството е започнало през 80-те години на миналия век.

Общата дължина на канализационната мрежа е около 35 km, изпълнена предимно от бетонови тръби, които след дългата експлоатация са корозирали, много често се получават пропадания, вследствие на саморазрушаване на тръбите и се наблюдава ексфилтрация и инфилтрация по канализацията. Повечето от положените тръби са от обикновен цимент. Често поради недобросъвестност се заустват води със серни и други завишени съединения, които въздействат върху химическия състав на тръбите, а оттам до влошаване на качеството им и саморазрушаването им. Натоварванията и вибрациите от транспорта също оказват негативно действие върху канализацията.

Изградени са пет главни колектора на които се разпределя сравнително равномерно отводняваната площ. Дължината им е около 5404m в смесената част (до дъждопреливниците). Второстепенната смесена мрежа е с дължина 19 412m.

При разделната мрежа, главни клонове са с дължина 2 775m - битова канализация, второстепенна битова канализация – 4 946m и 2 304m – дъждовна канализация. Дължината на отливните канали е 2 031m. Включените сградни канализационни отклонения са над 1 330 броя.

По проект “Проектиране и строителство на пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр.Елхово” са изпълнени

дейности по частична рехабилитация на В и К мрежата на територията на града. Изградени и рехабилитирани са общо 3778 м. канализация и сградни канализационни отклонения – 159 бр. и 2350 м водопровод и 91бр. сградни водопроводни отклонения.

Хидромелиоративни системи - описание на ситуацията

Хидромелиоративната инфраструктура на територията на общината е изградена в периода 1958-1986г. и обхваща землищата на гр.Елхово и селата Добрич, Маломирово, Трънково, Кирилово, Бояново, Жребино. Основните водоизточници са яз. Малко Шарково, яз. Кирилово /на р. Коюмбунар/ и р. Тунджа. Основните технически съоръжения и параметри са представени по - долу:

Таблица 33

Хидромелиоративна инфраструктура – технически съоръжения

Изградени изравнители на:		Изградени напоителни канали			Изградени помпени станции	
Име	Обем м³	Име	Дължина м	Мах. Q ,м³/сек.	Име	Застроено водно количество, л/сек
Канал С – 4 при км 5+800, с.Кирилово	35 000	С -1, гр.Елхово и с.Кирилово	4 500 м.	1.05	Трънково-1	100
Герен дере, гр.Елхово	120 000	С-4, с.Кирилово и с.Бояново	10 215	0.64	Трънково-2	500
Канал С-2, с.Жребино		С-5, с.Бояново	3000	0.30	Бояново-1	900
Канал С -4 при км. 8+200, с.Кирилово и с.Бояново	30 000	С-2, с.Кирилово и с.Жребино	6.250	1.05	Бояново -2	300
		Р-1 с.Добрич, с.Маломирово и гр.Елхово	14 790	1.40	Кирилово	1200
		Р- 2, с.Добрич, с.Маломирово	6 500	0.60		

Източник: Общинска администрация

Към хидромелиоративния фонд на общината се отнасят и още четири ПС /Добрич, Сухата река, ЖП мост, Жребино/, които са бракувани, както и главен тръбопровод ГТ-1 към ПС “Трънково”, в землището на с.Трънково, с обща дължина 575 м. Второстепенните водопроводи са с обща дължина 5 600м.

Изградените поливни площи са 20 734 дка в т.ч. 14 160 дка за гравитачно напояване и 6 574 дка за помпено напояване.

Транспортна инфраструктура

Община Елхово е отворена към съседните общини – Тополовград, Болярово и Тунджа. Като “отворена община” тя реализира транспортните си връзки посредством 4 вход-изхода – от север през Елхово за Ямбол и вътрешността на страната, от изток през с. Добрич за Болярово, Средец и Бургас, от запад през Елхово за Тополовград и Харманли и през с.Малък Манастир за Скалица и Стара Загора. Структурата на пътищата осигурява добри кореспонденции на отделните села с административния център гр.Елхово.

Пътищата на територията на община Елхово са от републиканската пътна мрежа - от I, II и III клас и от общинската пътна мрежа – от IV клас.

Анализ за състоянието на републиканската пътна мрежа на територията на община Елхово

Територията на община Елхово се обслужва от автомобилен транспорт. Чрез него се осъществяват производствените връзки и гражданските пътувания между населените места.

Общата дължина на републиканските пътища на територията на община Елхово е 110,5 км разпределени по класове както следва:

- пътища I - ви клас – 39,8 км
- пътища II - ри клас – 11,3 км
- пътища III - ти клас – 59,4 км

Най-високото ниво на транспортно обслужване в общината се осъществява от първокласния път I – 7. Негово основно предназначение е да осъществява транзитно движение на голямо разстояние, предимно от граница до граница и провежда транспортния поток през територията на общината от съседните общини. Път със значително стопанско и икономическо значение за региона.

Трасето на път I-7 свързва граница Румъния – о.п. Силистра – о.п. Дулово – о.п. Шумен – о.п. Преслав – Върбица – Берово – Мараша – о.п. Ямбол . о.п. Елхово – Гранитово – Мелница – Лесово – граница Турция.

През територията на община Елхово минава участък от 39,8 км. ГКПП “Лесово” осъществява връзката между Турция – България – Румъния по направлението на първокласен път I-7. По направление на път I-7 се осъществена и връзка с АМ “Тракия”. Участък от 32,44 км е в добро състояние, а останалите 7,43 – средно.

С важно значение за общината са и двата второкласни пътя с обща дължина 11,3 км. Второкласните пътища осъществяват транзитно движение на средни разстояния и изпълняват разпределителни функции в транспортната система, като осигуряват оптимални маршрути на транзитно движение към отделни маршрути в страната.

– Път II – 79 о.п. Елхово – Болярово – Голямо Крушево –Граница ОПУ Бургас чрез него се осъществява връзката с Бургаска област. Общата дължина на пътя в общината е 9,6 км. След извършени ремонти състоянието на пътната настилка е добро.

– Път II – 76 / Елхово – Гранитово/ - Граница ОПУ Хасково с дължина на територията на община Елхово 1,7 км., чрез него се осъществява връзката с Орменион – Ново село – Свиленград – Харманли – Тополовград – Елхово – Бургас. Пътят се влива в път I-7 чрез пътнo кръстовище с. Гранитово и от път I-7 се прави връзка с път II-79 за Бургас. Състоянието на пътната настилка е лошо.

Общата дължина на *третокласните пътища* на територията на Общината са 59,4 км.

– Път III – 7008 Елхово – Пчела – М.Манастир - граница с РПС Ямбол с дължина на територията на община Елхово 19,6 км., който представлява основна пътна връзка, по която се провежда автомобилният поток за ТЕЦ “Марица-изток”. Отделни участъци от пътя се нуждаят от реконструкция, основен ремонт и рехабилитация.

– Път III – 7009 Бояново – Борисово – граница с РПС Ямбол с дължина на територията на община Елхово от 14,3 км. Само 3,6 км от км 10+700 до км 14+300 състоянието на настилката е добро. А за 8,5км. и 2,2км. състоянието на настилката е съответно средно и лошо.

– Път III – 7902 Маломирово –Раздел- Голям Дервент с дължина на територията на община Елхово от 25,500 км. От км 0+000 до км 2+500 състоянието на настилката е добро. По голямата част от останалият път с дължина от 6,2 км е в лошо състояние, а 16,8км състоянието на настилката е средно.

Анализ за състоянието на IV – то класната пътна мрежа на територията на община Елхово

Съгласно разпоредбите на чл.3, ал.1, 2 и 3 Закона за пътищата и протокол между Областно пътно управление гр.Ямбол и Община Елхово за предаване, пътищата от IV-та класната пътна мрежа преминаха в собственост на общините.

Четвъртокласните пътища, които са включени в списъка на общинската пътна мрежа, са следните:

път IV-53619 Коневец – Трънково; IV-70064 Елхово – Трънково; IV-70065 Разклон – Кирилово; IV-70069 Гранитово-Мелница - Лесово; IV-70071 Лесово – застава Лесово; IV-70079 М.Кирилово - В.поляна - Лалково; IV-79006 Маломирово – Чернозем; IV-79068 Славейково - Лалково; IV-79012 Разклон - Раздел; IV-79019 Разклон - Добрич; IV-79021 Добрич - Попово; IV-79307 Разклон - Стройно; IV-79309 Жребино - Попово; IV-5361 Миладиновци – Крумово – Маломир.

За периода от предходните три години през 2019 г. е извършен ремонт на IV – то класната пътна мрежа в участъците на с.Лалково и с.Трънково. Дейностите са финансирани със средства от данък върху превозните средства събиран от община Елхово. Общината не разполага с необходимите средства за текущо поддържане на общинските пътища, съгласно Техническите изисквания за поддържане и ремонт на пътищата (издание на ГУП 1989г.), което да увеличи експлоатационния им период. Извършването на частични преасфалтирания са временни решение, ако не се осигурят средства за целогодишно поддържане, включително и на съоръженията и пътните принадлежности /банкети, канавки, откоси и ограничителните ивици/.

Улична мрежа

Улиците на гр. Елхово условно се класифицират на две основни групи – първостепенна и второстепенна улична мрежа. Първостепенната улична мрежа /ПУМ/ включва всички входни и изходни артерии и главните улици на града, а второстепенната улична мрежа – всички останали улици. Общата дължина на уличната мрежа в гр. Елхово е 43 км. Всички пътни артерии са с трайна настилка и са в сравнително добро експлоатационно състояние. Поддържането на общинските пътища се финансира предимно със средства от бюджета. Вътрешната улична мрежа на град Елхово е в задоволително състояние.

Местни пътища: път до м. “Лозята” в землището на гр. Елхово; път до м. “Гюл бунар” в землището на с. Голям Дервент; път до м. “Студено кладенче” в землището на с. Раздел и път до м. “Стрелбище” в землището на с. Пчела.

Състояние на уличната мрежа

Улиците в гр. Елхово са изградени с трайни настилки /асфалтобетон и паваж/. В по голямата си част ПУМ е с подменена водопроводна мрежа, но се нуждае от реконструкция на уличните настилки. Състоянието на второстепенната улична мрежа е в по-лошо състояние – имат нужда от ремонти.

Достъпна среда – в отговор на тенденциите в инфраструктурата за по-добро интегриране в обществото на лицата в неравностойно положение община Елхово в голяма част от ремотнираните участъци направи частично понижаване на тротоари в зоните на пешеходните пътеки и в обществени паркове и градинки за улеснен достъп на лица с увреждания и детски колички.

Железопътен транспорт

Дължината на железопътната мрежа в системата е 13 км, представена от железопътен клон № 84 Ямбол - Елхово. Посредством нея селищната система се свързва с държавната железопътна мрежа. От 01.10.2002г. е спрян пътническият влак. Товаро-разтоварната дейност е преустановена.

Депа за твърди битови отпадъци

На територията на община Елхово има едно действащо сметище. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Елхово и Болярово” приема битовите отпадъци на домакинствата в гр. Елхово, населените места от общината и община Болярово. През последните години се забелязва ръст в предадените отпадъци от община Елхово. От таблицата се виждат приетите количества за предходните четири години:

Таблица 34
В тонове

	2017	2018	2019	2020
Община Елхово	1 605,38	1 835,62	1670,22	1719,22
Община Болярово	323,14	323,22	342,76	324,76
Общото количество (тона)	1 928,52	2 158,84	2012,98	2043,98

През 2016 год. е започнато закриването и рекултивирането на старото общинско депо за битови отпадъци на гр.Елхово. Дейностите са финансирани от ПУДООС.

През 2016г. е завършена техническата рекултивация на сметището. В края на 2020г. е реализирана и биологичната рекултивация. Дейностите включват обогатяване на повърхностните земни маси чрез внасянето на изкуствени торове и почвена обработка и обработка и подготовка на терена за затревяване и засаждане на различни видове дървета и храсти.

Енергийни мрежи и системи

Енергоснабдяване

Електроразпределително дружество – „EVN България Електроразпределение” АД е основния доставчик на електроенергия за Югоизточна България.

Община Елхово се электроснабдява с напрежение 20kV от подстанция „Елхово” 110/20 kV. Изводи 20kV – „Помпи”, „Родопа”, „Устрем”, „Тенево”, „Крум”, „Аспарух”, „Елпром” и „Княжево”.

На територията на общината функционират 156 трансформаторни поста 20/0,4 kV с обща инсталирана мощност 140 MW. Общата трансформаторна мощност в трафопостовите е достатъчна за съществуващите товари, но предвид повишаването на потреблението с присъединяването на нови обекти е предвидено инсталирането на допълнителни мощности. Разпределителната мрежа е въздушна и кабелна, като в гр. Елхово е кабелна 20kV и въздушни изводи около града за захранване на промишлените зони и резервно захранване. Около града преминават три въздушни електропровода 110kV – „Близнака”, „Граничар” и „Ивайловград”, като два влизат в подстанция „Елхово” и един преминава през територията на общината.

Поставените цели са намаляване на аварията, по-малко изключвания на присъединените абонати, повишаване на качеството и надеждността, може да се извършва обслужване под напрежение, за да няма прекъсвания на электроснабдяването.

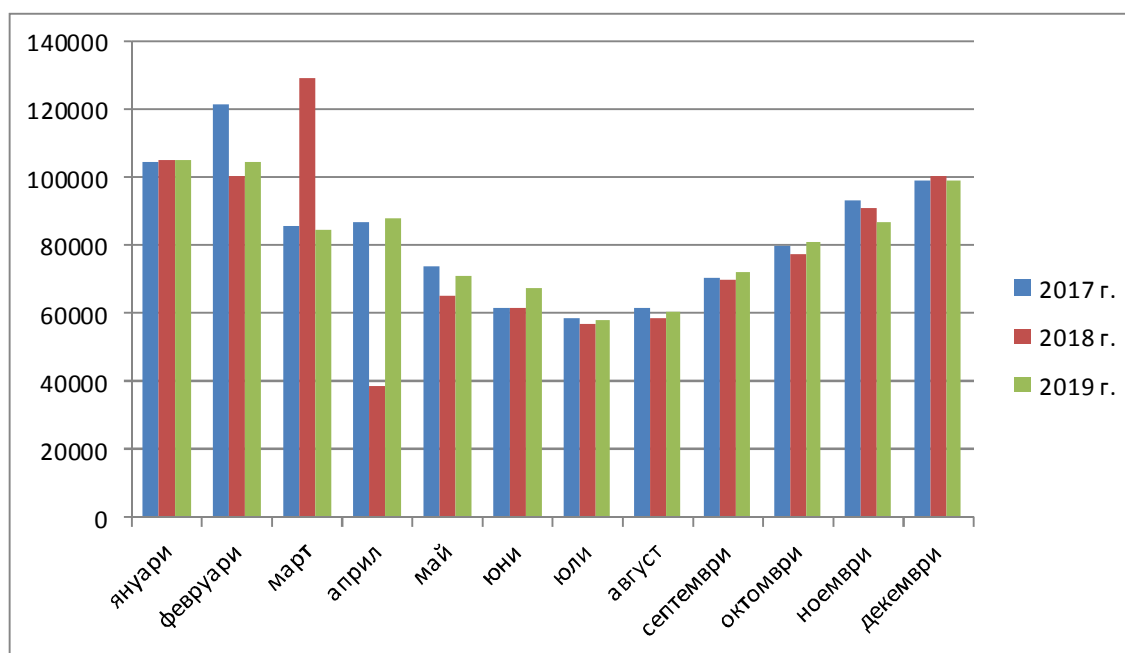
Годишното потребление на ел.енергия на административните общински сгради и улично осветление за периода 2017 г., 2018 г. и 2019 г. е изобразено в следващата таблица, а визуализацията на изразходеното количество ел.енергия в кВтч по месеци за периода от тези години е направена в диаграмата под тази таблица:

Таблица 35

<i>месеци</i>	<i>2017г.</i>	<i>2018г.</i>	<i>2019г.</i>
януари	104 809,38	105 049,19	105 034,00
февруари	121 394,94	100 786,51	104 432,00
март	86 044,65	129 533,79	84 421,00
април	86 699,18	38 988,00	88 386,00
Май	73 848,42	64 981,00	71 314,00
Юни	61 881,15	61 746,00	67 865,00
Юли	58 922,40	56 999,00	57 889,00
август	61 468,41	58 806,00	60 282,00
септември	70 238,25	69 917,00	72 163,00
октомври	79 686,31	77 847,00	80 997,00
ноември	93 313,68	91 063,00	86 874,00
декември	99 595,23	100300,00	99 481,00
Общо кВтч	997 902,00	956 016,49	979 138,00

Графика 21

Годишно потребление на енергия на административни общински сгради и УО в Община Елхово – изт. ОА



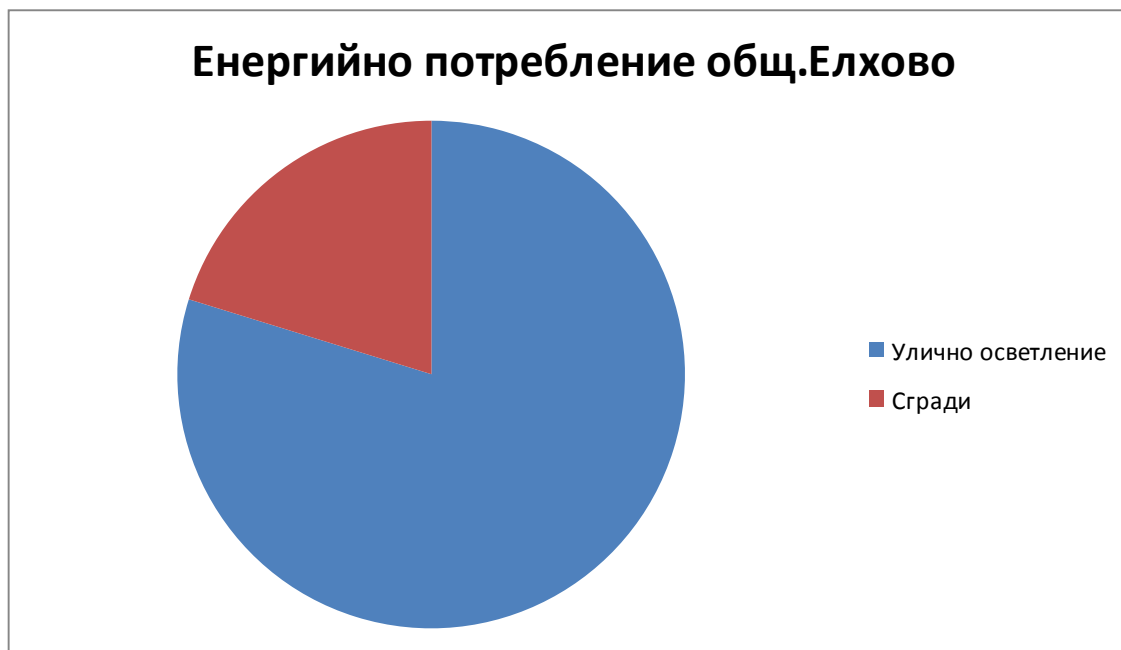
Състоянието на уличното осветление в общината е сравнително на добро ниво. Разпределението на уличното осветление в населените места на общината като брой осветителни тела, инсталирана мощност и годишен енергиен разход към 2019г. е представено в таблицата.

Таблица 36

№	Населено място	Осветителни тела	Инсталирана мощност	Общ годишен енергиен разход
		брой	кW	kWh
1	гр. Елхово	1500	82,5	351 289
2	с.Кирилово	200	11	37 644
3	с.Бояново	210	11,55	38 742
4	с.Жребино	157	8,635	28 091
5	с.Стройно	57	3,135	9 443
6	с.Пчела	130	7,15	22 157
7	с.Малък Манастир	158	8,69	30649
8	с.Мелница	110	6,05	19 943
9	с.Лесово	166	9,13	33 142
10	с.Вълча поляна	57	3,135	11 405
11	с.Славейково	34	1,87	3 848
12	с.Чернозем	56	3,08	10 594
13	с.Маломирово	134	7,37	25 513
14	с.М.Кирилово	9	0,495	1 111
15	с.Трънково	94	5,17	17 566
16	с.Борисово	94	5,17	18 435
17	с.Добрич	71	3,905	12 370
18	с.Изгрев	130	7,15	25 755
19	с.Гранитово	218	11,99	43 544
20	с.Г.Дервент	41	2,255	8 943
21	с.Лалково	64	3,52	8 457
22	с.Раздел	129	7,095	22 887
Общо:		3819	210,045	781 528

Източник: Община Елхово

Анализът на енергийното потребление показва, че с най-голямо процентно съотношение е консумацията на ел.енергия на уличното осветление – 79,81 %.



Можем да формулираме извода, че е необходимо провеждането на целенасочена политика от общинската администрация за осигуряване на средства за извършване на енергийно обследване на уличното осветление в гр.Елхово, което формира повече от половината разходи за енергия от бюджета на общината. По този начин допълнително ще бъде постигнат благоприятен ефект по отношение на разходите на общината.

2.3.2. Селищна мрежа и планова обезпеченост

Селищна мрежа

Съгласно настоящото административно-териториално деление на страната община Елхово е в Ямболска област. В рамките на общината има 22 населени места – 1 град и 21 села, разпределени в 11 кметства. Кметствата в Община Елхово са: с. Бояново, с. Гранитово, с. Изгрев, с. Лесово, с. Маломирово, с. Малък манастир, с. Пчела.

Към 15.12.2020 г. населението на общината е 15 684 души, като за гр.Елхово населението е 10 824 души / 69 % от населението на общината/,

Селата в общината в зависимост от броя на населението си могат да бъдат разделени на няколко групи:

- до 100 жители- 9 села;
- до 200 жители - 3 села;
- от 200 до 500 жители- 5 села;
- над 500 жители- 4 села.

Повечето хора, живеещи на село са постоянно пребиваващи там. Това се обуславя от възможността за развитие на частната инициатива. Намалява броя на жителите, които пътуват за работа до друго населено място. През лятото все повече хора, живеещи постоянно в по – големите градове (Елхово, Ямбол, Бургас и др.), пребивават в селата.

По териториална близост на населените места се обособяват четири групи:

- На север от гр. Елхово – 5 села: Кирилово, Бояново, Жребино, Стройно, Борисово.
- На запад от гр. Елхово – 4 села: Изгрев, Пчела, Трънково, Малък манастир.
- На югоизток от гр. Елхово – 6 села: Добрич, Маломирово, Чернозем, Лалково, Славейково, Раздел.
- На юг от гр. Елхово – 6 села: Гранитово, Мелница, Вълча поляна, Малко Кирилово, Голям Дервент, Лесово

Според функционално-административната категоризация на страната, в територията на общината има едно населено място от III функционален тип – гр.Елхово, едно населено място от V функционален тип – с.Бояново, пет населени места от VI функционален тип, шест – от VII функционален тип и девет – от VIII функционален тип.

По броя на населението си, населените места се категоризират както следва:

- малки градове с население от 10 хил. до 30 хил. жители – 1 бр.
- малки села с население от 200 до 1000 жители - 9 броя.
- много малки села с население до 200 жители – 12 броя.

В сравнение с предходния период структурата на населените места се е променила. Групата на малките села намалява за сметка на групата на много малките села, която нараства.

Планова обезпеченост - наличие на устройствени планове по населени места

Изготвен е окончателен проект на общ устройствен план за гр. Елхово, който е одобрен с Решение на ОбС Елхово № 609/26/3 от 29.12.2005г. през 2005г.

През 2018г. Община Елхово е сключила Споразумение № РД-02-30-81/28.12.2018г. за финансово подпомагане изработването на проект на общ устройствен план на община (ОУПО) Елхово

Одобрени с влезязла в сила заповед кадастрална карта и регистри за община Елхово.

Таблица 37

населено място - ЕКАТТЕ	граници
гр. Елхово - 27382	Землището + урб. територия
с. Борисово - 05520	неурб.територия
с. Бояново - 06001	неурб.територия
с.Вълча поляна - 12530	неурб. територия
с.Голям Дервент - 15730	неурб. територия
с. Гранитово - 17748	неурб.територия
с. Добрич - 21542	неурб.територия
с. Жребино - 29516	неурб.територия
с. Изгрев - 32576	неурб.територия
с. Кирилово - 36909	неурб.територия
с. Лалково - 43116	неурб.територия

с. Лесово - 43459	Землището+ урб. територия
с. Малко Кирилово - 46615	неурб.територия
с. Маломирово - 46797	неурб.територия
с. Малък манастир - 46904	неурб.територия
с. Мелница - 47768	неурб.територия
с. Пчела - 58801	неурб.територия
с. Раздел - 61738	неурб.територия
с. Славейково - 66980	неурб.територия
с. Стройно - 69883	неурб.територия
с. Трънково - 73328	Землището+урб. територия
с. Чернозем - 81121	неурб.територия

Зони на град Елхово:

1-ва зона - обхваща терените, затворени между улиците “Ангел Вълев”, “Сан Стефано”, “Търговска”, “Иван Николов”, “Ж.Петков”, “Ивайло” и “Победа”.

Нето жилищните терени възлизат на 48,14 ха.

Застроената площ на жилищните сгради е 84 530 кв.м, разгънатата застроена площ - 148 240 кв.м, средната етажност е 1,75, а плътността на застрояване - 17,56 %, Кинт - 0,31.

2-ра зона - ограничена е от улиците “Ангел Вълев”, “Трети март”, “Ломска” “Марица”, “В.Търново”, “Вардар”, “Кирил и Методий” , “Бенковска”, “Ангел Кънчев”, “Крум”, “Любен Каравелов” и “Тунджа”.

В така очертаните граници влизат жилищни райони с нето жилищни терени 71,00 ха. Застроената площ е 84 850 кв.м, разгънатата застроена площ е 233 710 кв.м, средната етажност - 2,64, а плътността на застрояване - 11,95 %, Кинт -0,33. В тази зона попадат почти всички високи жилищни сгради.

3-та зона – останалата част на града, включително промишлената зона.

Нето жилищните терени са 28,26 ха, застроената жилищна площ възлиза на 54 750 кв.м, разгънатата застроена площ - 80 870 кв.м, плътността на застрояване е 19,37 %, а Кинт - 0,28.

Изводи:

- Благоприятно географско и трансгранично разположение на общината.
- Балансирана селищна мрежа с изявен градски център в общината.
- Сравнително добре развита пътна мрежа. Необходимост от подобряване състоянието на пътната инфраструктура в общината.
- Добра електрозахранваща и комуникационна инфраструктура.

- Водоснабденост на населените места от общината. Плановост в развитието на услугите „водоснабдяване” и „канализация” в общината. Непрекъснатост на услугата, липса на режим на водоподаване. Мониторинг на качеството на питейната и отпадна вода.
- Незадоволително състояние на водоснабдителната инфраструктура - експлоатационни загуби на водни количества.
- Недостатъчно изградена канализационна мрежа.
- Достъп и ефективно използване на финансови средства от фондовете на Европейския съюз. Необходимост от разширяване възможностите за финасиране интегрираното развитие на населените места в общината.
- Необходимост от изготвяне на нови кадастрали и устройствени планове, както и поетапно цифровизиране на всички налични планове
- Необходимост от създаване на нови планове за регулация и застрояване на град Елхово.

Необходима е кадастрална карта за селата: Борисово, Вълча Поляна, Голям Дервент, Добрич, Лалково, Малко Кирилово, Славейково, Стройно и Чернозем.

2.3.3. Институционално развитие

Младежки дейности

Основните институции, които реализират дейности с младежи на територията на Община Елхово са Център за подкрепа и личностно развитие (ЦПЛР) – Общински детски комплекс - Елхово, народните читалища и спортните клубове.

Център за подкрепа и личностно развитие (ЦПЛР) – Общински детски комплекс - Елхово е извънучилищно педагогическо учреждение, което обслужва интересите на децата и учениците от 5 до 18 годишна възраст в община Елхово чрез организиране на дейности в свободното им време.

Дейността му е насочена към развитие на интересите, способностите, компетентностите и изиявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Дейности за обучение в ЦПЛР-ОДК се осъществяват в следните области:

три области - наука и технологии, изкуства и спорт :

1.Област „Наука и технологии“:

- Профил: “Хуманитарно-обществен”
 - 1.Клуб “Родолубие”
 2. Област “Изкуства”
- 2.1. Профил: “Музикално изкуство”
 1. Вокална група “Славейче”
 2. Народно пеене “Яница”
 3. Група за автентичен фолклор
 4. Фолклорна група – 2

- 2.2. Профил: “Танцово изкуство”
 1. Мажоретен състав – 1 групи
 2. Модерни танци – 1 група
 3. Народни танци – 1 група
- 2.3. Профил: “Театрално изкуство”
 1. Детска театрална група „Муцунка“
- 3.1 Профил „Изобразително и приложно изкуство“
 1. Група изобразително изкуство
 2. Група приложно изкуство
 3. Област “Спорт”
- 3.1. Профил: „Колективни спортове“
 1. Футбол – 1 група
 2. Туризъм – 1 група
- 3.2. Профил: „Индивидуални спортове“
 1. Аеробика – 5 групи
 2. Лека атлетика – 1 група

В ЦПЛР ОДК-Елхово са обхванати общо 277 деца в 25 групи. От тях 16 постоянно действащи и 3 временно действащи през учебната година и 6 временно действащи през ваканциите.

Утвърденият щатен педагогически персонал е 2 души - директор и ст.учител и 1 условна бройка / 7 лектори /.

С цел по-пълното задоволяване на детските потребности и интереси през м. декември 2000г. е регистрирано Сдружение “Училищно настоятелство ОБДК”. В него към 2005г. функционират следните школи и състави: балетна школа, детско-юношеска театрална група “Муцунка”, природолюбителски клуб, фолклорен танцов състав, фолклорна певческа група, школа по пиано, школа по английски език, школа по живопис, кръжок по информатика, в които вземат участие около 200 деца.

Съставите и школите към ЦПЛР ОДК-Елхово и Сдружение “УН – ОБДК” участват във всички тържества и празници на града и се ползват с популярност в региона. Много са участията им в национални празници и конкурси, като танцовите състави имат изяви извън страната – гостувания в община Тригоно, Република Гърция и в община Лалапаша и Одрин в Република Турция.

Неправителствени организации

В Община Елхово има наличие на малък брой неправителствени организации, някои от които с опит в разработването на проекти за финансиране на различни инициативи за укрепване на гражданското общество – информационни, образователни и др.

Местна инициативна група – Елхово-Болярово

Местна инициативна група – Елхово е учредена на 21.04.2010 г. от 58 физически и юридически лица по реда и при условията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност. Създадена като публично-частно партньорство във връзка с прилагането на Ос 4 ЛИДЕР на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013), МИГ-Елхово-Болярово е независима и доброволна

организация на представители на местните власти, стопанския и нестопанския сектор от територията на Община Елхово, която се основава на принципите на равенството и взаимопомощта.

Асоциация за местно развитие „Странджа” - Сдружението е учредено с Решение №1663 от 02.08.2005 г. на Ямболски окръжен съд като организация с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, Община Елхово, ул. "Калоян" №13, Област Ямбол.

Основните цели на Асоциация за местно развитие "Странджа" са да насърчава, подпомага и координира трансграничното и местното сътрудничество между членовете на асоциацията от една страна и НПО, общините, бизнес асоциациите и медиите от друга страна. Асоциацията осъществява дейност в обществена полза, свързана с разработване и реализиране на проекти от общ интерес.

Сдружение с нестопанска цел "Общински клуб на хората с увреждания- Елхово"

Сдружението е учредено на 31.01.2005 г. В гр. Елхово и регистрирано от Ямболски окръжен съд с Решение №373/23.02.2005 г.

Основните цели на неправителствената организация са: защита правата и интересите на членовете на клуба и на всички хора с увреждания на територията на Община Елхово в усилията им да бъдат интегрирани в обществото и личната им реализация; да спомага за облекчаване на живота на членовете на клуба и на всички хора с увреждания и адаптацията им към заобикалящата ги среда.

Сдружението извършва проучване на проблемите на хората с увреждания в Общината, разработване и осъществяване на проекти и програми за интегриране на хората с увреждания в обществото, организиране на семинари, беседи, дискуссионни срещи и други прояви за широко разпространение на проблемите на хората с увреждания и начините за тяхното разрешаване.

Сдружение „Училищно настоятелство – Общински детски комплекс”

Сдружението е учредено с Решение № 2066 от 08.12.2000 г. на Ямболски окръжен съд като организация с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, ул. "Калоян" № 13, Област Ямбол.

Училищното настоятелство цели обединяване усилията на родителската и другата общественост, като осъществява своите функции и задачи самостоятелно и във взаимодействие с ръководството на "Общински детски комплекс" - гр. Елхово - за подпомагане свободата на избора, доброволността на участието, образователната насоченост – въвеждане на нови програми за обучение, равнопоставеността на различните програми. Сред приоритетите му са развитието на творчеството, експериментирането, създаването на собствен облик, баланса между традиции и новаторство, партньорството на всички институции, имащи отношение към възпитанието на децата. Важна е работата за подобряване на материално-техническата база, откритостта на дейността на училищното настоятелство пред обществото, самостоятелността и необвързаността, политическа и религиозна необвързаност. Органите на сдружението са Общо събрание, Управителен съвет, Контролен съвет, Председател на Настоятелството и на УС. Приходите се формират от доброволни вноски, членски вноски, дарения, завещания, спонсорство, лихви и др.

Към част от детските заведения и училища са учредени и сдружения :

Сдружение „Училищно настоятелство на обединено детско заведение “НЕВЕН”

Сдружението е учредено с Решение № 369 от 14.03.2001 г. на Ямболски окръжен съд като организация с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, ул. “Славянска” № 6, Област Ямбол.

Сдружение „Настоятелство при Основно училище “Отец Паисий Хилендарски”

Сдружението е учредено с Решение № 890 от 27.05.2003 г. на Ямболски окръжен съд като организация с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, ул. “Асен Златаров” № 15, Област Ямбол.

Сдружение „Училищно настоятелство на Основно училище “Св. Св. Кирил и Методий”

Сдружението е учредено с Решение № 1675 от 03.10.2000 година на Ямболски окръжен съд като организация с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, Област Ямбол.

Сдружение „Училищно настоятелство при Гимназия “Св. Климент Охридски”- гр. Елхово

Сдружението е учредено с Решение № 1639 от 25.11.2002 г. на Ямболски окръжен съд като сдружение с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, ул. “Ангел Вълев” № 39, Област Ямбол.

Сдружение “Училищно настоятелство при Професионална Гимназия “Стефан Караджа”- гр. Елхово

Сдружението е учредено с Решение № 1213 от 29.05.2007 г. на Ямболски окръжен съд като сдружение с нестопанска цел, със седалище и адрес на управление гр. Елхово, ул. “Ангел Вълев” № 39, Област Ямбол.

Сдружение “Бизнес център – Елхово“ – град Елхово

Сдружение с нестопанска цел, създадено през март 2001 г., по Проект “Заетост чрез подкрепа на бизнеса” (JOBS), финансиран от Министерството на труда и социалната политика и Програмата за развитие на ООН. Сдружението е член на Асоциация “Национална мрежа за бизнесразвитие”, което със законни средства подпомага развитието на малкия, средния, фамилният бизнес и предприемачеството в региона на град Елхово. Сдружението се самоопределя като юридическо лице за обществено полезна дейност.

Сдружение „Дива България”

Сдружение с нестопанска цел (НПО) “Дива България” е туристическа и еко организация, осъществяваща дейност в обществена полза с представителство в гр. Елхово, Област Ямбол. Мисията му е да подпомага опознаването на красивите територии на страната.

Туристическо дружество “Родни простори”

Дружеството организира екскурзии в страната и чужбина, туристически походи по известни планински маршрути.

Сдружение „Туристически център - Елхово“

Сдружение „Туристически център – Елхово“ е неправителствена организация. То изпълнява дейност от 2013г. Сдружението съдейства за развитие на туризма на местно равнище и насърчава частната инициатива. „Туристически център – Елхово“ участва в разработването на програми за развитието на туризма на територията на общината и съдейства за тяхното изпълнение.

„Гранд Тур“ ООД

От 2012год. „Гранд Тур“ ООД изпълнява дейности в сферата на туризма. Фирмата извършва лицензирани дейности като туристическа агенция и туристически оператор. Организира екскурзии в страната и чужбина, почивки, пътувания свързани с празници, планински и екскурзионни преходи и др. Част от дейността на „Гранд Тур“ се изразява в подбиране на дестинации и договаряне на услуги – превоз, настаняване, хранене, екскурзии и др., за туристите.

2.3.4. Състояние и опазване на околната среда

Анализ на състоянието на околната среда по компоненти

• **Качество на атмосферния въздух - описание на ситуацията**

Град Елхово се намира в сравнително чист атмосферен район. Типичните замърсители за този район са прах, серен диоксид и други, но те са под допустимите норми. Според данни на Националния център по околна среда и устойчиво развитие към Министерството на околната среда, районът около гр. Елхово спада към слабо замърсените въздушни басейни на България.

Възможно е известно увеличаване на замърсяването на атмосферния въздух с прах и изгорели газове от превозни средства предвид натоварването на околновръстния път на гр. Елхово, който се явява пряк път за Република Турция.

По отношение чистотата на атмосферния въздух може да се каже, че е в границите на действащите нормативи, тъй като в общината няма големи населени места и промишлени обекти - източници на замърсяване. Поради тази причина гр. Елхово и общината не са включени в пунктовете за пробовземане, определени от МОСВ.

На територията на Община Елхово няма проведени системни наблюдения върху качествата на атмосферния въздух и лабораторни анализи за нивото на фоновото замърсяване не са извършвани.

По информация, събрана от направени доклади по ОВОС за местни обекти се вижда, че няма данни за превишаване на емисионните норми за допустимото повърхностно натоварване на открити площи с вредни вещества, отлагани върху земната повърхност :

- общ прах: 350 мг/ м² на денонощие;
- олово и неорганичните му съединения в отложения прах, определени като олово - 25 мг/ м²;
- цинк в отложения прах - 0,4 м²/ м² за денонощие.

Таблица 38

№	Замърсяващи вещества	Средночасова норма	Допустимо отклонение	Средноденонощна норма	Допустимо отклонение
1.	Азотен диоксид – NO ₂	200	50%	40	50%
2.	Серен диоксид - SO ₂	350	150(43%)	125	25(25%)

Нормите за фини прахови частици за опазване на човешкото здраве са: средноденоношна - 50 mg/m^3 ; средногодишна - 30 mg/m^3 .

Постоянни източници на емисии във въздуха на територията на общината са както във всички населени места, автомобилният транспорт и горивните инсталации за технологични нужди и отопление на работещите фирми и жилищата.

Голям брой от жилища в общината се отопляват с дърва и въглища.

На територията на общината не са изградени пунктове, като част от Националната система за мониторинг на околната среда /НАСЕМ /за контрол на качеството на атмосферния въздух.

Идентификация на факторите на въздействие

Потенциални източници на емисии в атмосферния въздух в общината са:

- емисии от транспорта;
- емисии от битови горивни процеси;
- емисии от фирмени промишлени инсталации.

На този етап действащите промишлени горивни инсталации са малко на брой и съответно количеството на емитираните замърсяващи вещества в атмосферата е незначително. Незначителни са и емисиите на вредни вещества в резултат на битовите горивни процеси независимо, че над 65% от домакинствата в общината използват въглища за битови горене.

• Води

Повърхностни води - описание на ситуацията

Основните източници на замърсяване на повърхностните води са отпадните битови води и водите от животновъдството. С изключение на гр. Елхово, където има изградена канализация, всички населени места в общината са без канализация. Отпадъчните води от населените места се заустват в септични ями или директно в близките дерета, р.Тунджа и притоците ѝ. Съществуващите промишлени предприятия и животновъдни ферми в повечето случаи нямат локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, а там, където такива са изградени, степента на пречистване е недостатъчна. Промислените отпадъчни води се заустват в повърхностни течащи водоизточници. Животновъдните ферми са разположени в близост до реки или дерета и директно заустват в тях замърсените отпадъчни води.

На територията на общината, съгласно заповед РД - 192/11.05.1998 г. на Министъра на околната среда и водите са определени два пункта за контрол качеството на повърхностните води, като част от НСМОС. Пункт 304 на река Тунджа при гр. Елхово и Пункт 309 на река Тунджа.

Оценката на състоянието на повърхностните води се извършва въз основа на Наредба №7/1986 г., която нормира замърсяването с различни вещества. Проектната категория на р. Тунджа на територията на общината е както следва:

- Р. Тунджа до гр. Елхово – II категория;
- Р. Тунджа след гр. Елхово до границата – III категория.

Пункт 304 – р. Тунджа гр. Елхово

Средно за периода 1998 – 2004, средномесечното съдържание на биогенните елементи $\text{NH}_4 - \text{N}$, $\text{NO}_2 - \text{N}$, $\text{NO}_3 - \text{N}$, PO_4 като цяло е високо и по показателите $\text{NH}_4 - \text{N}$, $\text{NO}_2 - \text{N}$ и орто PO_4 не отговаря на нормите за проектната втора категория на реката през цялата година. За

последните три години посочената тенденция се запазва с изключение съдържанието на $\text{NH}_4 - \text{N}$, което значително намалява и достига стойности, които са значително под ПДК за II категория.

Средногодишните концентрации на тежки метали, както и по отношение на хром / шест- и тривалентен/ и цианиди са по-ниски от нормите за II категория води.

Пункт 309 – р. Тунджа

Проектната категория на р. Тунджа при пункт 309 е III категория. Единствено съдържанието на нитритни йони е по-високо от ПДК. Повишено е съдържанието на $\text{NO}_2 - \text{N}$ през по-голямата част от годината, а през последните години предимно през студеното полугодие /м. януари, април, май/.

- идентификация на факторите на въздействие

Основно битово-фекалните води от гр. Елхово и останалите населени места в общината, както и тези от територията на съседните общини – Тунджа, Ямбол, Болярово .

Количеството на отведените в повърхностните водоеми непречистени отпадни води намалява.

- Независимо, че животновъдните фермите са с малък капацитет, заедно с отпадните води в речната система на общината се емитират и определени количества органични вещества;
- Отпадните води от предприятията на хранително-вкусовата промишленост в гр.Елхово, с. Кирилово.

Основни тенденции

Пункт 304 – р. Тунджа.Тенденциите в колебанията на емисионните показатели са представени на Фиг. Преобладаващи са негативните тенденции – намаляват съдържанията на показателите SO_4 , Cl , $\text{N} - \text{NO}_2$, $\text{N} - \text{NO}_4$, разтворени и неразтворени вещества, BPK_5 , окисляемост и др. Единствено годишните стойности на показателите амониев азот, нитритен азот и ортофосфати не отговарят на стандартите.

С нарастващи концентрации са показателите разтворен кислород и наситеност с кислород.

През последните години се наблюдава тенденция на увеличение на съдържанията на желязо и манган. Същевременно намаляват концентрациите на олово и цинк, докато съдържанието на никел остава постоянно. Независимо от тенденцията обаче, съдържанията на всички изследвани метали във водите на р. Тунджа отговарят на стандартите.

Пункт 309 – р. Тунджа

При пункт 309 тенденциите на изменение на емисионните показатели са аналогични на тези при пункт 304. Независимо от тенденцията на изменение, обаче съдържанията на всички изследвани показатели през последните три години отговарят на ПДК за III категория.

В хидробиологичния мониторинг е включена и р. Тунджа и нейните притоци. Водите на реката се оценяват като средно замърсени /биотичен индекс 2 – 3/

Подземни води - описание на ситуацията

Територия на община Елово попада в Ямболско-Елховския хидрогеоложки район.

Основен водоносен хоризонт е алувиалният. Неогенските седименти са умерено водоносни само в района на Елхово-Изгрев-Бояново.

В Ямбол - Елховския район подземните води имат обща минерализация от 0,7 до 1,13 g/l и обща твърдост 6,2-13,3 mg.ekv/l. Макросъставът на водите е доста разнообразен. Преобладават пунктовете с хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви води. Те са подходящи за изкуствено напояване.

- **Земи и почви**

Баланс на земите по основни фондове

Територията на община Елхово е 701 708 дка. С най-голям относителен дял са земеделските територии. Те са основен природен ресурс използван в стопанската дейност и по тази причина са подложени на значителен антропогенен натиск. Той се изразява в замърсяването им с тежки метали и пестициди, деградация на почвата /в т. ч. ерозия, киселяване, засоляване, заблатяване/.

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди - описание на ситуацията

Почвите на територията на общината са разнообразни по вид - смолници, канелени горски и жълтоземни, разпространени единствено в тази физикогеографска област. В ниската част на района край реките са разпространени алувиално-ливадните почви и чернозем-смолниците, които притежават редица качества, предпоставка за високоефективно плодородие.

Общината няма разработена Общинска програма за опазване на почвите и устойчиво ползване.

Причини за доброто екологично състояние на почвите е отсъствието на “активна” промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност.

Територията на община Елхово се отнася към Средиземноморската почвена област, Среднотракийско-Тунджанска провинция. Почвената покривка се характеризира с голямо разнообразие. Преобладаващи почвени типове са алувиално-ливадни, смолници и канелено-горски почви.

Излужените смолници са благоприятни за развитието на зърнени, фуражни и технически култури (Елховско поле). Излужените канелени и канелени-горски почви (по склоновете на Дервентските и Манастирските възвишения) са подходящи за овощни култури, лозя, тютюн и др. Алувиално-ливадните почви, типични за речните тераси, са благоприятни за отглеждането на зеленчуци. Почвените типове са развити върху мощна карбонатна основа. Почвеният слой е с дебелина от 20 до 40 см, съдържание на глина от 8 до 20% и хумус - 0,5 до 1,5%

От анализа на почвените типове, разпространени на територията на общината, следва извода, че тя разполага със значителни почвени ресурси за развитие на интензивно растениевъдство – зърнени култури, технически култури, трайни насаждения (лозя), фуражни култури.

Същевременно интензивното им използване е предпоставка за тяхната деградация и замърсяване с тежки метали. Ето защо е необходимо изграждането и подържането на мониторингова мрежа.

На територията на Община Елхово са добре проявени видовете почви, характерни за Южнобългарската зона, съгласно класификацията на почвите в България. Това са: смолници, канелени горски почви и ливадно-канелени почви.

От черноземите смолници най-широко разпространение и най-голямо стопанско значение за района имат излужените смолници. Те са подходящи за традиционно отглежданите култури в общината.

За повишаване на плодородието им се прилага органично и минерално торене, удълбочаване на горния пласт, подобряване на физичните им свойства чрез оструктуриране, варуване, напояване или засушаване.

В района на общината не са установени свлачищни и срутищни явления. Най-характерните явления, влияещи върху почвите са ерозията и изветрянето. Борбата срещу тях се осъществява с провеждане на залесителни мероприятия.

Селско стопанство

От общата площ на Община Елхово (701 134 дка), с най-голям дял се отличава селскостопанският фонд, следван от горския фонд и фонд населени места.

Площите със селскостопанско предназначение на община Елхово са 485 778 дка. Водещ подотрасъл е растениевъдството, като най-голям дял имат зърнените култури - пшеница и ечемик. Добри условия има за отглеждане на техническите култури - слънчоглед и кориандр. Малко е застъпено лозаро-овощарството. Зеленчукопроизводството е застъпено в частните стопанства на малки площи.

Собствеността на земите от селскостопанския фонд е частна (с най-голям процент), държавна и общинска.

□ *Замърсяване на почвата с пестициди*

Негодни и забранени пестициди

При висока температура пестицидите се изпаряват и създават сериозен екологичен проблем.

Идентификация на факторите на въздействие

Складовете за безопасно съхранение на негодните и залежали пестициди са едни от потенциалните източници за предизвикване не само на локални почвени замърсявания, но и на замърсяване на повърхностните и подземни води, тъй като по-голямата част от тях не отговарят на изискванията за съхранение на опасни отпадъци

В тази връзка са необходими конкретни действия за екологосъобразно съхранение и обезвреждане на препаратите за растителна защита:

1. Необходим е ежегоден мониторинг върху състоянието на складовете;
2. Осигуряване на финансиране на проект имащ отношение към безопасното съхранение на препаратите за растителна защита и ускоряване на процеса по депонирането им в 299 ББ-куба;

Съдържание на персистентни пестициди – органохлорни пестициди (ДДТ), фосфороорганични пестициди и триазинови пестициди.

На територията на общината няма изграден пункт за оценка на замърсяването на почвите с персистентни пестициди. В пунктовете в с. Тенево/община Тунджа/ и с. Устрем /община Тополовград/ концентрациите на ДДТ (сума) са в границите на фоновите концентрации от 0 до 0.3 мг/кг.

□ *Вредно киселяване*

За оценка степента на вредно кисляване на почвата, на територията на община Елхово няма изграден пункт.

□ **Ерозия на почвата**

□ **Нарушени терени**

Нарушените терени в резултат на добива на нерудни полезни изкопаеми заемат незначителна площ. Нарушените терени са разположени около рудник Лесово /част от оловно-цинковото находище Устрем/, рудник “Лалково” и рудник “Елхово”.

• **Защитени територии и биоразнообразие**

Защитени територии - описание на ситуацията

Съгласно Закона за защитените територии, в категория поддържан резерват в Община Елхово попадат следните две защитени територии:

Таблица 39

№ по ред	Наименование на резерватите	Община/землище	Вид на документа	№ на документа	Дата	Режим на ползване
1	2	3	4	5	6	7
1.	Балабана	Елхово	Зап.	376	15.X.1999 г.	Забранява се строителството на сгради, пътища и канали; Забранява се разкриване на кариери, изменение на водния режим и корекция на р.Тунджа, замърсяването с химични вещества, промишлени и битови отпадъци; Забранява се ловуване; Забранява се събирането на яйца и развалянето на гнездата на птиците; Забранява се използване на химически средства за борба с вредителите, в селското и горското стопанство; Забранява се паша на домашни животни в отдел 40"в"; Разрешава се обработването на селскостопанските земи; Разрешава се косенето на трева в земите от отдел 40 "в"; Разрешава се паша на домашни животни
2.	Долна топчия	Елхово	Зап.	377	15.X.1999 г.	Забранява се строителството на сгради, пътища и канали; Забранява се разкриване на кариери и мини, изменение на водния режим и корекция на р.Тунджа, замърсяването с химични вещества, промишлени

						и битови отпадъци; Забранява се създаване на лични и помощни стопанства; Забранява се ловуване; Забранява се събирането на яйца и развалянето на гнездата на птиците; Забранява се провеждане на горскостопански мероприятия в отдел 51; Забранява се използване на химически средства за борба с вредителите, в селското и горското стопанство; Разрешава се осъществяване на досегашните стопански дейности в земите от поземления фонд; Разрешава се провеждане на горскостопански мероприятия в земите от горския фонд; Разрешава се осъществяване на мероприятия за подобряване състоянието на местния фазан; Разрешава се риболова в р.Тунджа.
--	--	--	--	--	--	---

- Поддържан резерват (ПР) „Балабана” - обявен за резерват със Заповед № 2676 от 21.12.01960г. на Главно управление на горите, с цел да се запазят някои видове чапли. Прекатегоризиран в поддържан резерват със Заповед №РД-376 от 15.10.1999г и Актуализиран със Заповед №РД-57 от 30.01.2008г на МОСВ. Резерватът е с площ 76.98 ха и попада в имот с №078013 в землището на гр.Елхово, общ.Елхово
- Поддържан резерват(ПР) „Долна Топчия” - обявен за резерват със Заповед № 225 от 29.02.1960г. на Главно управление на горите, с цел да се запази и подобри състоянието на колхидския фазан у нас. Прекатегоризиран е в поддържан резерват със Заповед № РД-377 от 15.10.1999г на Министъра на околната среда и водите. Защитената територия попада в имоти с № 106001 землищата на с.Трънково и № 082048 в землището на гр.Елхово с обща площ 467,5 ха.

Биоразнообразие

Законът за биологичното разнообразие/ЗБР/ и Законът за лечебните растения /ЗЛР/ регламентират опазването на лечебните, редките и защитени растения.

Територията на поддържания резерват е разположена в Елховското поле от Тунджанската хълмиста и нископланинска област. Границите на поддържания резерват са определени със заповед № РД-377/15.10.99 г. на МОСВ с обща площ от 470,7 ха.

На север, запад и юг обектът граничи с гори и земи от ДЛ Елхово и земеделски земи в местността Острова, на изток с р. Тунджа.

Буферната зона на ПР е обявена със Заповед 757/19.07.84 г. на КОПС с обща площ 217,0 от която 129,1 ха е зелесена и 87,9 ха незалесена съгласно лесоустройствения проект от 1990 г. на ДЛ Елхово. Цялата площ на ПР е горски фонд. Установена е земеделска площ 2,9 ха заобиколена от площите на резервата и р. Тунджа.

ПР е обявен „с цел възстановяване и поддържане на растителността и условията на местообитание на колхидския фазан резерват „Долна Топчия” е прекатегоризиран в ПР със същото име.

Разрешени са следните дейности в неговите граници :

Извеждане на санитарни сечи, възстановяване и поддържане на крайречна гора, създаване на условия за гнездене на колхидски фазан, регулиране числеността на лисици, чакали, белки и диви свине”.

ПР административно принадлежи към община Елхово, землищата на гр. Елхово и с. Трънково.

Горите и земите на територията на ПР са изключителна държавна собственост определена със Закона за защитените територии /ЗЗТ/. Горите и земите в буферната зона са частна и публична държавна собственост. До 31.08.2001 г. са възстановени 958,65 дка частни гори и земи в буферната зона на резервата.

Управлението на ПР се осъществява от МОСВ и неговия регионален орган РИОСВ – Стара Загора. Към настоящият момент в резерватите се осъществява непрекъсната охрана от служители на РИОСВ – Стара Загора.

В Плана за управление на ПР са заложили мерки и дейности съгласно Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии на МОСВ.

На защитената територия “Балабана” са установени 99 вида птици, които използват територията за гнездене, ловуване и почивка по време на миграции. От тях 83 вида са защитени от ЗБР, в Червената книга на Р.България са включени 18 вида. От тях 17 са класифицирани като застрашени, а 1 вид попада в категория – рядък. Територията на резервата се обитава още от 7 вида земноводни и 13 вида влечуги. От тях 10 вида са защитени от ЗБР, а всички те са включени във Бернската конвенция. Бозайниковата фауна включва 35 вида, от които 6 вида са защитени от ЗБР, а 20 от тях са включени в Бернската конвенция.

Резерват “Долна Топчия” е зает от лонгозни гори, обитавани от птици - колхидски фазан, кос, дрозд, скорци, бухал, кукумявка; бозайници – лисица, чакал, заек, дива свиня, елен-лопатар. Съчетанието на относително висока средногодишна температура с висока влажност е предпоставка за оформянето на лонгозен тип местообитания. Долината на река Тунджа представлява своеобразен коридор за навлизането на медитерански и предноазиатски видове безгръбначни животни. Защитени от ЗЗП са: червената горска мравка, обикновеният гъсеничар, големия син бегач, голямото нощно пауново око. Територията се обитава от 7 вида земноводни и влечуги. От тях 10 вида са защитени по ЗЗП. Установени са 102 вида птици, като 82 са защитени от ЗЗП. Тук гнездят по една двойка от следните защитени видове: черна каня, голям ястреб, малък креслив орел. По време на миграции и зимуване тук почиват, ношуват и се хранят и следните видове: осояд, кръстопръст ястреб, кръстат орел, малък орел, сокол орко и сокол скитник. С изключение на находищата у нас и това в Гърция, навсякъде в Европа колхидския фазан се е кръстосал с внесените подвидове фазани. Бозайниковата фауна включва 35 вида, от които 6 вида са защитени по ЗЗП. В българската

Червена книга е включена видрата. Групата на Дребни и Хищни бозайници са с представително за региона разнообразие.

На територията на общината са разпространени редица лечебни растения /дървесни, храстови, паразитни и тревни/ и ловни видове, които подробно са описани в „Програма за управление на околната среда”. В нея са предвидени и редица мероприятия за стопанисване на голямото видово разнообразие.

Основният извод е, че територията на общината се характеризира с голямо флористично и фаунистично разнообразие. В тази връзка усилията трябва да бъдат насочени към неговото запазване и по-нататъшно проучване.

Основните заплахы за разнообразието на флората и фауната са:

- нерегламентирането събиране на лечебните растения;
- браконьерството;
- заплахата за редица ловни видове от популацията на хищниците.

Гори

Държавно горско стопанство - Елхово носи името на град Елхово, където се намира седалището му. На север от него се намира Държавно горско стопанство-Тунджа, на запад граничи с Държавно ловно стопанство-Тополовград, на изток – Държавно горско стопанство - Средец, а на юг е държавната граница с Република Турция.

Територията на Държавно горско стопанство - Елхово се намира в Ямболска област и обхваща изцяло две общини – гр.Елхово и гр.Болярово със съответните землища в тях. Стопанството е разположено в Тунджанската хълмиста и нископланинска област. Горите и горските площи са разположени по северните склонове на Дервенските възвишения, южните склонове на Манастирските възвишения, по хълмовете на Бакаджиците и само малка част от тях – в Елховското поле. Държавното горско стопанство има неправилна форма с дължина от север на юг около 41,8 км и ширина от изток на запад около 54,6 км.

Сравнително неголямото разнообразие на терена, обуславя и сравнителното еднообразие на наклона, изложението и надморската височина. Това еднообразие на терена прави дърводобива и лесокултурната дейност по лесно достъпни. Слабо нагънатия терен в района не е позволил да се образува много гъста хидрографска мрежа. Почти цялата територия на стопанството попада във водосбора на р.Тунджа, която е най – голямото водно течение в този район. Тя пресича Елховското поле и Дервентските възвишения, през красив пролом и излиза от страната.

Площта на Държавно горско стопанство Елхово е 35977.0 ха, като държавния горски фонд е 21621,8 ха , а 14355,2 ха е площ на недържавни горски територии – общински, частни и религиозни, залесената площ е 84,1 % от общата площ.

Характерни за региона са широколистните чисти и смесени насаждения, както и лонгозните гори по поречието на р.Тунджа.

Преобладават широколистните насаждения - цер, благун, космат дъб, акация и тополя, а иглолистните гори са представени от черборови култури , успоредно с тях е залесявано и с бял бор, който е извън ареала си и след една определена възраст започва масово да съхне, а и често е нападан от различни видове насекомни вредители, създадени са и култури от атласки кедър и зелена дугласка.

Средногодишното ползване на дървесина в държавния горски фонд и залесяването се

планират в по лесоустройствения проект за територията на горското стопанство. Необходимият посадъчен материал се осигурява от горски разсадник „Трънково”. Голямо е ловностопанското значение на горите. В района на стопанството е създадена фазанария, за развъждане на колхидски фазан, чийто естествени находища се намират в района на резерват „Долна Топчия”, но в момента тя се стопанисва от Държавно ловно стопанство „Тополовград”.

Екологичните условия благоприятстват развъждането на ценен дивеч – благороден елен, сърна, дива свиня, зайци, фазани, яребици и кеклик.

Анализ на състоянието на околната среда по фактори на въздействие

Отпадъци - описание на ситуацията

В системата на организирано сметосъбиране и сметоизвозване е обхванато населението на град Елхово и общината. Изградено е регионално депо за твърди битови отпадъци, което обслужва община Елхово и Болярово.

Необходимо е да се предприемат действия за :

- Предотвратяване на образуването на нови нерегламентирани сметища;
- Създаване на организация за разделно събиране на отпадъците;
- Организиране на мониторинг на нерегламентираните сметища и създаване на база данни за степента на замърсеност на природните компоненти;
- Насочване на усилията към повишаване на екологичната култура на населението и особено на подрастващото поколение.

Природна и техногенна радиоактивност

Министерството на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда и Лабораториите за радиационни измервания в Стара Загора, осъществяват системни наблюдения за радиационното състояние на околната среда на територията на Община Елхово по утвърдена мрежа от пунктове и съответна периодичност.

Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични контролни наблюдения са: радиационен гама фон - мощност на дозата гама лъчение - в [nGy/h], специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, дънни утайки и отпадъчни продукти - в [Bq/kg], обща бета-активност на води и спец. активност на тритий – в [Bq/l], съдържание на общ уран във води - в [mg/l], специфична активност на радий-226 и цезий-137 във води – в [mBq/l], обемна специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферен въздух- аерозолни проби, в [mBq/m³] и концентрация на радон в приземен слой въздух- в [Bq/m³].

Естественят радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда, специфична за всеки пункт, област, регион. На територията на общината радиационния гама-фон се наблюдава в пункта разположен при гр. Елхово. Средногодишните стойности на радиационния гама-фон варират в границите 80 – 90 nGy/h. Посочените изменения на мощността на дозата показват, че радиационният гама-фон е в границите на естествените стойности за съответния пункт и конкретните метеорологични условия.

Атмосферната радиоактивност се изследва на базата на автоматично събрани аерозолни проби (обем над 500 м³ въздух). Пробонабирането се извършва два пъти месечно в град Бургас. Не се наблюдават надфоновы повишения на специфичната активност на радионуклиди в атмосферата, като измерените стойности на техногенния $C_s - 137$ са $< 10 \mu\text{Bq/m}^3$, а на космогенният $Be - 7$ са в диапазона от 0.2 до 6.3 1 mBq/m^3 .

Радиационното състояние на необработваеми почви се оценява посредством извършване на недеструктивен гама-спектрометричен анализ на проби от предварително избрани контролни пунктове.

Тенденции

Тенденциите на динамиката на специфичната активност на естествените радионуклиди са към снижаване на специфичната активност на $U - 238$, $Th - 232$, $Pb - 210$. Специфичната активност на $C_s - 137$, $K - 40$ е с тенденция на повишаване.

Радиологичният мониторинг на повърхностно течащите води се осъществява чрез мрежа от пунктове и се изразява в контрол на показателите, съгласно Програма за провеждане на радиологичен мониторинг на околната среда – обща бета радиоактивност, съдържание на общ уран и съдържание на радий. Пунктове за радиологичен мониторинг на повърхностно течащите води са изградени на р. Тунджа– при гр. Ямбол и гр. Елхово. В съответствие с изискванията на Рамкова директива за водите (РДВ) във всички пунктове за контролен мониторинг се наблюдава пълният списък от общи физикохимични (ФХ) показатели, като предвидената честота е 4 пъти годишно. Поради важното значение на избраните пунктове за мониторинг общите ФХ показатели се наблюдават през всички години на Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ), за да се осигури представителна редица от данни при оценката на екологичното състояние. Резултатите от радиологичният мониторинг на повърхностните води на р.Тунджа, показват, че измерените радиологични показатели са значимо под ПДК, което налага извода, че основните реки, протичащи през територията на общината са били в добро радиационно състояние.

Извършваните регулярни мониторинги стигат до изводите:

- На територията на общината не се наблюдава радиоактивно замърсяване на въздуха, водите и почвите;
- Като потенциален източник на радиационно замърсяване може да се определи участък "Орлов дол", разположен на територията на съседната община Тополовград.

Шум - описание на ситуацията

В страната е изградена и функционира Национална система за контрол, ограничаване и снижаване на шума в населените места като основен управленски инструмент за проследяване и превенция на неблагоприятните здравно-екологични ефекти от разпространението и въздействието на фактора „шум“. Оперативната мрежа на Националната система са всички РИОКОЗ. Провежданото от тях системно наблюдение за определяне на шумовото натоварване в градовете отговаря на изискванията на "Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива" на МЗ. Контролира се шумът причинен от различни източници - автомобилен транспорт, въздушен транспорт и промишлени предприятия.

Основен източник на шумово замърсяване на територията на общината са транзитно преминаващите моторни превозни средства по първокласния път I – 7 и по второкласните пътища – II - 79 и II - 76 . Нарастващият автомобилен поток на преминаващи през общината в резултат на близостта на ГКПП Лесово, води до увеличаване на шумовото замърсяване до нива граничещи с нива носещи здравен риск.

Изграденият обходен път на гр.Елхово е добра предпоставка за защита на жилищните квартали от шум. На него са монтирани и шумозащитни прегради. В момента няма данни за замърсяване в гр.Елхово в резултат на шум от автомобилен транспорт и локални източници /заведения за обществено хранене, търговски обекти/.

Тенденции

За защита от шум в околната среда на общината е необходимо да се осъществят:

- Озеленителни и залесителни мероприятия ;
- Ремонт на пътни участъци и определяне на места за паркиране;
- Мониторинг на обекти, източници на шум, които са разположени в жилищните зони на населените места или в близост до тях;
- Разработване и прилагане, при необходимост, на планове за действие за подобряване на акустичното състояние на населените места в общината.

2.3.5. Административен капацитет

Зониране на територията на общината

Регионална политика на локално ниво е насочена към развитие на населените места, защото в тях се създават и мултиплицират условията за живот, труд и отдых на населението.

При планиране на развитието на общините основно изискване е териториалното адресиране на приоритетите, целите и мерките. Това налага създаването на пространствен модел за групиране на населените места, с които са обвързани мерките в плана за интегрирано развитие на община Елхово.

Фактори за териториална диференциация

Основните фактори които определят зонироването на територията на общината са релефа, категорията на селищата /град- село/, броя и динамика на населението по селища, и транспортната достъпност до общинския център и др. по-важни пътища.

Конфигурацията на границите и естествените форми на релефа и надморската височина определят в хипсометричен аспект Северна равнинна зона (с около 100 м.н.в.) и Южна планинска зона /около 450 м.н.в./. Това дава отражение и върху конфигурацията на пътната и селищната мрежи.

Групирането на населените места е свързано с броя на населението и неговата динамика.

- Град Елхово е единственият град на територията на община Елхово. Той съсредоточава 69% от населението и по големина се причислява към малките за страната градове;
- Големи села (над 1000 д.) на територията на общината няма;
- Друго “стъпало” в кривата на емпиричното правило “ранг – размер” се образува от селата с население над 500 д. – Изгрев, Гранитово, Лесово, Бояново. С изключение на Лесово, останалите села от този ранг и общинския център са разположени в

равнинната северна част на общината. Те са предимно разположени в западната част на общината проследявани от север на юг.

- Отделна група формират 5 села с брой на населението около средния за селските селища в общината (343 д.) – Пчела, Малък манастир, Кирилово, Мелница, Маломирово. Всички те имат постоянно население над 200д. и са разположени предимно около общинския център.
- Най-малките села са в последната група предимно в югоизточната, планинска част и в североизточната част. Те са с население под 200 д. това са Раздел, Жребино, Трънково, Борисово, Вълча Поляна, Голям Дервент, Добрич, Лалково, Малко Кирилово, Славейково, Стройно и Чернозем;

Различията в скоростта и нивото на застаряване на населението разделят населените места в три групи със специфична характеристика на формиралите се демографски структури.

Първата обхваща общинския център и близките големи и средни села Изгрев, Малък Манастир, Гранитово, Бояново, Мелница, Маломирово, Пчела, Кирилово. Заедно с Лесово те съсредоточават над 80% от трудоспособните в общината.

Втората група включва средни по големина села с надтрудоспособно население 45 – 60%. Сред тях са Мелница, Раздел, Жребино и Трънково.

В третата група са малките и много малките села с дял на надтрудоспособните от 60% - до 100%. В нея попадат селата от югоизточната периферия и североизток - Борисово, Вълча Поляна, Голям Дервент, Добрич, Лалково, Малко Кирилово, Славейково, Стройно, Чернозем.

Процесите на депопулация са причина за намаляването на селското население и преминаването на селата към все по-ниски по ранг групи. В селата от третата група показателите на естественото възпроизводство на населението изключват възможността за демографското му стабилизиране.

По приетата категоризация от Национален център за териториално развитие на населените места гр. Елхово е трета категория /функционален тип/. За сравнение гр. Ямбол е първа категория, а общинските центрове Страджа и Болярово четвърта.

Вътрешнообщинските пътни връзки са важен фактор за интензитета на социално – икономическото развитие, респ. за формиране на опорните селища. Съвременна конфигурация на пътната мрежа и ГКПП определят направлението на транзитните транспортни връзки предимно в посока “север-юг”. Транспортната достъпност на всички села до общинския център е вторият важен индикатор. Той има отношение към трудовите пътувания, административните услуги, достъпа до спешна медицинска помощ и пожарна безопасност. С отдалечаване от общинския център в югоизточна посока, честотата на връзките намаляват значително, като се увеличава и времето за пътуване поради полупланинските пътни условия.

Пространствени зони

Вътрешнорегионалните различия в социално-икономическото развитие, природното многообразие и горепосочените фактори са причина за условното отделяне на две зони: Северна равнинна и Южна планинска.

Северната - зона обхваща гр. Елхово и 13 съседни села в Елховското поле. В нея живее над 80% от населението на общината. Границата с Южната зона преминава по землищата на селата Гранитово, Чернозем, Маломирово и Добрич които са към северната

зона. Тя е с по-умерен спад на броя на населението и с относително по-благоприятни демографски структури което се дължи на общинския център и големите села. Като вторични опорни центрове в тази зона се открояват селата - Изгрев, Малък Манастир, Гранитово и Бояново. Тук са съсредоточени промишленото производство, по голямата част от обработваемите земи и звената на общественото обслужване.

Южна - зона по географско положение и характеристики е селска съставена от 8 села. Между последните две преброявания населението на зоната намалява с почти 20%. В нея попадат големите за общината села Лесово и Мелница, които имат потенциал да бъдат вторичните опорни селищни центрове в южната зона. В нея съществува значителен потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм, както и на услуги обслужващи транспортния поток - Лесово. В зоната попадат част от най-малките села в които възможностите за естествено демографско стабилизиране са изчерпани, което застрашава бъдещото им развитие.

Разпределението на населените места по брой на населението има съществено значение при определяне на вторичните центрове, само ако се разглежда във връзка с функциите на населените места в общината. В Северната равнинна част на община Елхово преобладават сравнително големи села. Потенциалните, но практически нереализирани вторични центрове, са в силна зависимост от обслужването и ежедневния трудов обмен с гр. Елхово. Същевременно в южната част на общината, някои големи села – напр. селата Лесово и Мелница са важни центрове, които могат да изпълняват по-широки функции. Депопулацията на малките селища в планинските територии през последните десетилетия е устойчива тенденция в развитието на селищната мрежа.

В очертаните зони необходимостта от развитие на опорните (вторичните) центрове на територията са основа за устойчиво и балансирано развитие на общината. Перспективни опорни центрове са определени във всяка зона, като те могат да изпълняват обслужващи функции и за селища от друга зона.

SWOT анализ	
Силни страни	Слаби страни
• Благоприятно географско и трансгранично положение, подсилващо икономическото развитие ; • Близост до богат природен потенциал и красив ландшафт - поречие на р. Тунджа и планините Странджа и Сакар; • Наличие на Гранично контролно-пропускателен пункт в границите на Общината; • Добра свързаност на града с пътища от републиканската пътна мрежа и автомагистрала Тракия; • Извършени основни ремонти на главни улици в града; • Изградена пречиствателната станция за отпадни води ; • Голяма част на обновения сграден фонд на публична инфраструктура и многофамилни жилищни сгради; • Изградена мрежа от образователни, здравни социални и културни институции; • Наличие на спортен комплекс в Парк за културен отдих; • Многофункционална спортна зала ; • Добре функциониращ център за услуги и информационен център за мобилни услуги и съвети на гражданите и бизнеса в Община Елхово; • Многообразие от културни дейности и утвърдени събития, подчертаващи културната идентичност; • Богато културно – историческо наследство, съхранени традиции и обичаи; • Благоприятни природни и климатични условия /плодородни почви, водни ресурси, значителен агроклиматичен потенциал/ ; • Чиста и запазена природа, съхранено биоразнообразие; • Почвено разнообразие, благоприятно за отглеждането на широка гама култури – зърнени, маслодайни, технически, зеленчуци, овошки, лозя, и за поддържане	• Негативни демографски тенденции и миграция на населението извън територията, особено на висококвалифицирани кадри и млади хора; • Влошено качество и на места амортизирана пътна инфраструктура; • Недостатъчно изградена и амортизирана инфраструктура в областта на водоснабдяването и канализацията; • Голяма част от улиците V и VI клас се нуждаят от основен ремонт; • Липсва велоалейна мрежа; • Градът няма изграден имидж на туристическа дестинация - причина за слаба туристическа посещаемост; • Слаба предприемаческа активност сред населението; • Почти липсва производство на продукти с местна идентичност; • Разпокъсана собственост върху земеделската земя; • Липсата или сериозната амортизация на хидромелиоративните съоръжения е ограничителен фактор пред развитието на поливно земеделие; • Недостатъчен иновационен потенциал на всички отрасли на територията; • Ниска добавена стойност на икономиката; • Липсата на преработвателни предприятия за произвежданата селскостопанска продукция води до ниска добавена стойност на местната икономика, трудна реализация и ниски изкупни цени на земеделските продукти; • Традиционни за територията подотрасли на промишлеността в упадък;

на пасища и ливади; • Богато биоразнообразие – фактор за развитие на различни видове туризъм; • Традиции в развитието на аграрния сектор; • Екологична чистота на почвите, липсват промишлени замърсители в региона. Добър потенциал за развитие на производство на екологични продукти (зеленчуци, лозарство, плодове);	
Възможности	Заплахи
• Външни инвестиции; • Финансиране и по-ефективно използване на финансовите средства от фондовете на Европейския съюз и други донорски програми; • Публично-частни партньорства; • Рехабилитация и ремонт на пътни настилки, ремонт на тротоари, подобряване на достъпа на хора с увреждания и проектиране на велоалеи; • Създаване на достъпна информационна среда, която да стимулира обмена на идеи, конкурсното начало и популяризирането на културни ценности; • Засилване на рекламата на града и Общината като туристическа дестинация и популяризиране на културното наследство, включително чрез включване на града в регионален туристически продукт; • Засилване значението на зоните по поречието на р. Тунджа като места за отдих; • Допълване на съществуващите зелени пространства с повече и по-разнообразни рекреационни функции; • Привличане на населението за участие в кампании за почистване, поддръжка и залесяване на зелени площи за широк обществен достъп; • Потенциал за развитие на услугите; • Потенциал за изграждане, сертифициране и популяризиране на териториалната идентичност;	• Влошаване на демографските процеси и засилване тенденцията на миграция на населението извън общината; • Демографски срив - прогресивно намаляващо и застаряващо население; • Продължително влияние на негативните финансови, демографски и икономически фактори; • Загуба на работна сила, привлечена от по - добрите условия на живот в големите градове; • Нарастване броя на необитаваните жилища; • Ограничени финансови инструменти за стимулиране на местния бизнес и инвеститорите; • Ограничен пазар и нелоялна конкуренция;

Част II. Цели и приоритети за развитие на Община Елхово за периода 2021-2027

Планът за интегрирано развитие на Община Елхово е разработен за 7-годишен период на действие – от 2021 година до 2027 година. С него се определят средносрочните цели и приоритети за развитие на Община Елхово, при отчитане на специфичните ѝ характеристики и потенциал. Планът е съобразен с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие и със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

Планът е изготвен съгласно насоките за разработване на съдържанието на ПИРО, подробно описани в Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., одобрени със Заповед на Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Същият отговаря на изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, като същевременно съответства и на Националната стратегия за регионално развитие на Р. България (2012-2022) и Интегрираната териториална стратегия за развитие на югоизточен регион за периода до 2027 г.

Планът за интегрирано развитие на Община Елхово за периода 2021 г. - 2027 г. отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС. Най-общо, стратегическите цели на тази политика са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт на страните членки на ЕС. Освен по отношение хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, връзка е намерена и по отношение на методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на ПИРО. В този процес са използвани, утвърдените в европейската практика, инструменти за определяне на физически и финансови индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и проектите в рамките на ПИРО. Ефективно се използват формите за предоставяне на информация и публичност по отношение на разработването, приемането и изпълнението на плана, както и за стимулиране на активното включване на широк кръг партньори в областта на интегрираното устойчиво местно развитие.

Стратегическата част на План за интегрирано развитие на община Елхово (ПИРО) обхваща формулирането на визията за развитие на общината до 2027 г., стратегическите цели, приоритетите и мерките за изпълнение. При формулиране на целите и приоритетите за развитие за периода 2021 г. - 2027 г. е използван утвърден алгоритъм.

Първата стъпка се състои в определяне на Визия за развитие на Община Елхово до 2027г. Втората стъпка е избор на стратегически цели, постигането на които ще доведат до реализирането на Визията. Следва формулиране на приоритети, адресирани и йерархично обвързани със стратегическите цели. За всеки от приоритетите са определени мерки, за постигането на които са идентифицирани конкретни проекти.

За разработването на целите и приоритетите на План за интегрирано развитие на Община Елхово са използвани следните методи и подходи:

- Дефиниране на полюси на растеж и развитие с цел оптимизиране на пространствената структура и селищната мрежа;
- Метод на експертните оценки;
- Списъци и матрици на планирани мерки в стратегическите документи за национално, регионално, общинско развитие, национални секторни стратегии; стратегии на ЕС, други официални документи, съдържащи политики, които включват плановия хоризонт до 2027 г.
- Групово вземане на решение за избор на алтернатива въз основа на конструктивен диалог, решаване на конфликтите и постигане на консенсус.

Информацията, върху която стъпва формулирането на стратегическата част на ПИРО Елхово се съдържа в Анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на общината. Към тази основна база данни са интегрирани изводите на разработения ИПГВР на община Елхово и проектният вариант на ОУП.

Стратегическата част на ПИРО Елхово включва анализ на нагласите и вижданията за развитие на общината на широк кръг заинтересовани страни, демонстрирани в проведената анкета, в обсъждания и консултации при прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Изводите са съобразени със законовите рамки в страната във всички относими области: регионалното развитие, устройство на територията, опазване на околната среда, биологичното разнообразие и защитените територии, опазване на културното наследство, опазване на води, гори и земеделски земи, насърчаване на инвестициите, социалното подпомагане и т.н.

Отчетени са политиките, новите тенденции и основните цели, които ще стимулират инвестициите на ЕС в периода 2021—2027 г. :

- иновации, цифровизация, икономическа промяна и подкрепа за малките и средните предприятия ;
- инвестиране в енергийния преход, възобновяемите енергийни източници и борбата с изменението на климата;
- по-добра свързаност със стратегически транспортни и цифрови мрежи
- подкрепа за качествена заетост, образование, умения, социално приобщаване и равен достъп до здравеопазване ;
- подкрепа за местните стратегии за развитие и устойчивото градско развитие .

Стратегическата част на ПИРО Елхово е разработена и ще бъде прилагана като част от общата система за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, установена в рамките на националната политика за регионално развитие.

2.1. Визия

Визията на ПИРО Елхово се базира и е съобразена с визията, изведена в ИПГВР на Община Елхово.

Визията на ПИРО е:

„Елхово – град с бъдеще“

2.2. Стратегически цели, приоритети и мерки

Формулирани са три стратегически цели, които са съобразени с възможностите и ресурсите на общината и са насочени към преодоляване на предизвикателствата. Това им придава качества като специфичност и значимост. Около Визията и Стратегическите цели се обединяват местната власт, представители на всички заинтересовани страни, участниците в проведеното обществено обсъждане, кметовете и кметските наместници. Целите са амбициозни, но същевременно общосподелени, реалистични и постижими във времеви обхват на следващия програмен период 2021 г. - 2027 г. както и измерими, чрез система за мониторинг и оценка. Целите са в тясна координация помежду си, което е от особено значение, защото представляват израз на локалните политики по всички въпроси от местно значение. Прилагането на интегрирания подход при планирането на стратегическата част на ПИРО Елхово и на програмата за неговата реализация е предпоставка за ефективно управление на взаимосвързаните фактори на обществено развитие и растеж, базирани на местните предизвикателства и ресурси.

Три основни стратегически цели ще стимулират инвестициите на Община Елхово в периода 2021—2027 г.:

Стратегическа цел 1 : Икономическо развитие и свързаност

Стратегическа цел 2 : Териториално развитие и свързаност

Стратегическа цел 3 : Социално развитие и свързаност

Изведени са 6 приоритета, които да адресират предизвикателствата и нуждите на гражданите, бизнеса и администрацията на община Елхово и да подкрепят оптималното постигане на стратегическите цели:

Приоритет 1. Развитие и подкрепа за въвеждане на иновации и съвременни технологии

Приоритетът е насочен към модернизиране на развитието на общината, чрез въвеждане на иновативни производства, повишаване на инвестиционната активност, засилване ролята на модерното предприемачество и повишаване качеството на работната сила.

В съответствие е с основна цел за развитие на България за периода до 2030 г., а именно технологична трансформация на икономиката, повишаване на ресурсната ефективност и наваксване на изоставането в цифровизацията.

Ключовите дейности в този приоритет са подкрепа за нови инвестиции с повишена ефективност, установяване на иновационния подход във всички сектори на икономиката, подобряване на инвестиционната среда и привличане на стратегически инвеститори, адаптиране на националната и регионалната политика към нуждите и специфичните условия за МСП и създаване на мрежи и инфраструктури, базирани на иновации и технологии, насърчаване на мерките за енергийна ефективност в предприятията и за преход към кръгова икономика, поддържане на ефективен регионален и местен пазар на труда.

Изведени са следните мерки :

- 1. Насърчаване на техническото обновяване и иновациите**
- 2. Създаване на възможности за привличане на инвестиции и предприемачество**
- 3. Развитие, подпомагане и възможности за публично - частните и междусекторни партньорства**

Приоритет 2. Повишаване ефективността на бизнеса и селското стопанство

Изведени са следните мерки :

1. Развитие на местния потенциал на туризъм и културно наследство

Природните ресурси на региона и културно-историческо наследство в различна степен и в отделните части на региона е все още слабо интегрирано в туристическа дейност с висока добавена стойност.

Като приоритетни дейности и мерки за развитие на туризма в региона се очертават: подпомагане на местния икономически потенциал за развитие на различни видове туризъм (културен, религиозен, познавателен, еко и приключенски, селски туризъм), чрез развитието на туристически атракции и специализирана инфраструктура за оползотворяване на туристическите ресурси (включително изграждане на съпътстваща инфраструктура); популяризиране на туристическите продукти на региона в национален и международен план посредством рекламни кампании с фокус върху неговите уникални качества; повишаване професионалната квалификация на заетите в туризма.

2. Модернизация на селското стопанство

Наличието на природни ресурси и културното наследство са важна част от специфичния потенциал на Община Елхово. Усвояването на ресурсите по ефективен и устойчив начин е една възможност за развитието на Общината и за стимулиране на икономическия растеж и заетостта. Целта е развитието на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, като се гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите в отрасъла. Обхватът на дейностите и мерките за подкрепа включва: модернизиране и технологично обновяване на стопанства и инфраструктура в отрасъла; стимулиране на инвестициите за модернизация и технологии за прецизно земеделие, за подобряване на ефективността на производството в сектора и повишаване на неговия потенциал за по-екологично производство на храни с по-малко ресурси, както и за развитие на веригата за създаване на стойност; ефективно управление на рисковете в земеделието и адаптирането му към климатичните промени; насърчаване развитието на биологичното

земеделие; насърчаване земеделските производители да предоставят екологични услуги и услуги, свързани с климата.

3. Балансирано управление на горите

Мярката е насочена към дейности за съхраняване на горските територии, чрез защита на горския фонд, залесителни мероприятия, ефективно ползване на горските територии.

Приоритет 3. Развитие и модернизация на техническата и благоустройствена инфраструктура и опазване на околната среда

Постигането на растеж в Общината и региона е свързано до голяма степен със степента на развитие на комуникационната инфраструктура. Транспортната и дигиталната инфраструктура са факторите, които спомагат за отключване на специфичните потенциали на регионите и увеличаване на конкурентните им предимства. От друга страна, те водят до повишаване на териториалното сближаване и постигане на по балансиран растеж и възможност за осигуряване на равен достъп на всички жители, независимо от тяхното местожителство до икономически и социални функции и услуги. Подобряването на териториалното сближаване и на качеството на управление на териториално ориентираните политики изисква местната и регионалната политика да бъдат фокусирана върху подкрепа на районите, изправени пред трудности, малки и средни населени места, които са в процес на загуба на своите социални и икономически функции, слаборазвити и населени места, отдалечени от общинския и областен център в региона и страната, като и подкрепа за мерки, свързани с реструктурирането и адаптирането им.

Местната транспортна инфраструктура е основен фактор, способстващ за разпространението на процесите на развитие и постигане на териториална свързаност.

Изведени са следните мерки :

1. Подобряване състоянието и модернизация на транспортната мрежа

Подобряването на свързващата инфраструктура се фокусира върху ограничаването различията и предоставянето на равен достъп до услуги. Това е свързано основно с рехабилитация на общинската пътна мрежа. Предвиждат се следните мерки за развитието на транспортната инфраструктура в Общината: Рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа и уличната мрежа; Подобряване на вътре общинската свързаност на населените места; Изграждане на алеи и веломаршрути; Подобряване на транспортния достъп до туристически обекти.

2. Подобряване състоянието и модернизация на водопроводната и канализационна мрежа

В Община Елхово ще продължи изпълнението на мерките и дейностите по изграждането и/или модернизацията на техническа инфраструктура – водоснабдителни и канализационни мрежи.

Извършването на оценка на нивото на загубите по водоснабдителната система и изготвянето на план с действия за намаляване им ще бъде основа за предвижданията по отношение на развитие и реконструкция на водоснабдителната система.

Ще бъдат концентрирани усилия за повишаване на ефективността на ползване на водите, чрез продължаваща реконструкция и модернизация на амортизираната водопроводна мрежа, подобряване техническото състояние на водопроводните системи.

3. Благоустрояване на градската среда и на публични пространства

Предвижда се изпълнението на редица дейности, които ще имат за цел създаването на една още по-добра среда за живот и работа на населението. Подобряването на физическата и жизнена среда в населените места предоставя повече и разнообразни възможности за спорт, работа и отдих, задържа и привлича по високообразованите и квалифицирани млади хора. Предвидени са интервенции за благоустрояването на междублокови пространства в централната част на града, което ще осигури по-добро и безопасно придвижване на жителите при извършване на ежедневните им дейности. Улесненият достъп на жителите до домовете им или търговските зони и създаването на по-естетична и устойчива физическа среда ще спомогне за възстановяване и съживяване на междублоковите пространства и превръщането им в предпочитани места за социални контакти, спорт и отдих, което от своя страна ще повиши качеството на живот на местната общност. За изграждането на достъпна и хармонична градска среда се предвижда да се извършат интервенции за благоустрояване на зелени площи, благоустрояване на площадни и пешеходни пространства, благоустрояване на зони за широко обществено ползване, детски площадки и обособяване на допълнителни паркоместа, където е възможно. В резултат ще се създадат съвременни и естетични условия в централните части на града и малките населени места в Общината, превръщайки ги в центрове за социализация и отдих на местното население. Те ще станат предпочитано място, където хората ще могат да прекарат свободното си време, да спортуват и отдъхват.

Важен идентифициран проблем и нужда е подобряване на сигурността и обществения ред в града и съставните селища на общината. Като част от тази приоритетна цел ще продължи да бъде бъдат доизграждане/надграждане на системи за видеонаблюдение в градските зони и съставните селища.

4. Подобряване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми източници на енергия

Насърчаване изпълнението на дейности, насочени към инсталиране на генератори за вятърна и соларна енергия, извличане енергията на биомасата, мерки за енергийна ефективност. Предвидени мерки: Диверсификация на енергийните доставки и нарастване дела на възобновяемите източници; Повишаване на енергийната ефективност на обществени и жилищни сгради, улично осветление, Насърчаване и намаляване на енергийната интензивност в домакинствата.

5. Предотвратяване образуването на отпадъци и управлението им

Ще се оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряването на съвременни технологии за събиране, предварително третиране, сепариране и компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба.

6. Възстановяване и съхранение на околната среда

Високото качество на живот на населението включва равнопоставеното отчитане на екологичния фактор в процеса на икономическо и социално развитие. Подобряването качествени характеристики на елементите на околната среда, е ключов момент в постигането на високо качество на живот в община Елхово. Постигането на високото качество на елементите на околната среда ще подобри атрактивността на общината при привличането на инвеститорски интерес в различни сфери - промишленост, селско стопанство, туризъм.

Мярката е насочена към дейности за постигане утвърдените на национално ниво европейски стандарти и изисквания за опазване на околната среда и за устойчиво развитие. В съответствие с европейските принципи в областта на околната среда, съществува необходимост от реализирането на мерки, насочени към подкрепа на МСП, които изразходват по оптимален начин природните ресурси и не замърсяват околната среда.

В контекста на политиката за опазване на околната среда, предвидената мярка е насочена и към дейности за съхраняване и развитие на защитените природни ресурси, поддържане на биологичното разнообразие.

Приоритет 4. Интегрирано развитие и сътрудничество

Активизиране на трансграничните контакти и разширяване на сътрудничеството със съседните гранични райони; Инвестиции за повишаване на местното предприемачество и насърчаване конкурентоспособността на МСП (които да бъдат привлечени като директни получатели на помощта по програмите за трансгранично сътрудничество); Включване в инициативи за превенция на риска/предотвратяване и смекчаване на последствията от климатичните промени; Развитие на трансгранично сътрудничество за решаване на съвместни екологични проблеми; Развитие на алтернативни форми на туризъм с по-висока добавена стойност за социално-икономическото и териториалното развитие на региона; Инвестиране в общи продукти и услуги, свързани с историческото, природното и културното наследство, със силен акцент върху създаването на заетост за малките и семейните предприятия; Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство; Трансгранични проекти.

Съвместните инициативи в тази връзка могат да бъдат реализирани и чрез инструменти за интегрирано териториално развитие, основани на съвместни стратегии за териториално развитие.

Изведени са следните мерки :

- 1. Създаване на нови и развитие на съществуващи трансгранични и междурегионални партньорства**
- 2. Създаване на съпътстващи партньорства между общините**

Приоритет 5. Подобряване на образователната, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура и инвестиции в човешки капитал

Основен фактор за определяне качеството на живот в общината е възможността жителите и да получават качествени социални, здравни, културни и други обществени услуги. За повишаване на качеството на живот и привлекателността на Общината, чрез този приоритет се планира реализация на целенасочени мерки за развитие на всички нива на образователната, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура, които се нуждаят от непрекъснато усъвършенстване на инфраструктурата и съвременно оборудване, осигуряващи възможности за модерно обслужване (в услуга на населението).

Изведени са следните мерки :

- 1. Подобряване състоянието и модернизация на образователна, здравна, социална, културна и спортната инфраструктура и достъпа до техните услуги**

Грижите за населението са насочени към осигуряване на равен достъп до качествени, устойчиви и достъпни услуги, чрез развитие на инфраструктурата и създаване на възможности за комплексно обслужване. Планираните мерки включват продължаване на модернизирването на образователната инфраструктура (училища, детски градини, център за подкрепа за личностно развитие, обществения, спортни площадки и физкултурни салони), интервенции, които да подобрят достъпа на населението до първична и болнична помощ, подобряване на средата в съществуващи социални услуги и социални обекти, създаване на социални услуги, насочени към възрастни и болни хора, поддържане и обогатяване на културната инфраструктура, опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, подобряване, поддържане и/или създаване на условия за спорт в свободното време и спорт за всички и увеличаване на мобилността на населението от всички възрастови групи.

- 2. Повишаване квалификацията на работещите в образователна, здравна, социална, културна инфраструктура и администрации, чрез провеждане на програми за обучение**

Създаване на различни модели на подкрепа за преквалификацията, мотивационни обучения и адаптивност на трудоспособното население. Тези модели следва да се основават на партньорство (между общинската администрация, останалите институции и частния сектор), непрекъсната комуникация и работата в мрежи.

3. Осигуряване на възможностите за социално включване на уязвимите групи в общността и в домашна среда

Предоставяне на интегрирана подкрепа, чрез достъп до социални услуги „Личен асистент“, „Социален асистент“, „Домашен помощник“, „Патронажна грижа“; здравни услуги, услуги „Топъл обяд“, Домашен социален патронаж, „Приемна грижа“ и др. Дейности и проекти за социално включване и равни възможности.

Приоритет 6. Подобряване ефективността на административния капацитет

Приоритетно ще се изпълняват дейности и проекти за ефективно управление и планиране, чрез поддържане на висок административен капацитет.

Проектите ще бъдат насочени към подобряване на услугите и оптимизиране на структурите и функциите на администрацията. Предмет на финансиране ще бъде подобряването на качеството и достъпността на административните услуги; намаляването на административната тежест; въвеждането на инструменти и процедури за мониторинг и оценка на публичните политики; управлението и развитието на човешките ресурси в администрацията. Други проекти в тази мярка ще имат за цел да доразвият електронизацията и осигуряването на по-лесен достъп до услуги за гражданите и бизнеса включително чрез комплексно административно обслужване и развитие на електронното управление. Предвижда се осигуряване на лесен и удобен достъп до администрацията за лица от уязвимите групи и такива, пребиваващи в по - отдалечени райони като освен физическия достъп до звената за услуги ще се реализират и инициативи за създаване на мобилни или изнесени услуги.

Ще бъдат подкрепени инициативи както за извършване на прегледи на публичните политики, така и за изграждане на капацитет за по-добро планиране и изпълнение на политиките и стратегиите, и по отношение на финансовото им управление. Най-често предоставяните услуги за бизнеса на общинско ниво ще бъдат стандартизирани и унифицирани и ще бъде създаден модел за ключови общински услуги, с което допълнително ще се намали административната тежест и ще се подобри бизнес средата. Предвижда се и подобряване на управлението на човешките ресурси в администрацията. Ще се създадат механизми както за установяване на потребностите от обучение, така и за мониторинг на ефективността на проведените курсове. Ще се инвестира и в повишаване на техническата компетентност на служителите с оглед по ефективно използване на новите технологии в тяхната работа.

Изведени са следните мерки :

- 1. Подобряване качеството и усъвършенстване на административното обслужване.**
- 2. Развитие и поддържане на висок административен капацитет, в т.ч. прилагане на добри практики, електронно управление, високо ниво на обслужване на гражданите и бизнеса, партньорство с други общини**

Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност

Партньорството и сътрудничеството са основни принципи, приложими при подготовката и реализацията на ПИРО. При идентифициране на нуждите, потенциала за развитие на общината и възможните решения на съществуващи проблеми, водещ е подходът „отдолу-нагоре“. Приоритетите и мерките, включени в плана са формулирани в режим на диалог и сътрудничество между администрацията и гражданското общество и конкретните дейности, които гарантират успеха на този процес са заложи в Комуникационната стратегия, разработена като част от ПИРО.

Стратегията е насочена към постигане на следните цели:

- Публичност на информацията и прозрачност в процеса на подготовка и изпълнение на ПИРО;
- Идентифициране на заинтересованите страни;
- Привличане на различните професионални и социални групи и на отделни представители на гражданското общество за активно участие при формиране и прилагане на местната политика за интегрирано устойчиво развитие;
- Мониторинг и контрол.

Осигуряването на необходимата публичност на процеса, идентифицирането на заинтересованите страни, осъществяването на контакт с тях и мотивацията им да участват активно в процеса на разработване и изпълнение на ПИРО е ангажимент на Общинска администрация.

Приоритетите и мерките в плана са обсъдени и съгласувани с всички заинтересовани публични органи, икономическите и социални партньори, физически и юридически лица с отношение към развитието на общината, структури на гражданското общество, организации ангажирани с проблемите на околната среда, социалното включване, гарантирането на основните права и правата на хората с увреждания, равенството между половете и недискриминацията, действащи на територията на общината.

Избраната Стратегия предвижда използването на различни комуникационни канали, което позволява списъкът с представители на заинтересованите страни, участващи в процеса на подготовка и изпълнение на ПИРО да остане на практика отворен и да бъде разширяван на всеки етап до приключване на всички предвидени дейности.

Първоначално заинтересованите страни са идентифицирани на база информацията за действащи на територията на общината публични, частни и неправителствени структури и организации, с която администрацията разполага. С тях е осъществен директен контакт – телефонен или чрез електронна поща. Привлечените партньори от своя страна имат възможност да поканят за участие в планираните дейности и представители на други структури, работещи в съответния сектор.

На сайта на администрацията периодично се публикува детайлна информация за всяко от предвидените в Комуникационната стратегия събития с покана заинтересованите граждани и организации да се включат в тях. По този начин всички желаещи имат възможност да участват в процеса активно – лично или чрез писмено изпратени до Общината коментари и предложения на всеки етап от подготовката и изпълнението на плана. За постигане на целите

на Комуникационната стратегия са предвидени конкретни мерки, в които да се включат както представители на идентифицираните заинтересовани страни, така и всички граждани с активна позиция по проблемите на общината:

- Анкетно проучване;

Проучването е насочено към населението на общината и представители на всички идентифицирани заинтересовани страни, ангажирани с ключови за развитието на общината дейности. Анкетираните са поканени да посочат основни проблеми и конкретни мерки за решаването им.

- Фокус групи;

Приоритетите за развитие на общината, заложените мерки и проекти в ПИРО са обсъдени в тематични фокус групи, с участието на специалисти в конкретни направления: директори на училища, директори на детски градини, инфраструктурни специалисти, селскостопански производители, бизнес, кметове на села и кметски наместници, председатели на комисиите в Общински съвет и др.

- Публична дискусия;

Чрез публична дискусия/обсъждане проектът на ПИРО се представя пред широката общественост. Датата, часът и мястото на дискусията са предварително обявени в сайта на Общината и чрез местните медии. Обсъждането е открито. С коментари и предложения в него имат възможност да участват всички заинтересовани граждани и организации.

Пред участниците в комуникационните събития се представя детайлна информация за значението на стратегическото планиране като механизъм за развитие на общината и повишаване на ефикасността на публичните разходи. Разяснена е ролята на гражданите и бизнеса при определяне на приоритетите, прогнозите за развитие на икономиката, социалната сфера, техническата инфраструктура, очакваните ефекти за околната среда.

Обсъждат се възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проектни идеи с участието на публичния сектор, насочени към подобряване на физическата среда и услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса.

Разяснени са конкретните задачи, които стоят пред кмета, Общинския съвет, Общинската администрация, социалните и икономически партньори, неправителствените организации и гражданското общество за осигуряване на висока ефективност при изпълнението на ПИРО.

- Обществено обсъждане на проекта на ПИРО;

Общинска администрация публикува на сайта си разработения проект на ПИРО. В определен срок всички заинтересовани лица имат възможност да се запознаят детайлно с документа и да изпратят на посочен в публикацията имейл своите коментари и предложения.

След всяка дейност, предвидена в Комуникационната стратегия се изготвя резюме на изпълненото, което съдържа информация за участвалите представители на заинтересованите страни, направените от тях предложения и отразяването им в окончателния вариант на плана.

Списъци на основните групи заинтересовани страни и конкретните техни представители, които са взели участие в процеса, се съставят като отделни приложения към резюмето.

Във всяка дейност от Комуникационната стратегия участват представители на Общинска администрация с подходяща за разискваната тема компетентност. Събитията са открити за медийно отразяване.

Преди окончателното утвърждаване на проектът на ПИРО с направените по предложение на заинтересованите страни допълнения, се подлагат на дискусия в Общинския съвет. Всеки общински съветник разполага с документа и има възможност да формира позицията си по него преди заседанието.

Провеждането на предвидените комуникационни събития е съобразено с актуалната епидемична обстановка в страната и действащите към конкретния момент мерки за безопасност.

Комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност на постигнатите резултати и използваните финансови ресурси по програмата за реализация на ПИРО

Принципът на партньорство и сътрудничество с представители на различните групи заинтересовани страни се прилага в рамките на целия процес на реализация на плана. Обществеността е информирана за напредъка при изпълнение на мерките от програма за реализация на ПИРО, за резултатите от тях и за начина, по който са изразходвани финансовите ресурси, с които е обезпечено изпълнението на програмата. Основните инструменти за осигуряване на информация и публичност в периода на изпълнение на плана са:

- Годишните доклади;
- Междинната оценка;
- Последващата оценка след края на периода на действие на плана.

В процеса на изпълнение на ПИРО докладите се изготвят и се обсъждат по реда на вече утвърденото взаимодействие и в активно партньорство с всички заинтересовани страни. С цел да бъде избегнат риска от негативен ефект върху околната среда в резултат от предвидените мерки за развитие на общината в етапите за наблюдение и оценка на плана задължително се привличат представители на местните екологични власти и организации.

До цялата информация за резултатите от изпълнението на плана и възможностите за участие в процеса на неговата актуализация, широката общественост има достъп чрез сайта на Община Елхово. Информация в подходяща форма се предоставя и на печатните и електронни местни медии.

За осигуряване на одитна следа от изпълнението на Комуникационната стратегия Общината съхранява цялата информация от проведените прояви и публични мероприятия, списъци с участниците и снимки от всяко събитие.

Изпълнението на дейностите, предвидени в Комуникационната стратегия, гарантира достъп до информация и реално участие в процеса на формиране, изпълнение и контрол на политиките за устойчиво развитие на общината на всички заинтересовани страни и е предпоставка за създаване на ефективно, дългосрочно партньорство между администрацията и структурите на гражданското общество.

Част IV. Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини - приоритетни зони за въздействие

На база на анализа на силните и слабите страни на общинската територия, както и на потенциалите за развитие са определени три приоритетни зони за въздействие на територията на общината, в които основно ще бъде съсредоточено изпълнението на мерките, предвидени в програмата за реализация на плана.

Целта на определянето на приоритетни зони за въздействие е постигане на максимален ефект с ограничените ресурси, с които разполага общината. Това е особено необходимо при изпълнението на отделни мерки в различни части от общината с цел ясна обвързаност между тях, която да оказва въздействие върху цялостното развитие, а не да представлява само временно задоволяване на конкретна нужда.

Определянето на приоритетни зони за въздействие няма да ограничи инвестициите в териториите, които са извън тези зони, а е отражение на идентифицираните при анализа територии с най-голям потенциал за развитие.

Характерът на приоритетните зони е така обособен и подбран, че тяхното развитие да може в най-голяма степен да повлияе върху развитието на цялата община.

- Зона със социален характер, където се предвижда доизграждане на техническа инфраструктура, благоустрояване, озеленяване, места за отдих и почивка, спортни съоръжения;
- Зона за икономическо развитие, която разполага с голям брой общински терени за развитие на нови икономически дейности;
- Зона с висока обществена значимост, където може да се развие туристическия продукт в града.

Част V. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие

Програмата за реализация на ПИРО конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектните идеи за постигане целите на развитието на Община Елхово. Основната задача на Програмата за реализация на ПИРО е осигуряването на вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и необходимите ресурси за реализация на плана, както и оптималните възможности за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за неговото изпълнение.

В основната структура на програмата са включени мерки и проектни идеи, които са в съответствие с целите и приоритети на плана. При определяне и включване на дейности, същите са обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект.

Всяка предвидена интервенция може да обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници. Възможно е идентифициране и на мерки, за чието изпълнение не винаги е необходим финансов ресурс.

При разработването на Програмата за реализация на ПИРО се прилага интегриран подход, чрез идентифициране на подходяща комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции,

политики), които да бъдат използвани целенасочено за осъществяване на конкретна цел или приоритет.

Програмата за реализация определя пакетът от мерки и проектни идеи за реализация на целите и приоритетите за развитие на община Елхово през периода 2021-2027 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на ПИРО.

Програмата за реализация на ПИРО има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на плана с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Предвидените мерките в Програмата за реализация на ПИРО са приложими, постижими и реалистични, с конкретни измерими резултати и с реални източници на финансиране. Определени са на база на реално планирани дейности и поети ангажменти от страна на общината и/или партньорите. При оформянето на мерките водеща роля играят проведените дейности на комуникационната стратегия за идентифициране на проектни идеи.

Важните за общината проекти за периода 2021-2027г. са включени в Индикативен списък изготвен по образец (Приложение № 1А), съгласно Методически указания.

Необходимите ресурси за реализация на приоритетите и обща финансова рамка на поетите ангажменти по изпълнението на плана от страна на всички партньори в местното развитие са посочени в Индикативната финансова таблица (Приложение № 2).

Ресурсите за реализацията на плана включват всички планирани средства за реализацията на идентифицираните за развитието на общината мерки и проектни идеи. В този смисъл индикативната финансова таблица включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2027 г., в съответствие с приоритетите и целите на ПИРО.

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Туризмът е важна стопанска дейност със значително влияние върху икономическия растеж и трудова заетост. Развитието на туризма има пряко отношение към качеството на живот на местното население и гостите на общината, като отразява отношението към културно - историческото и природно наследство, към традициите, обичаите и съвременната култура. На ниво дестинация, туризмът играе съществена роля за изграждането и утвърждаването на положителен имидж на общината.

Изменението на Закона за туризма от 2020г. (ДВ, бр. 17, 2020) изисква в програмата за реализация на плановете за интегрирано развитие на общините да се включва настоящият раздел, който съдържа общинската програма за развитие на туризма (чл. 11 от ЗТ). Тя следва да е в съответствие с приоритетите на областната стратегия за развитие на туризма и Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделните видове туризъм.

Основна цел е постигането на икономически растеж, който подобрява качеството на живот в община Елхово, чрез подобряване на туристическата инфраструктурата, разнообразяване на туристическите атракции и ефективен маркетинг на туристическите продукти и услуги.

Конкретни цели :

- Повишаване привлекателността на общината и превръщането и в туристически център, чрез целенасочено и функционално използване на природните и културно-исторически дадености на региона, и утвърждаването ѝ като туристическа дестинация;

- Повишаване привлекателността на туристическите продукти чрез благоустрояване на инфраструктурата, обслужваща туризма, чрез развитие на туристическите атракции, опазване, подобряване състоянието и експониране на културно-историческото наследство, и контрол на качеството на туристическите услуги;

- Постигане на икономически и социални ползи за общината – тази цел е насочена към комплексното развитие на общината, подобряване имиджа и популяризиране на дестинацията създаване на интегриран туристически продукт, което ще увеличи приходите от туризъм, ще повиши доходите и качеството на живот на местното население и ще създаде условия за привличане на чужди инвестиции.

Оценка на туристическия потенциал

Община Елхово има потенциал за развитие на туризма – паметници на културното и историческото наследство, природни ресурси и забележителности, но привличането и задържането на туристи преминава през формиране на атрактивен туристически продукт и неговото популяризиране и рекламиране към което следва да е насочена работата на всички заинтересовани страни – местни власти, туристически сдружения, културни институции и туристически бизнес в дългосрочен план. Усилията на община Елхово са насочени към създаване на благоприятни условия за развитие на устойчиви форми на туризъм, което да засили интереса на туристите към общината и да се създаде позитивен имидж и популярност.

1. Потенциал за развитие на различни форми на туризъм:

- Близост до богат природен потенциал-поречие на река Тунджа и планините Странджа и Сакар;
- Съхранена природна среда, природни забележителности, богата флора и фауна, наличие на резервати, защитени територии, местности и зони;
- Богат фонд от движими и недвижими културни ценности
- Етнографско-археологически музей Елхово – един от обектите на Национално движение „Опознай България - 100 Национални туристически обекта” под № 100 и в Националното движение „Обичам България” под № 201;
- Активна дейност за запазване на нематериалното културно наследство-фолклор и традиции;
- Възможности за развитие на културен туризъм;
- Разположен в близост до града на брега на р.Тунджа градски парк с изградени спортни площадки, фитнес уреди на открито, кей за лодки, зони за отдих, градски стадион и многофункционална спортна зала;
- Наличие на Гранично контролно-пропускателен пункт в границите на общината.

2. Инфраструктура:

- Добра свързаност на града и общината с пътища от републиканската пътна мрежа и автомагистрала Тракия;
- Извършени основни ремонти на главни градски улици;
- Запазена традиционна и градоустройствена структура и мащаб на пешеходната зона;
- Наличие на специализирана туристическа инфраструктура и добре развита суперструктура¹, достатъчна да удовлетвори туристическото търсене;

3. Увеличаване на инвестициите в сферата на туризма;

4. Работещ консултативен съвет по въпросите на туризма в общината;

5. Работещ „туристически информационен модул” към уеб-сайта на община Елхово, туристически информационен център и туристически информационен сайт.

В стратегическата рамка на ПИРО Елхово са включени приоритети и мерки, които допринасят пряко или косвено за развитието на туризма.

Финансово осигуряване на програмата за развитие на туризма в община Елхово

Приходна част на програмата за развитие на туризма е в съответствие с чл. 60, ал. 1 от Закона за туризма.

Средствата за развитие на туризма в община Елхово и реализирането на планираните мероприятия и дейности се набират от :

- средства, предоставени за изпълнение на целеви програми и проекти;
- средства, събрани от туристическия данък;
- дарения и помощи, средства по международни програми и споразумения , когато не е предвидено те да постъпят в държавния бюджет;

Разходната част на Програмата за развитие на туризма в община Елхово е в съответствие с чл. 60, ал. 2 от ЗТ и чл. 61т от ЗМДТ.

Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия

За избиране на подходящи мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия при реализацията на ПИРО са идентифицирани възможните рискове и проблеми от анализната част, формулираните цели и приоритети и идентифицираните в програмата за реализация мерки и дейности и връзката помежду им.

При разработването на ПИРО за периода 2021-2027 г. под внимание са взети разработения проект на „Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие“, приоритетната насоченост по икономически сектори - Селско стопанство, Биоразнообразие и екосистеми, Енергетика, Гори, Човешко здраве, Туризм, Транспорт, Градска среда, Води, както и програмите от мерки в плановите за управление на речните

¹ Към туристическата суперструктура се отнасят сградите, обзавеждането и оборудването на средствата за подслон, местата за настаняване, заведенията за хранене и развлечение, посредническите фирми и търговските обекти.

басейни и програмите от мерки в планове за управление на риска от наводнения към басейновите дирекции.

Осигурена е необходимата съгласуваност с всички други приложими планове и програми в областта на опазването на околната среда или адаптацията към изменението на климата, разработени на национално, областно или общинско ниво.

При поставяне на целите и изискванията, свързани с изменението на климата и адаптация към климатичните промени, са взети в предвид характерните особености и проблеми на общината.

Във формулираните цели и приоритети и предложени мерки включени в програмата за реализация, в голяма степен е засегната екологичната проблематика. Мерките са насочени, както към инфраструктурни проектни идеи, така и към меки мерки за повишаване на информираността, за създаване и поддържане на регистри и други.

Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО

За целите на наблюдението и оценката е изградена система, която включва и начините на събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. Описанието на тази система и на действията, които ще осигурят нейното ефективно функциониране са част от структурата на ПИРО.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите включени в Програмата за реализация на плана и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027г. са посочени в матрица на индикаторите (Приложение № 3). За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение за всеки индикатор е посочена мерната единица, в която ще се измерва, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на плана. При наличие на достатъчно информация и данни на периодична база могат да се определят и междинни стойности на индикаторите по ключови приоритети.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети в предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на плана въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и/или мерки за развитие на общината. По някои от приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за периода.

Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Част VIII. Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗРР.

Като етап от разработването на ПИРО Елхово и съгласно условията на чл. 32 от ЗРР е подадено уведомление до РИОСВ Стара Загора с искане за преценяване необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС) на ПИРО за периода 2021-2027 г.

Приложения :

1. Приложение 1- Мерки в програмата за реализация
2. Приложение 1А - Индикативен списък на важни за общината проекти
3. Приложение 2 Индикативна финансова таблица
4. Приложение 3 Матрица на индикаторите
5. Решение № СЗ-4-ЕО/2021 г. на РИОСВ - Стара Загора за преценяване необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) на ПИРО за периода 2021-2027 г.